Vol. IV
No. 4

22nd June, 1967.
(Thursday)
1st Ashadha 1889 S. E.

ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

CONTENTS

		Pages
Oral Answers to Questions.	..	311
Business of the House.	..	342
Calling attention to matters of urgent public importance:		
re: Short-supply of sugar.	..	344
re Purchase of tobacco by the I L T D and the National Tobacco Company.	..	347
Paper laid on the Table:		
G. O. Ms. No. 1091, Education, dated 15-5-1967	..	348
Business of the House.	..	348
Government Bill:		
The Andhra Pradesh (Telangana Area) Tenancy and Agricultural Lands (Amendment) Bill, 1967. (Referred to the Regional Committee).	..	349
The Andhra Pradesh (Andhra Area) Tenants and Ryots Protection (Amendment) Bill, 1967. (Passed).	..	357
The Andhra Pradesh (Andhra Area) Estates (Abolition and Conversion into Ryotwari) Amendment Act, 1967 (Passed)	.	362
Presentation of the Annual Financial Statement (Budget) for 1967-68.	..	365
Appendix:	..	390

PRINTED BY DIRECTOR OF PRINTING, GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH, AT GOVERNMENT TELUGU PRESS, AMIRPET, HYDERABAD-16.

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

OFFICIAL REPORT

Seventeenth day of the First Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Thursday, the 22nd June, 1967

The House met at Half-past Eight of the Clock.

[*Mr. Speaker in the Chair*]

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS.

C. D. ALLOTMENTS

†
62—

*101 Q.— Sri R. Mahananda (Darsi):— Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state:

(a) whether the Government have been releasing C. D. allotments regularly;

(b) whether the Samithis represented about these releases;

(c) whether the Government through Collectors informed the the Samithis where Pilot Projects (Rural Manpower Utilistation Scheme) are in existence, to go ahead with the works to create work to the people in the slack seasons;

(d) whether there are representations from the Panchayat Samithis of Tarlapadu and Tallur in Nellore district for sanction of funds under this scheme; and

(e) whether the Government sanctioned the required allotments and if not what abut the fate of the sponsors of these schemes, who have spent some thousands of rupees on these works ?

The Minister for Panchayat Raj (Sri T. Ramaswamy) :—

(a) Yes, Sir.

(b) Some of the Samithis have requested for more funds which could not be met for want of provision.

(c) Yes, Sir. but with the limitation that the Panchaya Samithis should utilise the entire unspent balances available with them under Rural Manpower Programme and the Collectors to submit proposals for additional funds.

---

† Question No. 61 answered at the end of the Question Hour.

(d) Yes, Sir.

(e) Government have released only a part of their requirements. This is due to financial stringency and reduced releases by the Central Government for the Rural Manpower Programme which is a centrally sponsored scheme. Further releases will be made as and when funds become available.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—Pilot project scheme లో drought affected areas లో మీరు ఎంతైన పనులను చూపించండని కలెక్టర్లకు గవర్నమెంటువారు ఉత్తరువులు యిచ్చి ఉన్నారు. నిజమేనా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— ఎంతైన ఖర్చుపెట్టాలని యివ్వలేదు. వారిదగ్గర ఉన్నది unspent balance పూర్తిగా ఖర్చు పెట్టుకొని యింకా ఎక్కువ కావలసి వచ్చినట్లయితే కలెక్టరులు గవర్నమెంటు వారికి వ్రాయవలసిందని ఆర్డరులు యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండి పాలెం) : —మన వెనుకబడ్డ ప్రాంతాలకు, కరువుతో ఉండే ప్రాంతాలకు pilot projects యిచ్చారు. వాటిని limit లేకుండా ఖర్చుపెట్టామని, మొట్ట మొదటగా కలెక్టర్లకు ఉత్తరువులు జారీ చేశారు. చేసిన తరువాత యిక్కడి వారంతా పని చేశారు. కొన్ని లక్షల రూపాయలు యివ్వవలసిన పరిస్థితి ఉన్నది. దానిని ఏవిధంగా meet అవుతారు ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—అటువంటి ఉత్తరువులు యిచ్చినట్లు లేదు. కొన్ని లక్షలు ఖర్చుపెట్టినట్లుగా ఉన్నది. ఈ సంవత్సరము వచ్చిన డబ్బు ముందు ఖర్చు పెట్టిన వాటికి యిస్తాము.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ) :— పంచాయితి రాజ్య అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను ఎమ్. టి. రాజుగారు సిఫార్సులు తీవ్రంగా దెబ్బకొట్టతాయనే విషయం మంత్రిగారికి తెలిసినదా లేదా? ఈ సిఫార్సులు దెబ్బకొట్టకుండా సమితులకు సహాయం చేయడానికి మంత్రిగారు కాపాడదలచుకొన్నారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—దీనికి దానికి ఏమి సంబంధంలేదు.

శ్రీ సి. వెంగయ్య (మార్కాపురం) :— ప్రతి పంచాయితి సమితికి ప్రతి ఏటా రెండు లక్షల వరకు ఖర్చుపెట్టుకోవచ్చునని Memo 3936 P. P. C 64-1 dated 18-8-64 న ప్రభుత్వము జారీ చేసినదా లేదా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— Rural Man Power Scheme introduce చేసినప్పుడు ఆ ఉత్తరువులు జారీ చేయడము అయినది. రెండు సంవత్సరాలకు రెండు లక్షల రూపాయలవరకు ఖర్చు పెట్టవచ్చునని.

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు (హుజూరానగర్):— Rural Man Power Utilization scheme క్రింద కార్యక్రమాలు సాగించారు. చాల ఖర్చుపెట్టారు. ఈ సంవత్సరం వచ్చే డబ్బు ఖర్చుపెట్టిన వాటికి ప్రథమంగా యిస్తామని మంత్రిగారు శెలవిచ్చారు. ఎన్నాళ్ళలో ఈ డబ్బు యిప్పించే అవకాశం ఉన్నదో తెలియ జేస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—అది Central Government వారు యిచ్చే డబ్బు మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. గత సంవత్సరము మాదిరే 55 లక్షల రూపాయలు యిస్తే యించుమించుగా ఖర్చు అంతా యిచ్చేదానికి అవకాశం ఉంటుంది.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాతపట్నం):—Minor irrigation పనులు పంచాయితి సమితులకు తప్పించి P. W. D. వారికి యివ్వమని ప్రజాభిప్రాయం కనుక అది ఏదైన ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాదా? ఉంటే అది చేస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—అటువంటిదేమి ప్రభుత్వ పరిశీలనలో లేదు.

శ్రీ పి. వెంకటరెడ్డి (కనిగిరి) :— మామూలు C. D. grants కు గవర్నమెంటు దగ్గర డబ్బు లేదు. అందుచేత ఆలస్యంగా release చేస్తాము అని చెప్తున్నారు. గత సంవత్సరం కొన్ని ప్రాంతాలను drought affected areas గా పరిగణించారు. నెల్లూరు జిల్లాలో దర్శి, పొదిలి, కనిగిరి ఈ మూడు తాలుకాలు drought affected area క్రింద treat చేసి 95% వరకు contribution rela చేసి వెంటనే పనులు ఎన్ని అయినాసరే చేయాల్సిందని చెపితే లక్ష రూపాయల వరకు పనులు చేశారు. అప్పులు వడ్డీలతో సమితులు ఎంతో బాధ పడుతున్నాయి. కాబట్టి ఎంత త్వరలో వాటిని మంజూరు చేసి పంపిస్తారు ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఈ ప్రశ్నకు యిదివరకే సమాధానం చెప్పాను. ఇది Centrally sponsored scheme. Central Government నుంచి డబ్బు రాగానే వెంటనే అది release చేసి పంచాయితీ సమితులకు ఖర్చుపెట్టిన డబ్బు అంతా యిస్తాము.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :—C. D. grants లో నుంచి 15% weaker sections of the society కి ఖర్చు పెట్టాలని ఉన్నది. అది ఖర్చు పెడుతున్నారా లేదా ? ఖర్చు పెడుతున్నది, లేనిది చూడడానికి మెషినరీ ఉన్నదా లేదా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—అది వేరే ప్రశ్న వేస్తే చెపుతాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) :—ఇప్పుడు సమితులలో జరిగిన works అన్నిటికి, గత 5 ఏళ్ళలో జరిగిన వాటికి, spill over works కు యివ్వడానికి డబ్బు ఎక్కడా లేకపోతోంది. అందుచేత ఒక రకమైన stand still వచ్చినది. దీనిలో నుంచి పరిస్థితిని బైటవేయడానికి ప్రభుత్వము ఏమి ఆలోచిస్తున్నది ? అన్ని works దాదాపు stand still కు వచ్చినాయి.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ప్రభుత్వము మొట్టమొదట ఖర్చుపెట్టిన డబ్బు యిచ్చివేస్తుంది. Amounts due యిచ్చి వేస్తుంది. తరువాత spill over works complete చేయడానికి డబ్బు యిస్తుంది.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ) :—శాశ్వతంగా కరువుకు గురి అవుతున్న పంచాయితి సమితులలో Centrally Sponsored scheme జిల్లాలో ఒకటి, రెండు బ్లాకులలో తీసుకుంటున్నారు. అన్ని బ్లాక్‌లలో యివి తీసుకొనే దానికి

ప్రభుత్వము యోచన చేస్తుందా? లేకపోతే Central Government లో గట్టి ప్రయత్నం చేసి అన్ని బ్లాక్‌లలో దీనిని ప్రారంభించే ప్రయత్నము చేస్తుందా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— సాధారణంగా Rural Man Power scheme వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో ప్రారంభం చేస్తారు. రాష్ట్రంలో 106 బ్లాకులలో యివ్వాళ అమలు జరుపబడుతున్నాయి.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు (నెల్లూరు):— కలెక్టర్స్ దగ్గర నుంచి estimates తయారు చేసి ఎంతెంత ఖర్చు పెట్టాలో వస్తుంది గదా? దాని ప్రకారం allotment చేయడానికి ప్రభుత్వం వారు ఆలోచించారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— నెల్లూరు జిల్లా కలెక్టరు దగ్గర నుంచి గవర్నమెంటుకు 1,50,000 రూపాయలు యివ్వవలసిందని వ్రాయబడడం జరిగింది.

శ్రీ ఆర్. మహానంద:— నెల్లూరు జిల్లాలో దర్శి తాలూకాలో తాళ్ళూరు సమితిలో ప్రభుత్వం వారి ఉత్తరువులు లేకుండానే డబ్బు వస్తుందనే ఉద్దేశ్యంతో బ్లాక్ డెవలప్‌మెంటుఆఫీసరు 33 పనులకు మూడు లక్షల రూపాయిలు estimate చేసి orders issue చేశారు. పనులు సాగించారు. దాదాపు రెండులక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టివున్నారు. రెండు సంవత్సరాలు అయినా వాటి అతిగతిలేదు. ఎన్నోసార్లు కలెక్టరుద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేసుకున్నారు. వాటికి grants యిచ్చే మార్గం ఉన్నదా లేదా? ఒక వేళ అలా యివ్వకపోయినట్లయితే funds లేవని గవర్నమెంటు నుంచి ఉత్తరువు తీసుకోకుండా, Block Development Officer ముందు work order యిచ్చి ఈ works చేయించినందుకు చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— తాళ్ళూరు బ్లాక్‌లో నాకు వచ్చిన information బట్టి అంత డబ్బు ఖర్చు పెట్టినట్లు కనిపించడం లేదు. 51,212 రూపాయలు ఖర్చు పెట్టినట్లు కన్పిస్తున్నది. నెల్లూరు జిల్లా కలెక్టరు మాత్రం 1,50,000 రూపాయలు grant 50 వేల రూపాయలు loan యివ్వవలసిందని వ్రాశారు.

PRIMARY HELTH CENTRE FOR NARRAWADA

63

* 701 Q.—Sri Dhanekula Narasimham (Udayagiri):—Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state:

(a) the amount so far paid for the Primary Health Centre by the villagers of Narrawada, Udayagiri taluk, Nellore district;

(b) when the said amount was paid?

Sri T. Ramaswamy:—(a) The villagars of Narrawada, Udayagiri Taluk, Nellore District have deposited a cash contribution of Rs. 10,000 for the Primary Health Centre.

(b) An amount of Rs 3,500 was deposited on 6-2-1964 and Rs. 6,500 on 14-2-1964.

శ్రీ. ధనేకుల నరసింహం:— ఈ ఆలస్యానికి కారణం చెబుతారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— ఈ ఆలస్యానికి కారణం పదివేలే కాకుండా వాడు రెండు ఎకరాల భూమికూడ యివ్వాలి. అది కలెక్టరు 10–1–67 న మాత్రమే మంజూరు చేశారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట):— ప్రైమరీ హెల్తు సెంటరు స్థాపన ఎప్పుడు జరుగుతుందో చెప్పగలరా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:– 11–5–67 వ తేదీన శాంక్షను అయింది. 11–5–67 వ తేదీనే జి. ఒ. యిస్యూ చేయడం అయింది.

SMALL SAVINGS COLLECTIONS IN CHITTOOR DISTRICT

64—

* 166 Q.—Sri T. C. Rajan (Palamaner):—Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state:

(a) the amount of Small Savings collected in Chittoor D'stric during 1966-67;

(b) the increase or decrease as the case may be in the collections when compared to the previous year?

Sri T. Ramaswamy:—(a) The gross and not amounts of Small Savings collected in Chittoor District. during 1966-67 are Rs. 64.20 lakhs and Rs. 4.05 lakhs respectivelly.

(b) There is a decrease of Rs. 2.20 lakhs when compared to the collections of the previous year, i. e. (1965-1966).

శ్రీ టి. సి. రాజన్:— కలెక్షన్సు నిర్బంధంగా వసూలుచేస్తున్నారు అధికారులు అని ప్రభుత్వానికి తెలుసా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:– నిర్బంధంగా వసూలుచేస్తే ఇంత తక్కువ అవుతాయా? దీనినిబట్టి నిర్బధంగా వసూలుచేసినట్లు కనుపించటంలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి):— నిర్బంధంగా వసూలు చేస్తున్నారనడంలో అనుమానంలేదు. పసూలుచేసినవి పాస్‌బుక్స్‌లో–స్మాల్ సేవిగ్స్ బుక్స్‌లో వ్రాయడంలేదు. అధికారులు వసూలుచేపిన డబ్బు వారివారి పేరున క్రెడిట్ వ్రాయించడానికి–ఒకటవ తేదీకల్లా- ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— మాకు అటువంటి కంప్లెయింట్స్ ఎక్కడా రాలేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— స్మాల్ సేవింగ్స్ వసూళ్ళలో– రసీదు యిచ్చే ప్రొసీజరు ఏమిటో మంత్రిగారు చెబుతారా? ప్రొసీజరు తెలిస్తే ఆ కంప్లెయింట్స్ వారికి అంద జేయటానికి వీలుంటుందికదా?

శ్రీ. టి. రామస్వామి: పోస్టాఫీసులలో చెల్లిస్తారు. అక్కడే రశీదులు యిస్తారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— అది తప్పు. పోస్టాఫీసులవాడు.వసూలు చేయరు. బి. డి ఒ. ఆఫీసులో జీతాలలో తగ్గించి తీసుకుని వారు కడలో

DEVELOPMENT OF TELUGU LANGUAGE

65—

* 57-(U) Q.—Sri A. Madhava Rao :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the Committee appointed by the State Government to suggest measures for the development of Telugu Language has submitted any report recently during this month ;

(b) if so, what are the important recommendations made by it ;

(c) whether the Government have accepted all recommendations : and

(d) whether a copy of the report will be placed on the Table of the House ?

The Minister for Education (Sri T. V. Raghavulu :—(a) It is presumed that the Hon'ble Member is referring to the Committee for making concrete suggestion for the development of a Regional Institute for Telugu. The committee submitted its report during March 1967.

(b) The committee has made some important recommendations relating to teaching of Telugu to non-Telugu knowing persons, Modernising the Telugu Language, use of Telugu as Language of Instruction in the Universities and Telugu as the language of administration etc.

(c) The report has yet to be examined by Government.

(d) Copies of the report have already been placed on the Table of the House on 3-4-1967.

(ఎ) ఆ కమిటీవారి నివేదిక మార్చి 1967 లో సమర్పించడం అయినది.

(బి) కమిటీవారు తెలుగు తెలియనివారికి బోధించే విషయంలో పద్ధతులగురించి తెలుగు లాంగ్వేజిని మోడరనైజ్ చేయడంగురించి, తరువాత విశ్వకళాపరిషత్తుస్థాయిలో బోధనా బాషగా తెలుగును రూపొందించడం గురించి, ఆఫిషియల్ లాంగ్వేజిగా తెలుగును అభివృద్ధిపరచడం గురించి కొన్ని సిఫార్సులు చేశారు.

(సి) ప్రభుత్వం దానిగురించి ఇంతవరకు ఎగ్జామిన్ చేయలేదు. దాని కాపీ ఇదివరకే యీ సభ మేజాపై వుంచడం అయింది.

శ్రీ పి. వి. కె. రావు:— కొన్ని సిఫార్సులు మంత్రిగారు తెలియజేశారు తెలుగు తెలిసివుండి తెలియనట్లు నటించేవారిని గురించి ఎటువంటి సిఫార్సు చేశారు?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:— నటించేవారిని గురించి నేనేమీ చెప్పలేను.

శ్రీ. సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు:— (సిరిసిల్ల) మార్చిలో వచ్చింది. ఇంకా ఎగ్జామిన్ చేయలేదన్నారు. త్వరగా ఎగ్జామిన్ చేయిస్తారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:— తప్పనిసరిగా ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ బి. హెచ్. విజయకుమారరాజు (భీమవరం):— తెలుగు విషయంలో డబ్బు పుచ్చుకొని సర్టిఫికేట్సు కొంతమంది యిస్తున్నారు. 5 వ తరగతి చదువుకొని దూడలు కాచుకొనేవారుకూడ ఆ సర్టిఫికేట్సు పుచ్చుకొని హైస్కూలులో తెలుగు పండితులుగా వస్తున్నారనే విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందా? మా పశ్చిమగోదావరి జిల్లా పరిషత్తులో అటువంటివారు దాదాపు 50 మందివరకు వుంటారు. నేను రుజువు చేస్తాను వారికి అక్షరాలుకూడ సరిగారావు అటువంటి ఉపాధ్యాయులు చాలామంది వున్నారు నేను రుజువు చేస్తాను వానిమీద చర్య తీసుకుంటారా? అటువంటివి కాన్సిల్‌చేసి తెలుగు వచ్చినవారిని వేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:— వారు నటనలో చాలా ప్రముఖులు అయివుంటారు. తెలుగు రానివారికి యోగ్యతాపత్రాలు యెవరు యిచ్చారో, ఆ యిచ్చినవారి కాంపిటెన్సీ ఏమిటో ప్రత్యేకంగా నా దృష్టికి తెస్తే తగిన చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ బి. హెచ్. విజయకుమారరాజు:— నేను వారి దృష్టికి తీసుకు వస్తాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:— టెక్నికల్ టరమ్స్ గురించి సైంటిఫిక్‌గా యూనివర్సిటీలో-ఇంగ్లీషునుంచి తెలుగుపదాలు సమోదుపరచారా ఆ కమిటీలో?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:— వారుస్థూలంగా విశ్వవిద్యాలయ బోధనా విషయంలో ఎటువంటి భాష వాడాలనేదానిని గురించి ఎక్కువగా చర్చించి రికమెండేషను యిచ్చారు. శిష్ట వ్యవహారికభాష వాడితే మంచిదని వారు చెప్పినట్లుగా నాకు తెలుసు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— తెలుగు ఇన్‌స్టిట్యూట్‌గా ఇక్కడ ప్రారంభించాలని చెప్పారు. దానికి పేరు తెలుగు భాషాసమితి అని పెట్టమన్నారు. తెలుగు భాషాసమితి ఒకటి ఇప్పటికే ఎన్‌సైక్లోపీడియా అచ్చువేస్తున్నది. అందుచేత తెలుగు భాషాసమితి అని కాకుండా ఆంధ్రభాషాసమితి అని పెట్టి ఆ ఇన్‌స్టిట్యూటును ప్రారంభించే ఆలోచనా వున్నదా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:— రీజినలు ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఫర్ తెలుగు గురించి మాట్లాడుతున్నాము. వారు తెలుగుభాష అంటున్నారు. ఆంధ్రభాష అంటున్నారు. ఆ రెంటికి తేడా ఏమిటో నాకు అర్థం కావడం లేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— నేను చెబుతాను. ఆ కమీటీ వారు ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ తెలుగుఅని ఒకటి పెట్టమని చెప్పారు. పేరు ఏమి పెట్టాలంటే తెలుగుభాషాసమితి అని పెట్టామన్నారు. ఇప్పటికే తెలుగుభాషాసమితి ఒకటి వుంది— దానికి మోటూరి సత్యనారాయణగారు సెక్రటరీగా వున్నారు. వారు ఎన్‌సైక్లోపీడియా- తెలుగు విజ్ఞానసర్వస్వం అని అచ్చువేస్తున్నారు. తెలుగు ఆంధ్ర యీ తేడా వుంది. తెలుగు భాషాసమితి అని యీ పేరే దానికికూడా పెట్టితే రెండూ ఒకటే అవుతాయి. వారు చెప్పిన ప్రపోజల్సు అమలుకావాలంటే ఆ ఇనిస్టిట్యూట్ ప్రారంభిస్తారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:— ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— ప్రధానమైన సిఫార్సులలో ఒకటిగా అధికారభాషగా చేయాలని వుందా? అధికారభాషగా చేయడానికి ఏయే చర్యలు తీసుకోవాలనే విషయం చెప్పివున్నారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:— ఇంకా రిపోర్టు పరిశీలించలేదని చెప్పాను.

శ్రీ ఎస్. జగన్నాధం:— ఒక విషయం కాబినెట్ డిసైడ్ చేసినట్లు తెలుస్తోంది. అది కాలేజీలో తెలుగులో విద్యాబోధన జరపాలని. ఇప్పుడు ఇంకా ఎలిమెంటరీస్కూలులో మూడవ తరగతిలోకూడ ఇంగ్లీషు బోధన చేస్తున్నారు. మూడవ తరగతిలో ఇంగ్లీషు లేకుండా తెలుగు అభివృద్ధి కావాలంటే విద్యార్థులకు అమరం, ఆంధ్రము బోధన చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:— మూడవ క్లాసులో ఇంగ్లీషు ఒక సబ్జక్టుగా పెట్టడానికీ, మీడియం ఆఫ్ ఇన్‌స్ట్రక్షను తెలుగు చేయడానికీ అంత పరస్పర విరుద్ధంగా లేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— ఆంధ్రము, అమరము ప్రవేశపెట్టే విషయం ఆలోచిస్తారా?

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:— టెక్నికల్ టరమ్స్‌కు గ్లాసరీ తయారు చేయడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు చర్య తీసుకుంటున్నారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:— ఇది విశ్వకళా పరిషత్తుకు సంబంధించిన వ్యవహారం. వారు తయారు చేస్తున్నారు. సాంకేతిక పదాలన్నిటికీకూడ ఒక కోశము తయారు చేస్తున్నారు.

శ్రీ. పి. గున్నయ్య:— మన ప్రభుత్వం తెలుగు ప్రవేశపెట్టి రెండు సంవత్సరాలనుంచి తెలుగులోనే మాట్లాడాలనే సిద్ధాంతాన్ని అవలంభించింది. కాని మన గౌ. సభ్యులు వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు కూడ ఇంగ్లీషులో మాట్లాడుతున్నారు. వారు మదరాసులోకూడ తెలుగే మాట్లాడతానని తెలుగులోనే మాట్లాడేవారు. అలాంటివారు కూడ యింగ్లీషులో మాట్లాడుతున్నారు యిప్పుడు. సభ్యులనుంచిగాని, గవర్నమెంటు నుంచిగాని, గౌ. మంత్రులనుంచిగాని, సెక్రటరీ, కలెక్టర్లనుంచిగాని వచ్చే కాగితాలు తెలుగులో వ్రాసి పంపించడానికి ముందుగా ఏర్పాటు చేయడానికి గట్టి చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ టి. వి రాఘవులు:— అటువంటి ప్రయత్నం జరుగుతూనే వుంది.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు (కొవ్వూరు) :— కేంద్రప్రభుత్వంవారు తెలుగు రాష్ట్రానికి వచ్చే ఉత్తరాలు వగైరాలు తెలుగు చిరునామా లేకుండా వచ్చేట్లు జరుగుతోంది. పోస్టల్ కార్డులలో తెలుగు ఎడ్రసు ఉండేట్లు చూస్తారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:— ఆలోచిస్తాము.

TELUGU VOCABULARY COMMITTEE

66—

* 310 Q.— Sri T. C. Rajan :— Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether a Telugu Vocabulary Committee was constituted;

(b) if so, when; and

(c) the functions of the Committee?

Sri T. V. Raghavulu: — (a) Yes, Sir.

(b) The Committee was constituted in G. O. Ms. No. 58 Edn., dated 9-1-65.

(c) The functions of the Committee are

(i) to study the standards of classes I to VII and to prepare the word-lists to be introduced in each class.

(ii) to prepare two separate lists one for the students who take Telugu as 1st language and the other for those who take Telugu as 2nd language and

(iii) to suggest sentence patterns to be followed in writing the lessons.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—ఈ తెలుగు వొకాబ్యులరీ కమిటీలో మెంబర్లు ఎవరు?

మిస్టర్ స్పీకర్:—తెలుగు భాష వచ్చిన వారేనా అని—

Sri T. V Raghavulu:—The members are; Chairman: Prof. G. J. Somayaji, Retired Professor of Telugu, Andhra University, Visakhapatnam.

Members: 1. Prof. Bh. Krishnamurthy, Professor in Linguistics, Osmania University, Hyderabad.

2. Sri S. Krishna Rao, Co-ordinator, Extension Service Department, Government Training College, Hyderabad.

and others:

ఇట్లా ఉన్నాయి.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—కమిటీ తమ పనిని నిర్వర్తించేటపుడు ఎటువంటి పాశ్చాత్య భాష మాటలు ఉపయోగించకుండా నూటికి నూరు పాళ్లు తెలుగు మాట లేసూచించేటట్లు మంత్రిగారు వారికి సలహా ఇస్తారా? రోడ్డు, రైలు ఇటువంటి పదాలు లేకుండా అచ్చ తెలుగు మాటలే ఉపయోగించేటట్లు సూచనలు ఇస్తారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—నేను linguistic faddist ను కాను. రోడ్డు అనేది రోడ్డు అంటేనే తెలుస్తుంది. రైలు అనే దానిని అయోమయమార్గం అంటే అయోమయంగానే ఉంటుంది.

శ్రీ జి. లచన్న:—పొగబండి అంటే రైలు కాదా?

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:—ఈ కమిటీ 1965 నుంచి ఇప్పటివరకు ఎన్నిసార్లు meet అయినది? Interim report ఏమైనా ఇచ్చారా? ఇస్తే ఆరికమెండేషన్లు చెప్పగలరా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—ఇంతవరకు వారు నివేదిక ఇవ్వలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—వొకాబ్యులరీ కమిటీలో linguistics తెలిసిన వారిని వేసారు, బాగానే ఉంది వొకాబ్యులరీ దెవలప్ కావాలంటే గదులలో కూర్చొని

సంస్కృతం నుంచో హిందీ నుంచో మాటలు తెచ్చి తయారు చేస్తే సరిపోదు, తెలంగాణాలోను రాయలసీమలోను గ్రామాలలో వాడే భాషా పదాలను సమకూర్చి పదకోశం తయారు చేస్తే official language implementation అవుతుంది. దానికి కావలిసిన డబ్బు ఇస్తే జరుగుతుంది. ఆ విధమైన సహాయం ఇస్తారా?

శ్రీ కె. సి. శ్రీరంగయ్య (సింగనమల): —ఇక్కడ శాసన సభలో తెలుగు రాని మంత్రులున్నారు. వారికి తెలుగు ట్రాన్స్లేషన్ ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :— నాకు తెలుగు వచ్చును ; ఇంగ్లీషు కొద్దిగా వచ్చును.

శ్రీ కె సి. శ్రీరంగయ్య:— ఇంగతా మంత్రుల విషయం —

(No Answer)

SCHOLARSHIPS TO TELUGU-SPEAKING PERSONS

67—

* 303 Q.— Sri T. C. Rajan :— Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether scholarships are being given each year to Telugu-speaking persons of Indian origin domiciled abroad;

(b) if so, the number of scholarships: and

(c) the names of the persons to whom the scholarships were awarded during 1966-67 ?

Sri T. V. Raghavulu :— (a) Yes, Sir.

(b) Three scholarships upto 1964-65, five scholarships in 1965-66 and seven scholarships in 1966-67.

(c) Their names are as follows :

1.	Sri A. Krishnamurthy	Malaysia
2.	Sri A. C. H. Gajjalu	Mauritius
3.	Sri Changam Naidu	Fiji
4.	Sri K. Swamy Sunder Reddier	Burma

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:—ఇతర రాష్ట్రాలలో చదువుతున్న వారికి ఈ స్కాలర్ షిప్పులు అందజేస్తున్నారా?

శ్రీ టి. వి రాఘవులు :— Indian origin ఉండి ఇతర దేశాలలో domicile అయిన తెలుగు వారిని గురించి ఈ ప్రశ్న, ఇతర రాష్ట్రాలలో ఉన్నవారిని గురించి separate ప్రశ్న వేయాలి.

శ్రీ కె. బుచ్చిరామయ్య:— ఇతర రాష్ట్రాలలో ఉద్యోగులుగా ఉండే తెలుగు వారి పిల్లలకు సౌకర్యాలు కలుగ జేస్తారా?

శ్రీ టి. వి, రాఘవులు:—ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ సి. హెచ్. వెంకటరావు (మైలవరం) :—స్కాలర్‌షిప్పులు ఇచ్చిన విద్యార్థులు ఏ ఏ దేశాలలో ఉన్నారో చెప్పగలుగుతారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—మొదటి విద్యార్థి ఎ. కృష్ణమూర్తి మలేషియాలో ఉన్నారు. రెండవవారు గజ్జలుకు మలేషియా లోనే వున్నారు. మూడవ ఆయన ఫీజీ నాలుగవ ఆయన బర్మాలో ఉన్నారు.

శ్రీ ధనేకుల నరసింహం:—ఏ ఏ దేశాల నుంచి ఎన్ని విజ్ఞప్తులు వచ్చాయి? ఎన్ని శాన్‌క్షన్ చేసారు?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—మనకు వచ్చిన అప్లికేషన్లు అన్నీ రూల్సు మేరకు పరిశీలించి మంజూరు చేసాము. వచ్చినవే తక్కువ.

శ్రీ ధనేకుల నరసింహం:—ఏ ఏ దేశాల నుంచి ఎన్ని దరఖాస్తులు వచ్చాయి.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—దేశాల వారీగా ఇక్కడ సమాచారంలేదు.

Sri G. Sivayya (Puttur) :—Will the hon. Minister be pleased to state whether the Government has got statistics about the Telugu-speaking people in the foreign countries; if so, what steps are being taken to improve the Telugu general language?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—పెద్ద ప్రశ్న-నాకు నోటీసు కావాలి, ప్రపంచం మొత్తంలో తెలుగువారి సంఖ్య వివరాలు ready గా చెప్పలేను.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయడు:—ఇతర దేశాలలో తెలుగు భాషనేర్పే యూనివర్సిటీ లున్నాయా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—తెలియదు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—ఈ స్కాలర్‌షిప్పులను శాన్‌క్షన్ చేసేటపుడు ఏ criteria adopt చేస్తున్నారు?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—దానికి సంబంధించి తొమ్మిది నియమాలు ఉన్నాయి, వాటిని ఆధారంగా చేసుకుని మంజూరు చేసారు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—ప్రధానమైన నియమాలు ఏమిటి?

Sri T. V. Raghavulu:—The student should be domiciled in any one of the following countries, namely, Burma, Mauritius, Fiji, South Africa, Malaya now Malaysia.

2. The candidate should have passed matriculation or its equivalent examination.
etc., etc.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—ఈ విధముగా తెలుగు భాషను నేర్చుకొనడానికి స్కాలర్శిప్పు యిచ్చిన మీదట వారు నేర్చుకొనడానికి తరువాత యేవిధముగా చదువు ఉపయోగపడాలో నిబంధన యేమైన నిర్వచించారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—అటువంటిది యేమీ లేదు.

FREE EDUCATION UPTO S. S. L. C.

68—

* 57 (H) Q.— Sarvasri A. Madhava Rao, T. Paparao and S. Jagannadham:—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether the Government propose to introduce free education upto S. S. L. C. Class to all students in the State;

(b) if so, whether it is going to be implemented from June/July 1967; and

(c) if not, the reasons therefor?

Sri T. V. Raghavulu :—

(a) At present education is free upto Class XII for girls and upto Class VIII for boys. There are no proposals before the Government to make education free for boys upto S. S. L. C. Class.

ప్రస్తుతం విద్యార్థినులకు 10వ క్లాసు వరకు ఉన్నది. మగ పిల్లలకు మాత్రం 8వ క్లాసు వరకు ఉచిత విద్యా సౌకర్యం ఏర్పాటు చేయబడినది.

(b) Does not arise in view of reply to (a) above.

(c) As no funds are available, it is not possible to make education free for boys also upto S. S. L. C.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—అడిగిన ప్రశ్న S. S. L. C. వరకు యెడ్యుకేషను పెడతారా అని, పెట్టకపోతే కారణాలు యేమిటని ప్రశ్న అడిగితే మంత్రిగారు 10వ క్లాసు వరకు ఆడపిల్లలకు 8వ క్లాసు వరకు మొగపిల్లలకు ఉందని చెప్పి (బి), (సి) లకు does not arise అన్నారు That is not a proper way of replying. The qnestion is, "whether the Government propose to introduce free education upto S.S.L.C. Class to all students in the state; if so; whether it is going to be implemented from June-July 1967; and if not, the reasons therefor". కారణాలు చెప్పకపోవడం సరియైన సమాధానం కాదు. సరియైన సమాధానం చెబుతారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—వారు అడిగిన ప్రశ్న పదవక్లాసువరకు ఉచిత విద్యను యేర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం సంకల్పించినదా అని మొదటి ప్రశ్న. 10వ క్లాసు వరకు అన్నప్పుడు అందులోనే యిమిడి ఉంది ప్రస్తుతము స్త్రీలకు సంబంధించి సంతవరకు అటువంటి సదుపాయము ఉంది. మగవారికి 8 వ క్లాసు వరకు ఉంది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—మగవారికి 10వ క్లాసు వరకు లేకపోవడానికి కారణాలు చెప్పవలసి ఉన్నది. చెబుతారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—సి. లో చెప్పాను, అధ్యక్షా. ప్రస్తుతం ఉండే ధనాభావ పరిస్థితులనుబట్టి యివ్వలేకపోతున్నామని చెప్పాను.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:—డబ్బులేని కారణంగా యివ్వలేకపోతున్నామని చెబుతున్నారు. సిలబసు ఉంది, పోస్టు శాంక్షను లేనందువల్ల కనీసం నేర్చుకొనడానికి అవకాశం లేకుండా పోతున్నది. పోస్టు శాంక్షను యిప్పిస్తారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—ప్రశ్న అర్థం కాలేదు.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు: — హిందీ ఉందనుకోండి. 5వ తరగతినుండి హిందీ నేర్చుకోవాలని సిలబసు ఉంది. కాని హిందీ పండితులను వేసుకొనడానికి పోస్టు శాంక్షను లేదు. డబ్బులేక యివ్వలేదంటున్నారు. సిలబసు ప్రకారమైనా చదువు నేర్చుకొనడానికి అవకాశం లేకుండా పోతున్నది.

Mr. Speaker: Has it any thing to do with the present question?

శ్రీ సి హెచ్. జంగారెడ్డి(పరకాల):—కాని ప్రయివేటు స్కూల్సు ట్యూషను ఫీజు వసూలు చేస్తున్నారు. వారికి సబ్సిడీ లేని కారణంచేత వసూలు చేస్తున్నారని చెబుతున్నారు. ఇక ఉచిత విద్య యిస్తున్నారని యేవిధముగా భావించాలి?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—అటువంటిది ప్రభుత్వదృష్టికి గౌరవసభ్యులు తీసుకువస్తే పరిశీలిస్తాను.

డాక్టర్ టి. యస్. మూర్తి (వరంగల్లు):— ప్రత్యేక బెంచీలకని మరొకదానికని చాలా డబ్బు వసూలు చేస్తున్నారు. ఉచిత విద్య అనడంలో అర్థం యేమున్నది? దాని విషయంలో చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు: —ప్రత్యేక కేసు దృష్టికి తీసుకువస్తే విచారణ చేస్తాను.

డాక్టర్ టి. యస్. మూర్తి : — ప్రత్యేకమని యేమీలేవు. అన్ని చోట్ల వసూలు చేస్తున్నారు.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—పేరు చెప్పకుండా చర్య తీసుకొనడం అసాధ్యము.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ):—గేమ్సు ఫీజు అని, లైబ్రరీ ఫీజనీ బ్రహ్మాండంగా వసూలు చేస్తున్నారు. జీతానికి ఒకటిన్నర రెట్లుగా ఉంటున్నది. అందుచేత కనీసం బీదవారికైనా ప్రత్యేకమైన ఫీజు లేకుండా చేస్తారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—స్పెషలు ఫీజు మినహాయింపు చేయలేదు. కాని అవి చాలా యెక్కువగా ఉన్నాయని అంటున్నారు. పరిశీలన చేయిస్తాను.

ALL INDIA EDUCATIONL SERVICE

69—

* 569 Q.— Sri A. Bhagavantha Rao (Put by Sri G. Lat-Chana) :— Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether the Government has accepted the proposal of Central Government on the introduction of All India Educational Service; and

(b) if not, the reasons there for?

Sri T. V. Raghavulu :— (a) No, Sir.

(b) Since the Government of India have not accepted the principal of proportional representation in the service on the basis of population.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— అది ఒకటే కారణమా లేకపోతే సెంట్రలు గవర్నమెంటు ఎయిడు పూర్తిగా ఉన్నప్పుడు దీనిని ఆలోచించడానికి వీలుగా ఉంటుంది కాబట్టి ఆ దృష్ట్యా ఆలోచన చేస్తున్నారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు: ఎయిడు యేమిటో అర్థం కాలేదు.

శ్రీ పి సుబ్బయ్య:—ఇప్పుడు సెంట్రలు గవర్నమెంటు యెడ్యుకేషనును ఆలిండియా సర్వీసుగా మార్చేటటువంటి యోచన వచ్చింది. స్టేటు గవర్నమెంటును అడిగారు. అడిగినప్పుడు ప్రొపోర్షనలు రిప్రజెంటేషను లేని కారణంవల్లనే మాను కున్నామా లేకుంటే దానిని మార్పు చేస్తే ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—ఆకారణంచేతనే మానుకున్నాము. జనాభాను బట్టి సముచిత ప్రాతినిధ్యం యివ్వలేమన్నారు. ఆ కారణం చేత మానుకొనవలసి వచ్చింది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—ఆ మాదిరిగా ప్రొప్రోర్షనలు రిప్రజెంటేషను యివ్వ నప్పుడు ఆలిండియా సర్వీసు యాక్సెప్టు చేయకూడదనే ప్రిన్సిపులు చెప్పారు, ఆ ప్రిన్సిపులును మిగతా డిపార్టుమెంటులకు వోలిసుకు గాని, మిగతా మరొక డిపార్టు మెంటులకు అనుసరిస్తున్నారా? అనుసరించకపోతే పట్టుదలతో ప్రయత్నం చేస్తారా?

Mr. Speaker:—How can he answer that, with reference to other departments?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—నోటీసు కావాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—మన గవర్నమెంటు అసలు స్టేటు యొక్క స్వాతంత్ర్యమును హరించి వేయబడుతున్నదనే అభిప్రాయంతో ఆలిండియా యెడ్యుకేషను సర్వీసు వద్దని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాయడం జరిగింది. దానిమీద యే అభి ప్రాయం యిస్తున్నారు? ఈలోగా యెడ్యుకేషనలు సర్వీసు సెంట్రలు క్రింద ఉండాలనేది వినిపిస్తున్నది. ఆ పాయింటు మీద ప్రభుత్వ దృష్టి యేమిటి?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—చెప్పాను. కొంచెం కరెస్పాండెన్సు జరిగిన తరు వాత సెంట్రలు గవర్నమెంటు కొంచెం వెనక్కు వెళ్లినది. యెప్పుడయితే ప్రాతి నిధ్యం కావాలని అడిగామో వారు ఒప్పుకోలేదు. అందుచేత మనం వెనక్కు వెళ్లాము.

Sri G. Sivayya:-- Will the hon. Minister be pleased to say whether the Government rejected the All India Service, because, by accepting the All India service, the State Government would lose its grip over the subject of of education? We are already suffering on account of I.A.S, and I.P.S. etc. Will the hon. Minister state whether this fact also has been considered by the Government when rejecting the All India Educational service proposals?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—మంచిది. ప్రస్తుతానికి అటువంటి ప్రశ్న ఉద్భవించ లేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—సుబ్బయ్యగారడిగిన ప్రశ్నకు నోటీసు కావాలని అన్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారికి అన్ని తెలుసును. ఆలిండియా సర్వీసును సంబంధించి యెడ్యుకే షను డిపార్టుమెంటు గురించి ఒక ప్రిన్సిపులును శలవిచ్చారు. అదే ప్రిన్సిపులు ప్రకా

రంగా [illegible] గనా అన్ని డిపార్టుమెంటులలో అలాంటిదియా [illegible] చేసే సందర్భంలో ప్రొప్రోర్షనలు రిప్రజంటేషను కావాలని గట్టిగా అడిగారా?

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి): —పాపులేషన్‌ను బట్టియా?

శ్రీ జి. లచ్చన్న—పాపులేషనును బట్టి అని అనుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—అది సిద్ధాంతానికి విరుద్ధము. అసలు దీనిలో రిజర్వేషను చేయడం మన రాష్ట్రంలో తెలుగు వచ్చిన వారికి ప్రిఫరెన్సు యిస్తామనిఅనడానికి లేదు. Constitutional గా వీలులేదు. కాని మేము press చేస్తున్నాము State services కు percentage incrarse చేయవలసినదని ఇప్పుడే కొత్తగా All India Services Constitute చేసేటప్పుడు వున్నవారందరిని తీసుకోవలసివస్తుంది కాబట్టి కొంతవరకు న్యాయము జరుగుతుంది. వచ్చేరోజులలో మాట మనముచెప్పలేము.

శ్రీ సి. వె, కె. రావు:—అధ్యక్షా, అఖిల భారత స్థాయిలో విద్యార్థులను లేదరు ఏర్పరచడము ఇతరులకు ఏర్పరిచిన మీదట చాల సబబుగా వుంటుంది. ఇవాళ proportional representation అని population basis అని తాత్కాలికమైన అడ్డుపెట్టి వచ్చే అవకాశమును పోగొట్టు కొనడము సబబు అయినదా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు;— దీనిని క్షుణ్ణంగా పరిశీలనచేసిన మీదట మన శ్రేయస్సు, మన రాష్ట్రముయొక్క హక్కులను safeguard చేయడముగురించి ఇట్లా వారిని అడిగాము వారు నిరాకరించిడము జరిగింది.

NON-PAYMENT OF SALARIES BY THE MANAGMENT OF BADRUKA COLLEGE OF COMMERCE

70 —

* 56 Q.—Sri A Madhava Rao :— Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether the Government is aware that the management of Badruka College of Commerce and Arts, affiliated to Osmania University did not pay to the Lecturers their salaries, during summer vacation of previous year, the same having been paid, after re-opening and that too after the students paid, in spite of the fact, that contribution was received from Government;

(b) whether the Government is aware that the management of the above said institution is openly expressing that even in the ensuing summer vacation (April, 1967) the management would not pay the salary;

(c) whether the Government is aware that during the academic year 1966-67 also the salaries were delayed·

(d) whether the Government will see at least in the ensuing summer vacation, the Lecturers be paid the salaries in time; and

(e) whether the Government is aware that no Senior Lecturer's post or the Head of the Department post in Telugu has been created, even though the management of Badruka College is bound to do under the rules on the subject?

Sri T. V. Raghavulu :— (a) It is presumed that the Hon'ble Member is referring to the summer at the end of the academic year 1965-66. The Salaries for the summer were paid on the following dates :—

(1) For April, 1966 paid between 20-6-66 to 29-6-1966.

(2) For May, 1966 paid on 8-7-1966

(3) For June, 1966 paid on 11-7-1966.

(b) No, Sir.

(c) During the academic year 1966-67 the salaries were paid as followes :

(1) For July, 1966 paid on 1-8-1966.

(2) For August, 1966, paid on 1-9-1966.

(3) For September, 1966 paid on 3-10-1966.

(4) For October, 1966 paid on 1-11-1966.

(5) For November, 1966 Paid on 1-12-1966.

(6) For December, 1966 paid on 5-1-1967.

(7) For January, 1967 paid on 4-3-1967.

(8) For February, 1967 paid on 4-3-1967.

It is seen that the salaries were paid regularly except for the month of January 1967 which was paid on 4-3-1967. (d) & (e): The Director of Higher Education is pursuing the matter.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—అధ్యక్షా, బిల్డింగు కడుతున్నామని చెప్పి ఇప్పటికి జీతాలు ఇవ్వని పరిస్థితి ప్రభుత్వానికి information వచ్చినదా ? ఇవాళవరకు జీతాలు ఇవ్వలేదు. మంత్రిగారు చెప్పిన information సక్రమముకాదు అనేది నా information.

Mr. Speaker:—Is he disputing the correctness of the answer?

Sri A. Madhava Rao:—Yes, Sir, because I have got representations that even now the salaries are not paid.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వారు చదివినదానిలో ఒక నెల జీతము మరునటి నెలలో ఇచ్చినట్లు చెబుతున్నారు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:—అధ్యక్షా. Regular గా ఇవ్వలేదని టీచర్సు represent చేసివున్నారు. ఇక్కడ ఈ ప్రశ్నవేసిన తరువాత ఇచ్చినట్లుగా వారు చెబుతున్నారు.

Mr. Speaker:—Either he is making an incorrect statement or the Minister is giving an incorrect answer.

Sri A. Madhava Rao:—I have received representations from the teachers. Regular గా payments లేనేలేవు అని అంటున్నారు. ఎంక్వయిరీ చేయించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—ఏ నెల విషయములో వారికి అభ్యంతరమువున్నదో, దేని correctness doubt చేస్తున్నారో చెబితే కనుక్కొంటాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అన్ని correct కాదని అంటున్నారు. వారికి ఇంతవరకు జీతాలు ఇవ్వలేదని చెబుతున్నారు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—Part payment జరిగింది ఈ ప్రశ్న ఇక్కడవేసిన తరువాత కొంత Pay చేశారని అంటున్నారు. ఇంకా పూర్తిగా ఇవ్వలేదని నా సమాచారము.

Mr. Speaker :—Please verify.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—చివరి ప్రశ్నకు సమాధానము చెప్పలేదు అధ్యక్షా.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—జీతాలుయిచ్చే స్థితేలేకుండావుందీ కొత్త Posts ఎక్కడనుంచి create చేస్తారు.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—'D. H. E. is pursuing the matter' అని చెప్పాను.

డాక్టర్ టి. యస్. మూర్తి :—అధ్యక్షా, ఏప్రిల్ 1967 జీతాలు ఇవ్వము అని బెదిరించారని వారు ప్రశ్నవేశారు. మంత్రిగారు చదివిన దానిలో మార్చివరకే జీతాలు యిచ్చినట్లువుంది కాని జూన్ వచ్చినది. ఏప్రెలు, మే నెల జీతాలు ఇంతవరకు యిచ్చినట్లులేదు. దాని విషయముచెబుతారా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—ఫిబ్రవరి చివరివరకే నా దగ్గర సమాచారం వుంది. మార్చి, ఏప్రిల్ సంగతి నాకు తెలియదు.

Sri A. Madhava Rao:—I would like to know whether the hon. Minister is aware that the Senior Lecturer's grade for Telugu Pandits had not been implemented in the Badruka College of Commerce and only two such posts have been created for Commerce and English. No Senior Telugu Pandit has been appointed even thongh there are instructions to that effect.

Sri T. V. Raghavulu :—It is altogether a different question,

Sri A. Madhava Rao :—It is part of the original question. Every Institution has to appoint a Senior Telugu Pandit. In the Badruka College of Commerce; even though there are instructions regarding appointment of a Senior Telugu Pandit, no candidate has been appointed. When the teachers ask for redressal of this grievance, the D.H.E. says he has no jurisdiction and the University also says that it has no jurisdiction. Whom have they to approach ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—వారు చెప్పే విషయము నాకు clear గా తెలియలేదు అధ్యక్షా.

Mr. Speaker:—Sri Madhavarao may explain to the Minister afterwards.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి (అనంతపురం) :—వారు యిచ్చిన ప్రశ్నలోనే అది ఒక భాగముగావుంది. కొత్తగా అడుగుతున్న ప్రశ్నకాదు. So he could have got the information by now.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—(d) (e) లకి D. H. E. is pursuing the matter అని చెప్పాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—దేని విషయము pursue చేస్తున్నారు.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—ఈ Post create చేయడము వారు అడిగిన విషయముగురించి pursue చేస్తున్నారు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—ఇప్పటివరకు ఆ post లేదనేది వాస్తవము.

Sri T. V. Raghavulu :—Yes, Sir.

Sri G. Sivaiah:—I would like to know, when a specific question is put, whether the hon. Minister can say that the Government would consider the matter or that the Government would look into the matter.

Mr. Speaker :—Yes, these things are common. Usually, the answers are : "we will consider the matter". "as soon as possible", etc. ఆలోచిస్తారా.......ఆలోచిస్తాము. ఇవన్నీ మామూలుగా చెప్పే విషయాలు. ఇవన్నీ serious గా తీసుకొంటే కష్టము.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, ఈ కాలేజి యూనివర్శిటీకి affiliate అయినప్పటికి private management colleges టీచర్సు పేరిట కొన్ని సందర్భాలలో ప్రభుత్వము దగ్గరనుంచి జీతాలకొరకు డబ్బు తీసుకొనడము జరుగుతుంది. కాని మరల టీచర్సుకు pay చేయడములో చాల ఇబ్బందులు పెడుతూవుంటారు. ఆ విషయము పరిశీలిస్తారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—పరిశీస్తాము. దానికి కావలసిన ఋజువు, సాక్ష్యము దొరకదు. వారు మాత్రము ప్రతినెల సంతకాలు ఇచ్చివేస్తూవుంటారు. జీతాలు తీసుకోకుండా మేనేజిమెంటువారు ప్రభుత్వము నుంచి గ్రాంటు తీసుకొంటారు. టీచర్సుకు ముట్టనిమాట నిజమే. సభ్యులు చెప్పేదానిలో కొంత నిజము వుంది. Legal evidence కావాలంటే దొరకదు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—అధ్యక్షా, ఇటువంటి సందర్భాలలో direct గా గవర్నమెంట్ జీతాలు pay చేయడము జరుగుతున్నది. ఈ proposal ను consider చేసి గవర్నమెంటే డైరక్టుగా pay చేస్తారా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—High Schools ప్రవేశపెట్టాము. కాని కళాశాలల్లో ఇంతవరకు ప్రవేశపెట్టలేదు. అదికూడ ఆలోచిస్తాము. ఇటువంటి స్థితికి దిగజారితే ఆలోచించవలసినదే.

PRIVATE COLLEGE AT MARKAPUR

71—

* 1236 Q.—Sri P.Subbaiah :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether a private college is going to be started at Markapur during 1967-68; and

(b) if so, what is the aid of the Government to such an Institution ?

Sri T. V. Raghavalu :—(a) The Government have permitted the starting of an aided Arts, Science and Commerce College at Markapur during 1967-68;

(b) No Government aid is given to the Institution.

మార్కాపురములో ఎయిడెడ్ ఆర్ట్సు, సైన్సు, మరియు కామర్సు కాలేజి 1967-68 లో స్థాపించడానికి ప్రభుత్వము వారు ఒప్పుకొన్నారు.

(బి) దానికి ఏమీ aid ఇవ్వడము లేదు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, private colleges కు అయినా D. S. రెడ్డి కమిటీ సూచనల ప్రకారం 7% గ్రాంటు ఇవ్వాలికదా. ఈ కాలేజీకి ఎందుకు ఇవ్వరు ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—ఆర్ధిక పరిస్థితులే కారణము.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అధ్యక్షా, Aided College 1967—68 లో ప్రారంభించబడుతుందని, aid ఇవ్వము అని చెబుతున్నారు. Aid ఇవ్వనపుడు aided College అవుతుందా ?

శ్రీ జి. తిమ్మారెడ్డి (ఆళ్లగడ్డ) :—అధ్యక్షా, మనరాష్ట్రములో private colleges లో ఉద్యోగులను appoint చేయడములో commercial basis పైన చేస్తున్నారు. ఇది చాల అనర్ధదాయకము. Commercial basis పైన appoint చేయడం పోగొట్టడానికి, merit పైనే చేయడానికి ప్రభుత్వము ఏమైన చర్య తీసుకొంటుందా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—కళాశాలల్లో అధ్యాపకులను నియమించే విషయములో ఇంతవరకు యూనివర్శిటీకి ఏ రకమైన రూల్సు లేవు. University representatives Private Management నడిపే కాలేజీల గవర్నింగ్ బాడీస్ మీటింగులకు హాజరవుతూ వుంటారు. సామాన్యముగా qualifications, standards గురించి యునివర్శిటీ పట్టించుకొంటుంది. కనుక యూనివర్శిటీ రిప్రజెంటేటివ్ హాజరై తగిన సలహాలు ఇస్తారు. వారు చేసినదానిని ధిక్కరించడముగాని, తిరగతోడ్డముగాని యూనివర్శిటీ సామాన్యముగా చేయదు. ఈ విషయములో ఒకేరకమైన రూల్సు వుంటే మంచిదని యూనివర్శిటీ ఆలోచిస్తున్నది. ప్రభుత్వము కూడ ఆలోచిస్తున్నది.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు (బాపట్ల):—ఎప్పాయింట్‌మెంట్ కమిటీలో యూనివర్శిటి రిప్రజెంటేటివ్స్ ఇద్దరు, గవర్నమెంటు తరపున D. E. O. వుంటాడు. ఏ మీటింగుకు వారు హాజరుకారు. వారు తప్పక హాజరు కావాలని నిర్బంధించటానికి అవకాశం వున్నదా ?

శ్రీ టి. వి రాఘవులు :—మేనేజిమెంటు వారికి కొన్ని హక్కులు వున్నాయి. యూనివర్శిటికి కొంత సంబంధం వుంది. గవర్నమెంటుకు కొంత సంబంధం వుంది.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :—ఎఫిలియేషన్ గ్రాంట్ చేసేటప్పుడు వారి అనుమతికి లోబడి మేనేజిమెంటువారు కాన్‌స్టిట్యూషన్ ఏర్పాటు చేసుకోవాలనే నిబంధన వుంది. యూనివర్శిటి ఇన్‌సిస్ట్ చేసినా, గవర్నమెంటు ఇన్‌సిస్టు చేసినా మేనేజిమెంటు నిరాకరించటానికి అవకాశం లేదు కనుక ఈ ముగ్గురు తప్పనిసరిగా హాజరయ్యేట్లు చర్య తీసుకుంటే లోపాలు సరిదిద్దటానికి అవకాశాలు వున్నాయి.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:-గవర్నింగ్ బాడి మీద యూనివర్శిటి రిప్రజెంటేటివ్‌గా వుండేవారు సామాన్యంగా బైటరీలు-సిండికేట్ మెంబర్-non official కావచ్చు. ఒక్కొక్కప్పుడు యూనివర్శిటిలో పనిచేస్తున్నవారే కావచ్చు, వారు హాజరయి తీరాలని నిర్బంధంగా చెప్పలేరు. కాని వారు సామాన్యంగా attend అవుతారు. నేను governing body లో serve చేశాను. Attend అవుతుండేవాడిని. సలహాలు ఇస్తూవుండేవాడిని.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :—Private College స్థాపించేటప్పుడు కమిటివారు ప్రభుత్వానికి డిపాజిట్ కట్టాలా ? ఎంత కట్టాలి ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—4 లక్షల రూపాయలు డిపాజిట్ చేయాలి. ఇంకా ఇతర conditions వుంటాయి, యూనివర్శిటివారు పెట్టే conditions వుంటాయి.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :—భవనాల కన్‌స్ట్రక్షన్‌లో స్థలం ఖర్చులుకూడా కలిసే వుంటాయా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—ఎకామడేషన్ మిగిలిన వ్యవహారాలన్ని యునివర్శిటి కమిషన్ వుండి దర్యాప్తు చేయించి వారికి సంతృప్తి అయితే ఎఫిలియేషన్ ఇస్తామని ఒప్పుకొంటారు.

BUILDING FOR CHITTOOR COLLEGE

72—

* 548 Q.—Sri A. Eswara Reddy (Tirupathi) :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the construction of the College building at Chittoor has been completed;

(b) if so, when is the Arts and Science College, Chittoor going to occupy the new building; and

(c) whether there is any proposal to run town bus service in public sector by the Road Transport Corporation from the town to the College premises ?

Sri T.V. Raghavalu :—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(c) No, Sir.

SLIP TEST SYSTEM OF EXAMINATION

73—

* 583 Q.—Sri S.Jagannadham (Narasannapeta) :—Will the hon· Minister for Education be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Government introduced slip test system of examination for students studying in high schools and

(b) if so, what is the idea in the scheme ?

Sri T. V. Raghavalu :—(a) Yes Sir, slip tests were regulary introduced in high, higher secondary and multipurpose schools with effect from the school year 1960-61.

(b) The idea behind the scheme is to reduce the undue importace previously given to the annual terminal examination. It was felt that performance in the annual examination should no longer be the sole criterion for the determination of the annual class promotion of the pupils.

శ్రీ ఎస్. జగన్నాధం :—ఈ slip test వల్ల తెలివిగల పిల్లవాళ్ళను annual examination లో వుంచటం జరుగుతున్నది. Quarterly, half yearly, slip tests అయిన తరువాత annual examinations అయిన తరువాత అన్నీ కలిపి ఎగ్రిగేట్ చూస్తున్నారు. Slip test ఎలా వుండాలంటే annual exam లో పోయిన వారికి help చేయాలి కాని వాటిలో '0' మార్కులు తెచ్చుకొని annual exam లో- if a candidate gets 50% he is being detained. కనుక ఆ పిల్లలకు అన్యాయం జరుగుతున్నది. Annual exam లో minimnm marks 40%, కాని 50% కాని వస్తే అతన్ని pass చేసేట్లు ప్రభుత్వం ఆదేశం పంపిస్తుందా ?

శ్రీ టి.వి రాఘవులు :— Slip test ఉద్దేశం ఒక్క annual examination మీద ఆధారపడి pass చేయటం మంచిదికాదు. Class performance ఎట్లా వున్న దనే దానికి అవకాశం ఇవ్వటంకోసం పెట్టారు. బాగాచదివే above average boy కి ఇది ఎట్లా హ్యాండీకాప్ అవుతుందో నాకు అర్థంకావడం లేదు.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :— ప్రభుత్వం సదుద్దేశంతోనే పెట్టింది. ఉపాధ్యాయులంటే విద్యార్థులకు భయంలేకుండా పోతున్నది, కనుక డిసిప్లిన్‌కోసం ఇది పెట్టినట్లు కన్పిస్తోంది. కాని విద్యార్థి ఉపాధ్యాయుని దగ్గర private చదవటానికి వెడితే కాని మార్కులు వేయరు. ఒక ఉపాధ్యాయుని వద్దకు వెడితే యింకో ఉపాధ్యాయునికి కోపంతో fail చేయడం జరుగుతున్నది కనుక ఈ పద్దతి తీసివేయటానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—అటువంటి ఆలోచన ప్రస్తుతానికి లేదు.

శ్రీ పి. వి. కె. రావు :— ఈ slip test ను చూస్తే ఒక సామెత గుర్తుకు వస్తున్నది. విద్యార్థులను అదుపులో పెట్టటానికి ఉపాధ్యాయులకు ప్రత్యేకంగా stick ఇచ్చినట్లుగా వుంది. ఇది పిల్లల తెలివితేటలను పరీక్షించే విధానంగా లేదనే అభిప్రాయం విద్యావేత్తలలో వుంది కనుక దానిని రద్దు చేస్తారా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—అటువంటి అభిప్రాయం విద్యావేత్తలలో వుందంటు న్నారు. నాకు తెలిసినంతవరకు అటువంటివి లేవు. దీనివల్ల ఉపాధ్యాయులకు బర్డెన్ ఎక్కువ అయితే కావాలి కాని ఇది నిరుపయోగమనే విద్యావేత్తలలోవుందనేది సరైనదికాదు.

7TH FORM FAILED CANDIDATES

74—

*71 Q.—Sarvasri P. Venkatesan (Dharmavaram) and S. Jagannadham :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(*a*) whether it is a fact that the admission of failed 7th form candidates is left to the discretion of Headmasters of Higher Secondary Schools even though there are vacancies in the class; and

(*b*) will the G.O. to that effect be placed on the Table of the House ?

Sri T. V. Raghavulu :-(*a*) No, Sir, it is presumed that 7th form is a mistake for XII class.

(*b*) Does not arise.

శ్రీ ఎస్. జగన్నాధం :—7th form 1969 లో abolish చేస్తామంటున్నారు. 7th form fail అయిన వారి సంగతి ఏమిటి ? intermediate లో చేరటానికి అవకాశం ఇస్తారా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—School లో చదవటానికి ఇప్పటిరూల్స్ ప్రకారం అవకాశం ఉంది.

శ్రీ కె. మునుస్వామి (బంగారిపాలెం) :— అధ్యక్షా, 7th form fail అయినటువంటి వాళ్ళను – pass అయితే మాత్రం B. A. కు తీసుకుంటున్నారు. fail అయినటువంటి వాళ్ళను ఇతర Government services కు తీసుకుంటున్నారు. కానీ, Teachers Training కు గానీ Nursing Courses కు తీసుకోవడం లేదు. Fail అయినంత మాత్రంచేత ఎందుకు పనికిరాకుండా పోయినటువంటి పరిస్థితులలో ఉద్యోగాలకు తయారౌతున్నారు. దయచేసి fail అయినటువంటి వాళ్ళకు Teachers మరియు Nurses Training కు తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—మనముందున్నటువంటి ప్రశ్న class లో supplementary students చదవడానికి వీలుందా లేదా అని ఇప్పుడు ఉద్యోగాన్ని గురించి సదుపాయం కల్పిస్తారా అని అడుగుతున్నారు. దాన్ని గురించి ఆలోచనచేస్తాను.

శ్రీ పి. వెంకటేశన్ (ధర్మవరం) :— ఒకటి, రెండు మార్కులలో fail అయినటువంటి వాళ్ళను Headmasters మరల class లో చేర్చుకోవడం లేదు. Section కు 50 seats ఉన్నప్పటికి 30 మంది బాలురు వుంటే కూడా చేర్చుకోవడం లేదు. ఇప్పుడు అభిప్రాయం ఏమిటంటే 100% రిజల్ట్సువస్తే 10 వేల రూపాయల ప్రైజుయిస్తామని ఒక G. O. వుంది. కాబట్టిమేము supplementary students ను చేర్చుకునేది లేదు అంటున్నారు. దానివల్ల రానురాను పిల్లల strength తగ్గిపోతుంది. Parents కు చాలా కష్టంగా వుంది. ప్రభుత్వం ఏమైనా ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—వారు generalise చేస్తున్నారండి. రూల్సుమాత్రం fail అయినటువంటి మరుసటి సంవత్సరం చదవడానికి వున్నాయండి. ఎక్కడైనా Headmaster నిరాకరించినట్లైయితే వుదంతం ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావచ్చు తగిన చర్య తీసుకుంటాం.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అటువంటి hard case ఏదైనావుంటే చెప్పండి. దాన్ని consider చేస్తారు.

శ్రీ పి. వెంకటేశన్ :—Instructions యిస్తారా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—Rules వున్నాయిండి instructions ఎందుకండి.

శ్రీ పి. వెంకటేశన్ :—Rules ఉన్నప్పటికి admit చేసుకోకుండా వున్నారు. కాబట్టి D. E. Os కు సందేశాలు పంపిస్తారా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—Specific instance తెస్తే పంపిస్తాను. Rulesను అనుసరించి instructions యివ్వమంటే యిప్పిస్తాను.

శ్రీ వి. పాలవెల్లి (చోడవరం) :—ఈ త్రిశంకు స్వర్గంలాంటి ఈ 7th form students కు కళాశాలలో ప్రవేశించి చదువుకోవానికి అర్హత ప్రభుత్వం కల్పిస్తుందా? P.U.C. Course లో pass అయినట్లైతే B.A. లోనో B.Sc. లోనో చేర్చుకుంటున్నారు. Fail అయినటువంటి వాళ్ళను P.U.C. లో చేర్చుకునే అవకాశం ఏమైనా కల్పిస్తుందా ప్రభుత్వం.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—Fail అయినటువంటి వారు మళ్ళ ఒక సంవత్సరం చదువుకోవచ్చు—అట్లా పి.యు.సి. కూడా చదువుకోవచ్చునండి.

శ్రీ వి. పాలవెల్లి :—P.U.C. చదువుకోడానికి అవకాశం యివ్వడంలేదండి. దానికి specific instructions యిస్తారా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—Rules అమలులో వున్నాయండి. అమలు జరగడం లేదని ఏదైనా instance తీసుకువచ్చినట్లైతే తప్పనిసరిగా చర్య తీసుకుంటాను. వెంటనే జరిగేట్లు చూస్తాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—మంత్రిగారు rules వున్నాయి అంటున్నారు. సభ్యులు చాలామంది అమలు జరగడం లేదు అంటున్నారు. సభ్యులు పదే పదే ప్రకటిస్తున్నారు కాబట్టి సత్యం లేకుండా ప్రకటిస్తారని నేను అనుకోవజాలను. అందువల్ల ఇటువంటి అభిప్రాయాలు శాసన సభలో సభ్యులచేత ప్రకటింపబడ్డాయి. ఇటువంటివి ఏమైనా వుంటే సవరించవలసిందిగా అటువంటి పరిస్థితులు మరల రాకుండా చూడవలసిందిగా ఒక communication పంపించేదానికి మంత్రిగారు ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—Rules వున్నాయి quote చెయ్యమంటే చేస్తాను.

Mr. Speaker :—It has been brought to the notice of the Government by several members of the House that though rules are avourable, the authorities are not applying those rules for admitting

those students. Why not Government consider the question of issuing instructions either by circular or some thing like that ?

Sri T. V. Raghavulu :—Yes, Sir. It is highly desirable and I shall do it, Sir. అంతేకదండి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అంతేనండి. Thank you.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—Matric Examination ప్రప్రథమంలో pass కాకపోయిన సందర్భంలో Osmania University లో P.U.C. లో చేర్చుకోము అంటున్నారు. Application form లోనే ఆ విధంగా వ్రాశారు. దాన్ని గురించి ఆలోచిస్తారా. 2nd time pass అయితే దిక్కులేదన్నమాట. ఇది ఎంతో యిబ్బంది ఔతుంది.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—Osmania University rules ఏమిటో నాకు తెలియవు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్షా : 7th form results publish అయినాయి. కొంతమంది pass అయినారో fail అయినారో తెలియకుండా చాలామంది వుండిపోయినారు. తల్లి దండ్రుల దగ్గరనుంచి ఆందోళనకరమైన వుత్తరాలు వస్తున్నాయి. ఆ విషయంలో pass అయిందా, fail అయిందా మంత్రిగారు consult చేసి తెలియచేస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—ఇది separate question. అయినప్పటికి 27th న నేను statement చెయ్యదలచుకున్నాను.

శ్రీ పి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—Education system మార్పు రావడం వల్ల 9th Class లో fail అయినటువంటి వాళ్ళు మళ్ళ వాళ్ళను కొత్త పద్ధతిలో 8th Class కు పంపించాలని అక్కడి అధికారులు చెపుతున్నారు. దానివల్ల నష్టం వస్తోంది. వాళ్ళను అట్లాగే 9th Class లో చేర్చుకోవడానికి వుత్తర్వులు జారీ చేసిందా.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—కాబోయే system లోకి switch-over కావాలండి. అందుచేతనే యిబ్బంది వచ్చిందండి.

శ్రీ జి. తిమ్మారెడ్డి (ఆళ్ళగడ్డ) :—అధ్యక్షా : VII form లో fail అయిన వాళ్ళను P.U.C. లో చేర్చుకోవద్దని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. ఇంతవరకు state లో యేటక్కా college లోను చేర్చుకోవడం జరగలేదు.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—VII form లో fail అయిన వాళ్ళు VII form మరల అక్కడ చదవవచ్చు. అంతేగాని VII form fail అయిన వాళ్ళు వెళ్ళి P.U.C. లో join అవుతాడని, కాదండి.

శ్రీ జి. తిమ్మారెడ్డి :—ఇప్పుడు ఒక సభ్యుడు అడిగిన ప్రశ్నకు చదవవచ్చు అని చెప్పారు వారు,

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఎవరో ప్రశ్న అడిగితే VII form fail అయిన వాళ్ళు P.U.C. లో చేరి, చదవవచ్చునా అంటే చదువుకోవచ్చును అన్నారు మంత్రిగారు.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—Mr. Speaker, Sir, అది సరికాదు. VII form మరం చదవవచ్చును, supplementary student గా అని చెప్పానండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—VII form fail అయిన వాడు పోయి P.U.C. లో చదవచ్చునా అని అడిగితే ....

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—ఎట్లా వీలవుతుందండి? ఇది ఒక course, అది ఒక course.

Mr. Speaker ;—That is true. But you said that it can be done.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :— అసలు మొదట్నించి ప్రశ్న ఏమిటంటే VII form fail అయిన వాళ్ళను చదవనివ్వడం లేదని. అసలు ప్రశ్న basis అదండి.

Mr. Speaker :—That is allright. If he had committed as mistake he could admit that he had committed a mistake. It wa clearly stated that a student who failed in 7th form could read in P.U.C. so, it is not correct, is it?

Sri T. V. Raghavulu :—Yes, Sir. It is not correct.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :—పూర్వం B.A. (Hon) పోతే B.A. degree యిచ్చేవారండి. అట్లాగే 7th form పోతే S.S.L.C, Pass Certificate యిచ్చి పంపించే అవకాశాలు ఏమైనా కల్పిస్తారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు ;—ఆలోచిస్తామండి.

HIGH SCHOOL AT KARASANAPALLE, PALAMANER TALUK

75—

* 162 Q.—Sri T. C. Rajan :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to start a high school at Karasanapalle of Palamaner taluk in Chittoor district; and

(b) if so, when it will be started?

Sri T.V. Raghavulu :—(a) A high school at Karasanapalle Punganur taluk, Chittoor district was already opened during 1966-67 by upgrading the Panchayat Samithi Upper primary school into a high school with classes VI to VIII.

(b) Does not arise.

OPENING OF BAL BHAVAN IN NELLORE

76—

57 (1) Q.– Sri A. Madhava Rao :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the Government propose to open a Bal Bhavan in Nellore on similar lines to the one established in Hyderabad;

(b) whether the Government also propose to open Bal Bhavans in all District Headquarters in the State;

(c) if so, when; and

(d) if not, the reasons therefor ?

Sri T.V. Raghavulu :—(a) No, Sir.

(b) No, Sir.

(c) Does not arise.

(d) The question of establishing Bal Bhavans at District level has not yet been taken up by Government.

SUGAR FACTORY AT RENIGUNTA

77—

* 282 Q.—Sarvasri A. Eswara Reddy and T.C. Rajan :—Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to start a sugar factory at Renigunta in Chittoor District; and

(b) if so, when will it be started ?

The Minister for Cooperation (Sri K.Vijayabhaskare Reddy)

(a) & (b) : An application for a licence for setting up a Sugar Factory at Renigunta as a Cooperative of Sugarcane growers was sent to the Government of India. Their decision is awaited.

Sri G. Siviah :—The Central Government has sent a Commission to investigate into the matter. Is the Government aware of that fact ?

Sri K. Vijaya Bhaskara Reddy :—Government is well aware. Actually the Government of India turned it down. Later on on a representation by the State Government, they have sent a team to go into the matter and it is under active consideration of the Gevernment.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ :—షేర్సు ఏమైనా కలక్టు చేస్తున్నారా ?

శ్రీ కె. విజయభాస్కర రెడ్డి :—షేర్సు ప్రశ్న యిప్పుడు రాదండి. ఫ్యాక్టరీ పెట్టడానికి, కేంద్ర ప్రభుత్వంనుంచి లైసెన్సు వచ్చిన తరువాత ఆలోచిస్తాము.

SUPER BAZAR AT NELLORE AND OTHER DISTRICT HEADQUARTERS

78—

*57 (N) Q.—Sarvasri A. Madhava Rao and P. Gunnayya :— Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state

(a) whether the Government propose to open a Super Bazar in Nellore;

(b) whether the Government propose to open a Super Bazar in all district head-quarters in the State to keep a check on the rise in prices in the mofussil ;

(c) if so, when; and

(d) if not, the reasons therefor ?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy :—(a) No, Sir.

(b) No, Sir.

(c) Does not arise.

(d) The Scheme of the Government of India under which Department Stores (Super Bazars) are being opened in the Country envisages the opening of Department Stores in Metropolitan towns, towns with population between 5 lakhs and ten lakhs and towns with population between 2 lakhs and 5 lakhs. The Government of India allocated only two Department Stores for the Andhra Pradesh State. It was decided that the two stores should be opened One in Hyderabad and the other in Visakhapatnam.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:—అధ్యక్షా; జిల్లాలలోకూడ ధరలు హైదరాబాదుకంటె ఎక్కువగా పెరిగిపోతున్నాయి. అక్కడ సూపర్ బజార్లు పెట్టి, ధరలు తగ్గించడానికి ఏమైనా ఆలోచించారా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:—సూపర్ బజారు పెట్టడానికి మూడు కేటగిరీస్‌లోకి నెల్లూరుపట్టణం రాదు. కాని కన్స్యూమర్స్ సొసైటీస్ పెట్టడానికి ఆలోచిస్తాము. 20 జిల్లా హెడ్‌క్వార్టర్సులలో—15 లేక 17 జిల్లాల హెడ్‌క్వార్టర్సులో ఉన్నాయి అనుకొంటాను. నెల్లూరులోకూడ ఉంది అనుకొంటాను.

శ్రీ పి. గున్నయ్య:—సూపర్ బజార్లులేనిచోట్ల సొసైటీలుపెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తామన్నారు. ఏ జిల్లాలో ఎన్ని ఉన్నాయో చెబుతారా? శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఉన్నట్లు కనబడదు. అక్కడ నెలకొల్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:—17 జిల్లాలలో ఉన్నదనుకొంటాను, శ్రీకాకుళం గురించి ఆలోచించాలి.

శ్రీ ఆహమ్మదుసేన్ (సీతారాంబాగ్):—హైదరాబాద్ ఓల్డ్ సిటీలో లేదు. అక్కడ open చేయుటకు ఆలోచిస్తారా? క్రొత్త city లో ఉంది. అది అలగా జనానికి ఉపయోగకరంగా లేదు.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:—మీ ఇంటిదగ్గరా?

శ్రీ ఆహమ్మదుసేన్ ;—మా ఇంటి దగ్గరకాదు. Old city లో.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:—మొత్తం సిటీని అంతా ఒక యూనిటుగా తీసుకొని చేయడం జరుగుతున్నది. సికింద్రాబాదుతోకూడ పెట్టడానికి ఏర్పాట్లు చేస్తున్నాము. Hyderabad లో old. new అనే సమస్య రాదు.

Smt J. Eshwari Bai (Yellareddy):— Is there any proposal to open a super Bazaar in Secunderabad. if so when?

Sri K. Vijaya Bhaskara Reddy:—Yes, Sir. It is under consideration of the Government.

శ్రీ ఎస్. జగన్నాధం:—సూపర్ బజారులో మనకు కావలసిన అన్ని వస్తువులు దొరకడం లేదు. మొన్న నేను Bed sheets కొరకు వెడితిని. Bed sheets లేవు. Long cloth కు అంచులుకుట్టి bed sheets క్రింద అమ్ముతున్నారు. మనకు కావలసిన అన్ని వస్తువులు పెట్టుటకు ఏర్పాట్లు చేస్తారా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:— అన్ని వస్తువులు వున్నాయండి. అన్ని వస్తువులూ పెట్టాలనే మా ఉద్దేశ్యం. ఏదైన పొరబాట్లుఉన్నట్లయితే, గౌరవసభ్యులు మా దృష్టికి తెచ్చినట్లయితే దానిని తప్పక సరిచేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:—సెంట్రల్ స్పాన్సర్డు స్కీము క్రింద 50 వేల జనాభా ఉన్న ప్రాంతాలలో హోల్ సేల్ కోఆపరేటివ్స్ పెట్టాలని ఉన్నది. ఆ స్కీము అమలులో ఉన్నదా? లేక దానిని ఎత్తివేశారా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:—అది అమలులోనే ఉంది. ఎత్తివేసే ప్రశ్నే లేదు. అన్ని ప్రాంతాలకు అమలు జరపాలనే మా ఉద్దేశ్యం.

SUPER BAZAR AT VIZAG

79—

*909 Q.—Sri S. Jagannadham :—Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that a Super Bazar is going to be started at Visakhapatnam;

(b) if so, whether any aid is being given by the Central Government; and

(c) the amount that is going to be spent by the State Government ?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy :—(a) Yes, Sir.

(b) An amount of Rs. 4.5 lakhs as loan and an amount of Rs. 0.65000 lakhs as subsidy was released by the Government of India during 1966-67 for giving assistance to the Visakhapatnam Co-operative Central Stores, which is setting up the Super Bazar at Visakhapatnam. The State Government sanctioned this amount to this Stores during 1966-67.

(c) Nil.

శ్రీ ఎస్. జగన్నాధం :—సూపర్ బజారువల్ల లాభాలు ఏమైనా expect చేస్తున్నారా ? లేకపోతే loss ఏమైనా వస్తుంది అని అనుకొంటున్నారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—రీజనబుల్ రేట్సుకు సప్లయి చేయాలనే object తో ఏర్పాటు చేయబడింది. న్యాయమైన ధరలకు ప్రజలకు లభించేటట్లు చేయడమే వాటి

ఉద్దేశ్యం. Main object లాభం కాదు. The idea of opening Super Bazar is not to make any profit. The main object is not to make profit.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—అంతేనండి. ధరలు పెరుగుతున్నాయి కాబట్టి మార్కెట్టు రేట్సును control చేయాలనే ఉద్దేశ్యముతోనే ఈ సూపర్ బజార్ పెట్టబడింది. Reasonable rates కు అమ్మడమే దానియొక్క లక్ష్యము.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—విశాఖపట్టణములో సూపర్ బజార్ ఎప్పుడు పెడతారో తేదీ చెబుతారా ?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—తేదీ చెప్పలేము. కాని త్వరలోనే పెడతాము. నెలా, నెలా పదిహేనురోజుల లోపలలోనే జరుగవచ్చు.

LIME GROWERS CO-OPLRATIVE SOCIETIES IN NELLORE DISTRICT

80—

*269 Q.– Sarvasri S. Vemayya (Sarvepalli) and O. Venkata Subbaiah (Venkatagiri):—Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state :

(a) the number of lime growers Co-operative Societies in Nellore District;

(b) whether they are functioning properly now, if not the action taken for the proper functioning of the societies; and

(c) the amount disbursed by each society to the ryots during 1964-65 and 1965-66 ?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy :—(a) Nil as on date.

(b) There was only one Society viz., The Venkatgiri Fruit Growers Co-operative Society which was dealing in lime trade. Due to its unsatisfactory functioning and bad affairs it was liquidated and the Deputy Registrar (Liquidation) Nellore Central Bank was appointed a liquidator.

(c) Nil.

GRAPE GARDENS

81—

*680 Q.—Sarvasri Dh. Narasimham, and T. C. Rajan :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) the extent of land in which grape gardens are grown in our state; and

(b) the help being rendered by the Government to grow grape gardens ?

The Minister for Agriculture (Sri P. Timma Reddy):—(a) About 3,000 acres, Sir.

(b) The Department of Agriculture is rendering technical assistance to grape growers on various aspects of grape development.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఈ మూడు వేల ఎకరాలలో బిర్లాస్‌కు ఏమైనా ఉందా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—బిర్లాస్‌కు ఏమీ ప్రత్యేకంగా లేదు అనుకొంటాను.

హైదరాబాదు జిల్లా	—	2000	ఎకరాలు
మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా	—	94	ఎకరాలు
మెదక్ జిల్లా	—	13	ఎకరాలు
కరీంనగర్ జిల్లా	—	6	ఎకరాలు
వరంగల్లు జిల్లా	—	5	ఎకరాలు

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—బిర్లాస్‌కు ఏమైనా ఉన్నదా అని స్పష్టంగా ప్రశ్న వేశాను.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—అది నాకు సంబంధం లేదు.

శ్రీ టి. పి. రాజన్ :— అన్ని జిల్లాలకు యిచ్చే సహకారము ఏ పరిమితిలో యిస్తున్నారు.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—Financial assistance ప్రొసీజరు ప్రకారం బ్యాంక్సు ద్వారా యిప్పించాలని ఉంది. ఇప్పుడు Technical assistance మాత్రమే యివ్వడం జరుగుతోంది.

శ్రీ ఆర్. మహానంద (దర్శి):—Technical assistance గురించి అగ్రికల్చరల్ డిపార్టుమెంటుకు వ్రాసుకుంటే యిస్తారా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—తప్పకుండా సహాయం చేస్తారు.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి :— గవర్నమెంటువారు ఏదైనా వైన్ ఫాక్టరీకి లైసన్సు యిచ్చినట్లుగా తెల్పగలరా అమాత్యులవారు ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— నాకు తెలియదండి.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి :—ఏ ఏ జిల్లాలలో ద్రాక్ష బాగా పండుతోందో తెల్పగలరా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— నేను లిస్టు చదువుతాను. ఎక్కడెక్కడ పండుతోందో దాన్ని బట్టి ఏ ఏ జిల్లాలలో ఎంత వుందో తెలుస్తుంది. ప్రధానంగా హైదరాబాదులోను, తరువాత చిత్తూరు, కర్నూలు, అనంతపురం, కడప ఈ జిల్లాలలో హెచ్చుస్థాయిలో వుంది.

Sri G.Sivayya:-Is the Government aware of the fact that many leading industrialists of the North have come and started grape gardens here in order to avoid income-tax and if so, what action will be taken against them to collect income tax ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—Industrialists ఎంతమంది వచ్చారో తెలియదు. కొంతమంది తెలుసును. ఈస్టు ఆఫ్రికా నుండి డిస్ప్లేసుడు పీపుల్ వచ్చి మన రాష్ట్రంలో ద్రాక్షను పండిస్తున్నారు. ప్రభుత్వానికి సలహాలు యిస్తున్నారు.

Srimati J. Eswari Bai :–Is there any proposal to withdraw exemption of taxes on grapes ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి ;—ప్రత్యేకమైన టాక్సులు ఏమీ లేవు. భూమి మీద మామూలుగా వుండేటటువంటి tax వుంది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ద్రాక్ష ఉత్పత్తి అయ్యే జిల్లాలు చెప్పారు. మన రాష్ట్రంలో అన్ని జిల్లాలలోను దీన్ని గురించి సర్వే జరిగిందా ? జరిగితే మిగతా జిల్లాల పరిస్థితి ఏమిటి సెలవు యిస్తారా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—ఇప్పుడు మామూలుగా రైతులు చేసుకుంటున్నారు. ఎక్కడైనా ఏ జిల్లాలో అయినసరే మేము చేస్తాం అంటే Departmental గా సలహాలు యిస్తున్నారు. సాధారణంగా అన్నిచోట్ల పండే పంటగా కనపడటం లేదు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—చాలామంది పారిశ్రామికవేత్తలు బ్లాక్‌మనీనో, యిన్ కంటాక్సు evade చెయ్యడానికో తాము పెట్టుబడిపెట్టి ద్రాక్షతోటలను పెంచుతున్నారు. That is a fact. దానికి ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకొంది. వాళ్ళకు కూడా టెక్నికల్ ఎయిడ్ యిచ్చి, ఫైనాన్షియల్ ఎయిడ్ యివ్వకుండా వుంటున్నారా ? గత సంవత్సరం శాసనసభలో Finance Minister గౌరవనీయులు శ్రీ చెన్నారెడ్డిగారు రైతులకు ద్రాక్షతోటలు వేసినట్లైతే వాళ్ళకు Subsidy యిస్తాం అన్నారు, మొక్కలు వేస్తే మొక్కకు రూ. 10 లు యిస్తామని స్పష్టముగా వారు ఆ రోజున ప్రకటించారు. ఆ విధంగా ప్రభుత్వం ఏదైనా ఆలోచన చేస్తోందో లేక వారు చెప్పినటువంటిది కాదా ?

Mr. Speaker:—The hon. Member has not heard the answer given by the hon. Minister. He clearly stated that no financial assistance has been given so far to any body. It is possible that Dr. Chenna Reddy might have made a statement like that but so far no financial assistance has been given to any body.

Sri P. Subbiah :—The hon. Finance Minister last time made a statement on the floor that his intention was to give incentive to small growers of grape gardens, So my point is— ఆ అభిప్రాయం నుంచి ప్రభుత్వం ఏమైనా డీవియేటు అయిందా అని.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—తప్పనిసరిగా వారు చెప్పినదాన్ని implement చెయ్యాలనే ఉద్దేశ్యం, financial assitance ను growers కు యిప్పిస్తామండి. Capitalist growers, socialist growers అని మా దగ్గర లేదండి. Part of agriculture కాదు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—rdinary peaseant grower, black money grower అని తేడా ఏమీ లేదన్నమాట.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— Agriculture అది చూడదండి. ఎవరికి కొంచెం ఎరువు నీళ్ళు యిస్తే వాళ్ళకు పండుతుంది. ఒకనికి ఎక్కువ ఒకనికి తక్కువ పండదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు : - Capitalist growers కు తెలుసునా దాని రుచి ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—తమరు చూస్తూనే వుంటారు size బాగానే వుండదండి.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—నేను privilege motion తీసుక వస్తున్నానండి.

Mr. Speaker :—Call attention motions will have to be taken first.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య—ఇది ముందు రావాలండి. question hour అయినతరువాత other subjects కు పోయే ముందు రావాలండి.

Mr. Speaker :-Privilege motion అంటున్నారు ఏదో. Has the hon. Member given notice ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : — No Sir, Notice యివ్వవలసివస్తే మీరు ఈ house లోనే raise చేయమన్నారు.

Mr. Speaker :- Please pass it on to me.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—చదవమంటారా ?

Mr. Speaker:— నాకు పంపించండి. I will read it for hon. Member's benefit.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—నా దస్తూరి మీకు యిబ్బందిగా వుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మీరు యింగ్లీషులో చదివేదానికి ఒప్పుకోరు యింగ్లీషులోనే notice యిచ్చారు. అందువల్ల please pass it on. I will read it for his benefit.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— తెలుగులో యిస్తే అది సరిగా లేదంటారు. అది నా తప్పు కాదండి. Government తప్పండి. ఎందువల్లనంటే Assembly లోను, గవర్నమెంటులోను, తెలుగులోనే వ్యవహారం చేయమంటే నేను తెలుగులోనే పంపించేవాడినండి.

Mr. Speaker :—Who is the concerned Minister

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—Chief Minister.

Mr. Speaker :-The Chief Minister is not in the House.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—దానికి నేనేమి చేయనండి.

Mr. Speaker :- Please give notice. We will take it up and see :. 27th,

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అసలు subject చెబుతానండి. చదివే దానికి బదులు, చెబుతానండి.

మొన్న April 2వ తేదీనాడు Pay Commission ను extend చేసారా అని అడిగితే, extend చేసాము, N.D. కృష్ణారావుగారు వున్నారు, ఆయన్ను Pay Commission గా వేసామన్నారు. నేను అన్నాను కాదు యిదివరకు Pay Commission గా వేసారుగాని, యిప్పుడు ఆయనను Pay Commissioner గా వేసారండి అన్నాను. కాదు Pay Commission గా వేసామని మూడు సార్లు చెప్పారండి. కాని నేను—కమకు-G. O. 1190 General Administration (Pay Commission) Department దాంట్లో వ్రాసివున్నదండి.

"Sanction is accorded hereby to the creation of the post of Pay Commissioner in the General Administration Department for the period from 19-6-66 to 30-6-67 or till the work of the Pay Commmission is completed whichever is earlier. The sanction is accorded to the re-employment of Sri N.D. Krishna Rao, M.A, Bar-at-Law, I. C. S., Retired Chief Justice of the High Court of Andhra Pradesh as Pay Commissioner and he is employed as Pay Commissioner from 19-7-66 to 30-6-67 or till the need ceases, whichever is earlier. అందువల్ల అది wrong statement. Commission కు Commissioner కు చాలా తేడా వుంటుంది. అందువల్ల wrong information యిచ్చారు. information పొందడం Assembly privilege. కనుక privilege రక్షణకోసం, దానిని మీరు Privileges Committee కి పంపి, అది correct చేయించి, తగిన action తీసుకోవలసిందని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker:—Please pass it on.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు:— అధ్యక్షా! మరో విషయం తమ దృష్టికి తేవాలని అనుకుంటున్నాను. Opposition లో వున్న 10 మంది members ను Treasury Benches వైపు లాకున్నారని నిన్నటి పత్రికల్లో చదివామండి. దానికి ఏమైనా అంతూ, పంతూ లేకపోతే ......

మిస్టర్ స్పీకర్:—వాళ్ళు యీ వైపు రాకూడదనా. మీరు కూడా ఆవైపు పోకుండావుంచే, వారుకూడా మీ వైపు రాకుండా వుంటారు.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:—అసలు ప్రభుత్వం ఏమైనా shaky గా వున్నదా? మంత్రి పదవులు గురించి వాళ్ళను తీసుకువెళ్ళారా? ఊరికే అక్కడ కూర్చో పెట్టడానికి తీసుకు వెళ్ళారా? ఈ విషయం ప్రజలందరికి సంబంధించింది. మేము కూడా ఆందోళన పడుతున్నాము. ఇక్కడ సీటంతా ఖాళీ చేసేట్లు వున్నారు.

శ్రీ జి.సి. వెంకన్న:—అధ్యక్షా! చాలామంది Treasury Benches కు రావాలని ఆలోచిస్తున్నారు. మరి చాలా ఆటంకాలు వున్నాయి. ఆ ఆటంకాలను తొలగించడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా ప్రయత్నం చేస్తున్నదా అని నేను అడుగుతున్నాను.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు:—అది పెద్ద పొరపాటు అంటున్నానండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: — వెంకన్నగారికి యిదివరకువున్న అర్థం తొలగిపోయింది. అటునుంచి యిటు వస్తారనే అపోహతో ప్రభుత్వం ఆలోచించి యిటునుంచి అటు తీసుకుపోతున్నారా అని అడుగుతున్నాను.

Mr Speaker: No. We ... considered ... things very seriously, కోర్టే మీ privilege ...

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re: Short supply of sugar.

Mr. Speaker:–Now, there are two matters under rule 74-the first one in which Sri Rajeswararao has given notice to call attention of the Minister for Revenue and Civil Supplies regarding the total disappearance of sugar from the market and the consequent hardship to the public Mr Rajeswara Rao will speak.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు: —అధ్యక్షా: ఈ sugar విషయం చాలా, రోజు రోజుకు, భరించలేని పరిస్థితికి వచ్చిందని, జిల్లాల్లో, Hyderabad city లో కూడా వింటున్నాం చాలా తీవ్రమైన cuts రావడంవల్ల, short supply ... జిల్లా కేంద్రానికి, తాలూకా కేంద్రానికి వచ్చిన sugar quota తక్కువగా వున్నదని. అధికారులు, అక్కడ supply చేసే L.D.C. లు, L.D.C. లు దానిని ఒక వ్యాపారంగా పెట్టుకుని వచ్చిన sugar ను ప్రజలకు అందుబాటులో లేకుండా, న్యాయంగా, proportionate గా పంపకం లేకుండా చేస్తున్నారు. Sugar తక్కువ రావడం చాలా బాధాకరంగా వున్నది Supply కావడంలేదు. ఈమధ్య, 2,3 మాసాల్లో విపరీతంగా పెండ్లిండ్లు కావడంవల్ల చక్కెరలేక ఎంత బాధపడ్డారో ప్రజలు, మంత్రులకు తెలుసునో తెలియదో నేను చెప్పలేను. కాబట్టి అంత అధ్వాన్న పరిస్థితులు వున్నప్పుడు, మరల ఈ తప్పవ supply వల్ల వచ్చిన కొస్త తక్కువను కూడా న్యాయంగా agency కు వారు పంపకం చేయాలి, చేయకపోవడం వల్ల విపరీతంగా లంచగొండితనం, black market జరుగుతున్నది. రూ 150, 155 లకు అమ్మవలసిన బస్తాయిప్పుడు black market లో రూ. 300 లు, రూ. 325, 350 లకు అమ్ముకోవడం జరుగుతున్నది. అటువంటి అధ్వాన్న పరిస్థితుల్లో రోజు చక్కరతో బాధపడే ప్రజలను ఏ విధంగా ఆదుకుంటారో, ఏ విధంగా ఈ సమస్యను పరిష్కరిస్తారో అర్థం కాకుండా వుంది.

అయితే యింట్లో tea, coffee దొరక్కపోవడం వల్ల hotels లో తీసుకోవలసి వస్తున్నది. దాంట్లో శాకరీను తప్ప ఇంకోటిలేదు. అధ్యక్షా ! ఈ శాకరీను రుచిలోకూడా మంత్రుల వాగ్దానాల్లో ఎంత తీపి వుంటుందో, అంతే తీపి వుంటుంది కాని ప్రయోజనం వుండదు. కనుక ఈ పరిస్థితిల్లో యే మార్పులు తీసుకురావడానికి ప్రభుత్వం వారు ఆలోచిస్తున్నారో తెలవు యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—అధ్యక్షా : దేశంలో sugar పంపకం విషయంలో అధికారం కేంద్ర ప్రభుత్వం చేతుల్లో వుంది. Sugar Control Order క్రింద ప్రతి రాష్ట్రానికి కూడా ప్రతినెల ఎంత allotment అవుతుందో అది తెలియజేయడుతుంది. ఆ ప్రకారం పంపకం జరుగుతున్నది. 1967 ఫిబ్రవరి, మార్చి

వరకు, ప్రతి నెల 12,370 టన్నులు మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు కేటాయించి వుండినారు. ఆ రకంగానే కొన్ని నెలల నుంచి ఫిబ్రవరి, మార్చి వరకు వస్తూ వచ్చింది. ఆ తరువాత మార్చి ఏప్రిల్‌లో దానిని 9,000 టన్నులకు తగ్గించారు. తగ్గిస్తే యిది చాలదని, కనీసం 13 వేల టన్నులు ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ప్రతినెల కావాలని, సరిపోవడం లేదని చెప్పి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి గట్టిగా ఉద్దేశించి వ్రాయడం జరిగింది. కాని కేంద్ర ప్రభుత్వం దీనికి అంగీకరించ లేదు. దేశంలో ఉత్పత్తి తగ్గినందువలన ఏ మాత్రం కూడా ఎక్కువ చేయలేమని అన్నారు. ప్రస్తుతపు 9,000 టన్నులలోనే సరిపెట్టుకొనమని జవాబు యిచ్చింది. ఈ విషయం తెలియ జేసిన వెంటనే individual consumers కు యిబ్బంది పెట్టకుండా, confectionaries sweet meat shops, Restaurants కు తగ్గిస్తూ రావడ జరిగింది. తరువాత యీ 9,000 టన్నులను 7,500 టన్నులకు తగ్గించడం జరిగింది. మార్చి నెల నుండి జూన్ వరకు 12% తగ్గించారు. ఇందువలన ఆ మొత్తాన్ని సరిపెట్టడంలో కాకుండా Administration తో కూడా కొంత యిబ్బంది కలిగింది. అయినప్పటికి individual consumers కు తగ్గించడం జరుగలేదు. దేశంలో చక్కెర ఉత్పత్తి తగ్గింది. 1966-67 లో ఉత్పత్తి 22 లక్షల టన్నులు. They have stated that the latest estimate showed that during the season 1966-67 sugar production would be less than 22,00,000 tons. Export Commitments, defence supplies వున్నాయి కనుక వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని కోటా తగ్గించడం జరిగింది. దానిని సరిపెట్టుకొనక తప్పదన్నారు. ఈ విషయంలో అధికారులందరకూ ఉత్తర్వు లివ్వబడినాయి. బ్లాక్ మార్కెట్, హోర్డింగు జరగకుండా చూడవలసిందిగా కూడా ఉత్తర్వులివ్వ బడినాయి. గత వారంలో హైదరాబాదులో ఎక్కడెక్కడ stock వున్నాయో తెలుసుకొని పట్టుకోవడం జరిగింది. ఉత్పత్తి రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న ప్పటికీ, పంపకం కేంద్ర ప్రభుత్వం చేస్తున్నది. కనుక ఇంతకన్నా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేయ గలిగింది లేదు. అధికారులు లంచగొండితనానికి గురికాకుండా దొంగ మార్కెట్ చేయకుండా సరైన పద్ధతిలో సరఫరా అయ్యేట్లుగా చర్యలు తీసుకొన్నారు. ఇక మీదటకూడా తీసుకొంటుందని హామీ చేస్తున్నాను. ఈ విషయాన్ని సభ్యులు ఎంత తీవ్రంగా గుర్తిస్తున్నారో ప్రభుత్వం కూడా అంత తీవ్రంగా చూస్తున్నది.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—పటికబెల్లం పేరుతో అన్ని పట్టణాలలో వున్నది. వచ్చినటువంటి కొద్ది stock ను అలాగే వుంచి, బ్లాక్ మార్కెట్లో బస్తాలు, బస్తాలు అమ్ముకొని లాభాలు గడించడం జరుగుతున్నది. ఆ విషయం కూడా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొని రావడం జరిగింది. ఆ విషయంలో కూడా పూర్తిగా ఆపుచేసేట్లుగా orders వేయకపోతే, ఆ పేరుతో చక్కెర అమ్ముకొనడం జరుగుతుంది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—మంత్రిగారు తగిన చర్యలు తీసుకొంటామని చెప్పారు. బాగానే వుంది. అనుభవంలోని ఒక విషయాన్ని వారి దృష్టికి తీసుకొని రాదలచాను. కాకినాడలో చక్కెర స్టాకు లేదు. కాని బ్లాక్ మార్కెట్లో ఎక్కువ ధరకు దొరుకు

తున్నది. ప్రజలు అనేక యిబ్బందులు పడుతున్నారు. కనుక ఆ విషయంలో ఏమి సూచనలు యిస్తారని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:—తక్కువ వచ్చిందన్నారు. బాగానేవుంది. కాని కొందరు మొనాపలీ వ్యాపారస్తులను పట్టుకొని, అధికారులకు పట్టుకొని వారి యిష్టం వచ్చినట్లు cards పై యిస్తున్నారు. మరి కొంతమందికి యివ్వకుండా వుండడం జరుగుతున్నది. అలాంటి దానిని అరికట్టుటకు వీలవుతుంది. ఆ విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ వి. బి. రాజు :—గోవిందరావు గారు అన్నట్లు కొంత దుర్మార్గం వుండవచ్చు. వేరే వస్తువు పేరుతో బయటికి పోయివుండవచ్చు. ఆ విషయం నా దృష్టికి కూడా వచ్చింది. విచారణ అవుతున్నప్పుడు అలాంటి విషయాలు చెప్పడం మంచిది కాదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— పటికబెల్లం విషయం చెప్పారు. అందులో కందసారి కూడా వుంది.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—అందుకనే యీ కందసారి విషయంకూడా........

శ్రీ తి. లచ్చన్న :— వారు పటికబెల్లం పేరుతో ఎగుమతి అవుతున్నట్లు వుందంటే, కండసారి పేరుతోకూడా ఎగుమతి అవుతున్న దాన్ని అభిప్రాయంతో అధ్యక్షులవారు చెప్పారనుకొంటాను.

శ్రీ వి.బి. రాజు :—అనేక వస్తువుల పేరుతో కొన్నిపోవచ్చు. ప్రతివాహనం ఆపి check చేయడం చాలా కష్టమైన విషయం. గోవిందరావు చెప్పిన విషయం ప్రభుత్వ దృష్టిలో వుంది. రేషనింగ్, నాన్-రేషనింగు ఏరియాలలో పంపకాలకు భేదంవుంది. రేషనింగు యేరియాలో low-income group cards Higher-income groups లో రేషన్ Cards పంచడం జరుగుతున్నది. మూడు, నాలుగు నెలల క్రిందట ఎప్పుడైతే కొరతలేదో అప్పుడు low-income group వారు ఎక్కువ తీసుకొన్నట్లులేదు. కాని యిప్పుడు ప్రతివారూ తీసుకోవాలని వస్తున్నారు. అవి ఎక్కడకు పోతున్నదో, ఎలాగ వినియోగించుతున్నారో చెప్పడం కష్టం. ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం జరుగుతున్నది కాని ఎక్కడైనా ఎక్కువ బస్తాలు సప్లయి చేస్తుంటే దానిని అరికడతామని చెబుతున్నాను.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :—Cards వున్నవారు బ్లాక్ మార్కెట్టు చేస్తున్నారని మంత్రిగారు చెప్పారు. కాని ప్రస్తుతం అంగళ్లనుండి వస్తున్నది.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—Card-holders దగ్గరనుండి black market కావడానికి అవకాశంలేదు. ఎక్కువ మొత్తాలిచ్చే వారిదగ్గరనుండి పోతున్నదని అన్నారు. వారికి కూడా యిప్పుడు తగ్గించడం జరుగుతున్నది. చక్కెర కాకుండా మరొక విధంగా ఉపయోగించేట్లు వారు తయారుచేయగలిగితే దానికికూడా మార్గం అన్వేషిస్తున్నామని చెబుతున్నాను.

re : PURCHASE OF TOBACCO BY THE I.L.T.D. AND THE NATIONAL TOBACCO COMPANY.

Mr. Deputy Speaker :–Sri Vavilala Gopalakrishnaiah to call the attention of the Minister for Agriculture regarding purchase of tobacco by the I.L.T.D. and the National Tobacco Company.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలోని వ్యాపార పంటలలో పొగాకు ముఖ్యమైనది. అందులో రెండు రకాలు వున్నాయి. ఒకటి వర్జీనియా, రెండవది నాటు పొగాకు. వర్జీనియాకు సీజను అయినది. కొంత పొగాకు అమ్ముడుపోవడం జరిగింది. I.L.T.D., National Tobacco Company వారు ఈ రకం పొగాకు వేయండి తీసుకుంటామని చెప్పడం జరుగుతున్నది. ఈ సంవత్సరం కొనడం తగ్గించివేశారు. I.L T.D కంపెనీవారు ఈ సంవత్సరం సత్తెనపల్లి తాలూకాలో సగం పంటకూడా కొనలేదు. National Tobacco Company వారు Bonds యిచ్చారు. కాని తీసుకొనేది, లేనిది చెప్పడంలేదు. తాలూకాలో ఒక భాగంలోని పంటను లెక్కవేస్తే సుమారు 45 మిలియను కిలోగ్రాముల ఉత్పత్తి అయినట్లు తెలిసినది. 22 మిలియను కిలోగ్రాముల అమ్మడం జరిగింది. పొగాకు మొత్తం 21,000 ఎకరాలలో వేయబడింది. పంట అంతా రైతాంగం వద్ద నిల్వ వుండిపోయింది. అందువల్ల ముఖ్యంగా – దీనికి ఈ నాటు పొగాకు వాడేది, గోల్కొండ పొగాకు అంటారే అది వజీర్ సుల్తాన్ ఈ చార్మినార్ వాటికి ఏమైనా అధికంగా వాడడం ఉన్నది. కాని ఇప్పుడు ఎవరూ కొనుక్కోకుండా పోయేటప్పటికల్లా లక్షల రూపాయలు దాంట్లో మిగిలిపోయి రైతాంగం ముందు వెనుక ఆలోచించకుండా ఉన్నది. ఈ bonds ఇచ్చినవాళ్లు కూడా తీసుకోవడం లేదు. పోనీ bonds ఇచ్చిన వాళ్లు తీసుకోకపోతే, ఏమి చేయాలంటె, ఇంకొకచోటికి పోయేటట్లయితే, వాళ్ల మీద నీవు ఇంకొకరి దగ్గర ఎందుకు తీసుకొన్నావు అని రేపు ప్రొద్దున బిగదీస్తుంది. ఈవేళ ధర పడిపోతున్నప్పుడు, ఏమైనా కొనరు. అసలు ఇచ్చిన guarantee ఏమైనా ఉపయోగంలేదు. అక్కడే నిలబడిపోయినటువంటి పొగాకు ఏమైనా వినియోగం కావడంలేదు. అందువల్ల ప్రభుత్వము ఇట్లాంటి ఒక పరిస్థితివస్తే, అప్పుడు ఇతర దేశాలకు వ్యవహారం సాగించి జపాన్ వగైరా దేశాలకు పంపించడం ఒకప్పుడు జరిగింది. ఈవేళ ఉదాహరణకు చెప్పుతాను, 500 రూపాయలు ఉండేటటువంటిది, మళ్లీ ఎంతవరకు పోయిందంటె, 35 రూపాయలకేమైనా అమ్మారు. ఎందుకంటె, మళ్లీ వెనుకకు తీసుకుపోవడం అంటె, ఆ తరువాత ఎండిపోయిందేమైనా పొడి అయిపోతుంది. అందువల్ల ప్రభుత్వము ఈ సందర్భంలో తీవ్రంగా ఆలోచించి వాళ్లకు relief ఇచ్చేకోసం, ఇతర రాష్ట్రాలతోటి గాని యితరదేశాలతోటిగాని వ్యవహారం సాగించి ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి National Tobacco, I.L.T.D. వాళ్ళది ఏమైనా వొత్తిడి చేసికొనిపెంచేటటువంటిదేదో ఈ ప్రయత్నం పూర్తిచేసి కొంత రైతులకు ఇది అమ్ముడుపోయేటటువంటి relief ఇప్పించాలని చెప్పి ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకొనివస్తున్నాను. ఇది చాలా పెద్దనష్టం అయ్యేటటువంటి సమస్యకాదు.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఇది ప్రత్యేకసమస్య అయింది. ఎందుకంటె, అకాల వర్షాలు ఈ పొగాకుపంట కొంచెము దెబ్బతినేడానికి కారణం అయింది. మే నెలవరకు దీని అమ్మకము చాలా నిరుత్సాహంగా ఉండినది. Juue 15 కు

110 లక్షలు కిలోగ్రాములు టొబాకో అమ్మకము అయింది. ఇది ఇప్పుడు కొంచెము speed తీసుకొన్నట్లు కన్పడుతుంది. రెండవది, కొన్ని సూచనలు ఏమి వచ్చాయంటే, ఈ ఇప్పు కొంత కొంటాను అన్నది కాని అక్కడ వచ్చినటువంటి యుద్ధంవల్ల వాళ్లు కొనలేకుండా పోయినారు. మరి ఇప్పుడు Indian Leaf Tobacco వాళ్లు, తరువాత ఈ National Tobacco వాళ్లు, ఈ Golden Tobacco వాళ్లు. దీనిమీద ఉండే Excise duty ఏమైనా తగ్గిస్తే కొనే సూచనలు వస్తున్నాయి. దీనికని ఈ నెల 29వ తేదీన meeting ఉన్నది. ఆ meeting లో Government of India, మన Government, అనేకనుండి ప్రతినిధులు ఉన్నారు. వాళ్లు అక్కడ చర్చచేసి ఏవైనా సూచనలు ఇస్తే, తరువాత మన Agriculture Department ను కోరినాము. దీన్ని వివరాలు సేకరించమని. ఆ వివరాలన్నీ సేకరించిన తరువాత 29 తేదీనుండి సుమారు వారము రోజులు తరువాత చర్య తీసుకొని అమ్మకం కాని tobacco అమ్మకం కావడానికి, దానికి సరియైన ధర వచ్చేదానికి ఏర్పాటుచేయాలని ఆలోచన.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—Production forecast ఎంతో చెప్పతారా ? మీరు అమ్మకం అయిందేమైనా చెప్తున్నారు. ఒక మిలియన్ ఎంతో అమ్ముడు పోయిందని. అసలు ఉత్పత్తి ఎంత అయిందో చెప్తారా. 15 మిలియన్లా, 20 మిలియన్లా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—అది ఉన్నది 22 మిలియన్లు అంటున్నారు. final figures ఇంకాలేవు. వారు approximate గా 22 మిలియన్స్ అంటున్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అది rough గా సరే... అంటె 20 మిలియన్లు tobacco దాదాపుగా ఉన్నది. అమ్ముడుపోయింది 1 మిలియన్...

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—వినండి నిదానంగా. అసలు 22 మిలియను tobacco production ఉన్నట్లు ఇక్కడ లెక్కలు సూచించినాయి. అయితే, 11 మిలియన్లు కిలోగ్రాములు అమ్మకం అయింది. ఇంకా 11 మిలియన్లు అమ్మకం కావాలి.

PAPER LAID ON THE TABLE

G. O. Ms. No 1091, Education, Dated 15-5-1967, Issued Under The Andhra Pradesh Public Libraries Act, 1960.

Sri T. V. Raghavulu :—Sir, I beg to lay on the Table under sub-section (3) of Section 25 of the Andhra Pradesh Public Libraries Act, 1960 a copy of G.O.Ms. No. 1091, Education, dated 15-5-1967 issued under the said Act.

Mr. Deputy Speaker :-Paper laid on the Table.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అధ్యక్షా, ఈవేళ విశాలాంధ్రలో ఒక serious వార్త వచ్చింది. రాష్ట్ర వైద్య ఉద్యోగుల అధ్యక్షులు Dr. Goud గారు ఆరోగ్య శాఖా మంత్రి గారిని కలుసుకొని రోగులకు అదనపు ఆహారం ఇవ్వడాన్ని మానివేయడం

ద్వారా, ఖరీదైన మందులు వాడకం నిలిపివేయడం ద్వారా వైద్య శాఖ అధికారులు 10 percent పొదుపు సాధింప నిర్ణయించారని డా. గౌడ్ చెప్పినప్పుడు, ఆరోగ్య శాఖా మంత్రి విస్మయం ప్రకటించారని ఒక వార్త వచ్చింది. అందుచేత అది ఎంత వరకు నిజము? దాని పైన ఏ ఏమైనా చర్య తీసుకొన్నారా?

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్:—ఆరోగ్య శాఖా మంత్రి ఇక్కడ లేరు ఇప్పుడు. వారు ఉండినప్పుడు అడిగితే, చెప్పవచ్చు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—ఇందులో ఉన్నటువంటి seriousness ఏమిటంటె. దీనివల్ల ప్రాణాలకు ప్రమాదం సంభవించే పరిస్థితులు వస్తాయి. అసలు ఈ విషయంలో పొదుపు గురించి ఏమైనా instructions గవర్నమెంటు ఇచ్చిందా? ఇచ్చి ఉంటె, దానినేమైనా సవరిస్తారా అని.

GOVERNMENT BILLS

The Andhra Pradesh (Telangan Area) Tenancy and Agricultural Lands (Amendment) Bill, 1967.

Mr. Deputy Speaker:—The Minister for Revenue will move the first reading of the Bill

Sri S. Jagannadham:—On a point of order, Sir. మంత్రిగారు ఈ Amendment ఏ రూపములో ఇస్తున్నారో ఆ రూపములో తేవడానికి వీలు లేదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—అసలు ఇంకా బిల్లు move చేయలేదు కదా.

శ్రీ ఎస్. జగన్నాథం:—అసలు ఈ బిల్లు తేవడానికి వీలు లేదని నా point of order. కారణం ఏమిటంటె...

శ్రీ ఎస్. జగన్నాథం:—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు statemant of objects and reasons లో తెలియపరచారు, ఎవరైనా alignee గాని, transferee గాని, తాశిల్దారు దగ్గర మూడు సంవత్సరాల లోపల ఒక certificate తెచ్చుకోడానికని ఒక application file చేయాలని. మరి ఆ విధంగా మూడు సంవత్సరాల లోపల application file చేయకపోతే ఇప్పుడు ఈ alignee కి ఏదైతే benefit రావాలో ఆ benefit పోతుందని చెప్పి, అందుచేత ఆ benefit మళ్ళీ ఆ alignee కి ఇవ్వాలని, చెప్పి amendmant తీసుకొని వస్తున్నారు. ఈ amendment తీసుకు రావడంలో within three years period తీసుకు రావాలి కాని last para లో "It is therfore proposed to extend the time limit prescribed in sub-section (1) of section 50-B of the said Act by one more year. As the time limit has already expired on the 22 nd April, 1967, it is proposed to give retrospective effect to the legislation on and from the 1 st April, 1967." అని ఉంది ఇప్పుడు ఈ retrospective effect తీసుకొని వస్తున్నారు. ఇది ఎప్పుడు expire అయిందంటె. 22 nd April 1967 కు expire అయి పోయింది. మనము మార్చిలో కూడా meet అయినాము. అటువంటప్పుడు. అటువంటి urgency ఉన్నప్పుడు మార్చిలో తీసుకు రావలసినటువంటి బిల్లును........

Sri V. B. Raju: —What is the point of order, Sir. There is no irregularity.

Mr. Deputy Speaker: -Let him complete.

శ్రీ ఎస్. జగన్నాథం:—Within three years తేవాలి ఈ amendment. Now that three years period has lapsed. అందుచేత ఈ retrospective effect అనడం వల్ల, మరి ఏదైతే benefit accrue అవుతుందో ఇప్పుడు ఈ transfer కాకపోవడం వలన, alienor కు ఒక benefit accrue అవుతుంది. by the existing Section. Now by this amending Section, ఆ benefit accrue కావలసిందేమో పోతుంది. Wh ther the Legislature has got competency to bring in such an amendment so as to deprive the right of a person to whom some benefit is accrued by the existing Act? అందుచేత రేపు ఎవరైన alienor writ కు పోతే, ఈ amendment చెల్లదు.

Mr. Deputy Speaker:—It is not clear what he says Three years లోపల రాలేదు, తరువాత వచ్చింది అంటారు కదా!

శ్రీ ఎస్. జగన్నాథం:—22nd April 1967 లోపల తేవాలండి. Now we are in June. Three years period లోపల తేవలసింది తేకుండా after expiry of the period, 3 years అయిపోయిన తరువాత ఈ amendment తీసుకొని వస్తున్నారు. It is proposed to give retrospective effect to the legislation from 1st April అంటె మరొక 20 రోజుల ముందుకు వెళ్ళారు. అందుచేత ఈ amendment ఈ విధంగా తీసుకురావడంవలన alignor కు ఏదయితే ఒక benefit accrue అవుతుందో by not fling an application......

Mr, Deputy Speaker:—That is the point of order.

Sri V. B. Raju :—It is clearly said that this legislation will have retrospective effect. If the Bill was brought before the date has expired, that provision was not necessary. Since the Bill is being actually introduced and it is being actually debated and going to be passed after the date of expiry, the retrospective effect is there. The Supreme Court has already held that the Legislature has the power to pass the legislation with retrospective effect. Therefore, there is nothing illegal there is no irregularity in this. These are the two things. There is no irregularity; it is not ultra vires of the Constitution and it is within the State powers. It is properly introduced and it can be properly passed.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్షా: ఇప్పుడు మనం దిగులుపడాల్సినది— objection కోసం కాదు; ఇంత తెలివితక్కువగా ప్రభుత్వం నిద్రపోతున్నదనే దానిమీద..........

Sri V. B. Raju:—No. This is not a point of order. It is about legality but not about the propriety,

Mr .Deputy Speaker:—Merits మీద కాకుండ point of order మీద చెప్పండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—Retrospective effect తో చేయవచ్చును. స్వతంత్రపార్టీ ఏదైతే fundamental గా వ్యతిరేకిస్తోందో అది retrospective effect గా జరిగిపోయింది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—అసలు యిది Amendment Act అన్నారు. అంటే అమలులో ఉన్న చట్టానికి సవరణచట్టం అవుతుంది. మంత్రిగారు చెప్పినదానినిబట్టి ఆ చట్టం అమలులో లేదు. చచ్చిపోయినదానిని ఉన్నదని అనుకొని దానికి సవరణ అని చెప్పడం—illegal. ఏప్రిల్‌లో 22–4–67 కు చట్టం lapse అయినది. ఇప్పుడు జూన్‌లో ఉన్నాము. చట్టము లేదు. అలాంటప్పుడు సవరణ చట్టం అంటే—యిది చాల అపసవ్యం; అందువల్ల ఇది ప్రవేశపెట్టడం చాల తప్పు అని జగన్నాధంగారియొక్క point of order సవ్యమైనదని చెబుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు:—ఈ సవరణచట్టం ఏప్రిల్లో lapse అయినదని అంతకుముందే ప్రవేశపెట్టియుంటే బాగుంటుందనే. దానితో ఏకీభవిస్తున్నాను. ఇప్పుడు తెచ్చిన యీ సవరణచట్టం—యిదివరకు హైదరాబాదు టెనెన్సీ చట్టంలోని సెక్షన్ 50 B కి సవరణ. దానికి లోగడ తెచ్చిన సవరణ ప్రకారం మొదటి సంవత్సరం లోపల కొన్నవారు రిజిస్టరు చేసుకోవలసిన సమయం 3 సంవత్సరాలు చేశారు. అది ఏప్రిల్‌తో అయిపోయింది. అది యింకొక సంవత్సరం పొడిగించాలని 4 సంవత్సరాలన్నారు. హైదరాబాదు టెనెన్సీ చట్టం అమలులో ఉన్నది. అందులోని సెక్షన్ 50 B యిది సవరణ.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—ప్రభుత్వం ఆలస్యం చేసిందనే ప్రశ్నలేదు: లోగడ యిచ్చిన గడువు అయిపోయినందున తెలంగాణా రీజియనల్ కమిటీవారు యింకొక సంవత్సరం పొడిగిస్తే బాగుంటుందని request చేసిన మీదట యిది చేయబడింది. ఇది మళ్ళీ తెలంగాణా రీజియనల్ కమిటీకి పంపించబడుతుంది — సంప్రదింపులకోసం. అంతేగాని ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం చేయడం అనేది కాదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—మార్చిలో అసెంబ్లి meet అయినది కదా అని అంటున్నారు.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—రీజియనల్ కమిటీ చెప్పిన తరువాత తెచ్చాము.

Mr. Deputy Speaker:—Now Madhavarao Garu, the only point of order is that whether when the Act is existing, we can bring an amendment to the section for extending the period or not. That is the only question.

Sri A. Madhava Rao:—That is one thing. There is also another thing. That is, suppose, for any reason in view of the time limit that has been provided there, namely, three or four years—Whatever it be—that vested right is now exinguished. Now, is the State Legislature competent to revive that extinguished right? It has already been extinguished. That is, wherever rights are there, it can be done but now that right is taken away. That is why, it is to be viewed from that stand point of view—that is, the objection taken by them. Three years period is provided; three years have elapsed. Therefore, when three years elapsed naturally, certain rights accrued for the parties as such and such rights which have been extinguished cannot be revived by the Legislature as such with retrospective effect. Then what happens to the intermediary period.

Mr. Deputy Speaker:—The intermediary period will get its effect by this amendment.

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ:—Point of order అన్నప్పుడు ఉన్న రూల్సును refer చేసి చెప్పాలి. ఏ రూలుకు వ్యతిరేకంగా యీ motion ఉన్నదనేది చెప్పాలి. వారు subject matter పైన discuss చేస్తున్నారు. ఆ provision ఆ విధంగా కాకపోతే దానికి అమెండ్‌మెంట్ సజెస్టు చేయవచ్చునుగాని point of order raise చేసే ప్రశ్నలేదు. There is no question to raise the point of order and they have not referred to any rule or provision.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—బాపూజీగారు పొరపాటుపడుతున్నారు. Point of order అనేది—ఏదైనా బిల్లు ప్రవేశపెట్టినప్పుడు అది సవ్యంగా ఉన్నదా, లేదా, అనే point మీద raise చేశాము.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—ఆ రూలు చూపించలేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—రూల్సు చెప్పడానికి అభ్యంతరం లేదు. వారు చదువుకొన్నవి మరచిపోయారనుకుంటాను. మా పాయింట్—మంత్రిగారు చెప్పినది. చట్టం

అమలులో వుంది కాబట్టి retrospective effect తో చేయడానికి యీ సవరణతెచ్చాము అన్నారు. ఆ చట్టం అమలులోం వుదని మంత్రిగారు చెప్పగలరా ?

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్ :— టెనెన్సీ చట్టంలోని సెక్షనుకు అమెండ్ మెంటని చెబుతున్నారు.

Sri C. V. K. Rao:—These is another point of order, Sir.

Mr. Deputy Speaker:—Let me finish theis first and he can raise his own point of order later. After all, we have got the Budget Session now. At 11 O'clock we have got the Budget presentation. As it is presumed by Mr. Latchanna or Mr. Jagannadham that the Act does not exist, it is not correct. The Act is there but only the Section is amended and therefore, the amendment that is moved is perfectly in order. Now let me hear Mr. C. V. K. Rao.

Sri C.V.K. Rao:—I raise the point of order ....(Interruption).

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, ఎవరో అక్కడ మెంబరుకాని వారు లోపలికివచ్చి కూర్చున్నట్లున్నారు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—ఎవరువచ్చారు ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అక్కడ ఎవరో ఉన్నారు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— శివరామ్‌ప్రసాద్‌గారు గడ్డం పెంచుకొనివచ్చారని గోపాలకృష్ణయ్యగారికి చింత తగిలిందా ?

(నవ్వులు)

Sri C. V. K. Rao:—On a point of order, Sir, on this piece of legislation, I would like to clarify with regard to the doubt raised by the hon. Member. This point of order is relevant under Rule 241 and as such this Bill cannot be brought before this House under Rule 103 (c). ఎందుచేతనంటే దీనిమీద — regular or irregular యివన్నీ వచ్చాయి. తమరు ఒక విధంగా నిర్దేశించారు. 103 (c) క్రింద 7 రోజులు గడువుకానిదే యీ హౌసుముందురావడానికి వీలులేదు—103 (c)కి సస్పెండ్ చేసి దానికి ఆమోదాన్ని యిచ్చాననే రూలింగ్ యివ్వలేదు గనుక యిప్పుడు యిది తేవడానికి వీలులేదనే point of order upheld చేయాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Deputy Speaker:—Now it has come. Business Advisory Committee కి పోయింది; Speaker గారు allow చేసి యుంటారు. He must have suspended this rule. Speaker allow చేసిన తరువాతగాని ఇక్కడకు బిల్లురాదు.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు:—7 days notice waive చేయడానికి ఆర్డరు యిస్తున్నాను. అనేది ఉన్నదని అనుకోను.

Mr. Deputy Speaker:—When the Speaker allows that, it means that he has waived that—suspended that. Under that section the Speaker has got the authority. When the Speaker has allowed and when it is included in that agenda, I do not think he can have that objection raised.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అంటే, స్పీకర్‌కు లేదనికాదు. స్పీకర్‌ను అడిగారా? వారు ఇచ్చారా?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—ఇన్‌ఫర్మేషనా? ఎజెండాలో ఎపుడు వచ్చిందో— we will presume that he has allowed it.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అది చెప్పండి, సరిపోతుంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—వారి సంతకం లేనిది, అది ఇక్కడకు రాదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అది వచ్చిందా? అది ఎపుడు ఇచ్చారు?

Mr. Deputy Speaker :—It has been included in the Agenda. The Minister for Revenue has moved. Has hon. Member, Mr. Vavilala, got anything to say.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇపుడు యీ వెయివ్‌చేయటం అన్నది— అది ఫార్మల్‌గా కాకుండా వారు కాగితంమీదపెట్టి ఇచ్చేస్తే మాకుకూడ తెలుస్తుంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—ఆ ప్రొసీడింగ్స్ అంతానా?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—లేకపోతే ఎట్లా? ఏడు రోజుల నోటీసు సంగతి రావుగారు రెయిజ్ చేశారు. తమకు అది వెయివ్ చేయటానికి అధికారం ఉన్నది. అది ఎపుడు చేశారో తెలుసుకోటానికి మాకు కూడ అవకాశం ఉన్నది. అది అడిగాము.

(Mr. Speaker in the Chair)

Mr. Speaker :—Now, the point of Order is that 7 days notice according to rules has not been given. Does he agree that the Speaker has got discretion? The very fact that cetrain thing is included in the agenda means the Speaker has used his discretion and waived. The agenda is prepared under the instructions of the Speaker. Does he follow me? The agenda is approved by the Speaker. Till it is approved by the Speaker, it won't be circulated to the Members at all. That means I have waived the time according to rules and included it in the agenda. I need not pass any sparate order waiving it.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—తమరిని ఎపుడు అడిగారు? తమరు ఎపుడు వెయివ్ చేశారు?

Mr. Speaker :—He has got a right to raise a point of Order, that I concede. And I have got a right also to rule it out.

(Laughter)

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—తమరు ఇన్‌క్లూడ్ చేశారు. దానిని మేము క్వశ్చన్ చేయటానికి వీలులేదు. తమరికి వెయివ్ చేయటానికి హక్కు ఉంది. తమకు రెండు హక్కులు ఉన్నవి. వెయివ్ చేయటానికి హక్కు ఉంది, ఇన్‌క్లూడ్ చేయటానికి హక్కు ఉంది కనుక, ఇన్‌క్లూడ్ చేసినపుడు, మేము పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రెయిజ్‌చేసి మాకు కూడ తెలియపర్చమని అడగటానికి మాకు కూడ హక్కు ఉంది. అందువల్ల మేము అడుగుతున్నది ఏమిటంటే—వారు మిమ్మల్ని ఎపుడు అడిగారు ? మీరు ఎపుడు ఇచ్చారు ?

Mr. Speaker :—No discussion is necessary at this stage. Anyway it is going to the Regional Committee. In that case he may discuss this at length there. After all, it is only a single clause amendment. Let the Regional Committee discuss it thoroughly. Anyway, it has got to go to the Regional Committee according to rules.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ తెలంగాణా టెనన్సీ అండ్ ఎగ్రికల్చరల్ లాండ్స్ యాక్టు 1950—అనే శాసనంలో ఐదవ అధ్యాయంలో 47 వ సెక్షన్ క్రింద ఎవరు భూమి అమ్మదలచుకొన్నా, ఎవరు కొనదలచుకొన్నా, కొనేవారు అమ్మేవారు ఇద్దరుకూడ ఆ సెక్షన్‌లో చెప్పబడినట్లు ఆ విధులకు లోబడి ఉండవలెను. ఆ ఛాప్టర్‌లో సూచించినట్లుగా తహశీల్‌దార్ పర్మిషన్‌లేనిదే, పర్మిషన్ తీసుకోనిదే, అసలు భూమి రిజిష్టర్ చేయటం అన్నది జరగదు. అది వేలిడ్ ఎలియనేషన్‌కూడ కాదు. దానివల్ల చాలా ఇబ్బందులు కలుగుతున్నాయని, అసలు ఆ ఛాప్టర్, ఆ సెక్షనే తీసివేస్తే బాగుంటుందనే అభిప్రాయంకూడ కొంతమంది వెలిబుచ్చారు. అంతేకాకుండా ఆ సెక్షన్‌క్రింద—ముఖ్యంగా కోర్టుద్వారా అయ్యే సేల్సుకుకూడ ఆటంకం వస్తుంది. కనుక దానిని సక్రమంగా పరిశీలించవలసినది, దానిక్రింద చేయబడిన రూల్సు సవరించ వలసినది అని కూడ కోర్టు ఆదేశించటం జరిగింది. 1953 లో అప్పటి హైదరాబాద్ ప్రభుత్వం లాండ్ సెన్సెస్‌తీసుకొన్నది. తీసుకొని–దాని తర్వాత, కాస్రాపత్రం అని ఒక దానిని తయారుచేసింది. దానిని తయారుచేసినపుడు చాలామందికి కొన్ని అనుమానాలు వచ్చాయి.ఎందుకంటె, యీ కొన్నవారి పేర్లు దానిలో ఉన్నవా? లేదా? దానినే రికార్డ్ ఆఫ్ రైట్‌క్రింద ఉపయోగించుకొంటారు అనే భయం కూడ కలిగింది. ఈ శాసనం ఉన్నప్పటికీ, అందరికి తెలిసినప్పటికీ, చాలామంది తహశీల్‌దార్ పర్మిషన్‌లేకుండా అనేక భూములు కొన్నారు. విక్రయం చేయించుకొన్నారు. కాని రిజిస్ట్రేషన్ చేయించుకోలేదు. దానివల్ల ప్రభుత్వానికి రావలసిన రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజు, స్టాంప్‌డ్యూటీ రాలేదు. వారియొక్క స్వాధీనంలో భూములు ఉన్నవి. వాటిని వ్యవసాయం చేస్తూ వస్తున్నారు. ఈ విధంగా కొన్ని సంవత్సరములు గడిచింది. ఆ శాసనానికి సంబంధించి నంతవరకు ఇంచుమించుగా కొంత ఇల్లీగల్‌యాక్టివిటీస్ జరిగినవనిచెప్పక తప్పదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—దానిమీద పెద్ద కాంట్రవర్సీ లేదు. కనుక తొందరగా చేయవచ్చును.

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఏమి జంగారెడ్డి గారు. మీరు రీజినల్ కమిటి మెంబరు కదా, దీనిపై మాట్లాడదలచుకొంటే రీజినల్ కమిటీలో మాట్లాడండి.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి—అధ్యక్షా. అది పోయినసారి రీజినల్ కమిటీలో డిస్కస్ అయి, రికమెండ్ చేయబడింది. కాబట్టి తిరిగి రీజినల్ కమిటీకి పోవలసిన అవసరం లేదేమో.

మిస్టర్ స్పీకర్:—రూల్సు ప్రకారం పోవలసిఉన్నది.

The question is:

"That the Andhra Pradesh (Telangana Area) Tenancy and Agricultural Lands (Amendment) Bill, 1967 be read a first time".

The motion was adopted.

Mr. Speaker:—I request the Minister for Revenue to move the motion for referring the Bill to the Regional Committee.

Sri V.B. Raju:—Sir, I beg to move:

"That the Bill be referred to the Regional Committee for consideration and report to the Assembly."

Mr. Speaker:—Motion moved:

Sri Jagannatham has given notice for circulating the Bill for public opinion. Is hon.Member, Sri Jagannatham moving it?

Sri S. Jagannatham:—I beg to move:

"That the Bill be circulated for public opinion"

Mr. Speaker:—Amendment moved.

శ్రీ ఎస్. జగన్నాథం:—అధ్యక్షా, ఇది చాలా ముఖ్యమైన సవరణ లాగా కనుపిస్తున్నది. ఇపుడు ఏలియన్ తహశీల్‌దార్ దగ్గర సర్టిఫికేట్ తెచ్చుకోలేకపోతే ఆ ట్రాన్సాక్షన్ ఏమైనా నల్ అండ్ వైడ్ అవుతుందా? నల్ అండ్ వైడ్ అయినపుడు ఏలియనార్ తనకేదో బెనిఫిట్ ఎక్రూ అవుతుందని అనుకోవచ్చును. కనుక ఇది ఇక్కడ అసెంబ్లీలో పరిశీలించేముందు దానిని పబ్లిక్ ఒపీనియన్‌కు పంపిస్తే బాగుంటుంది. కాని తాలూకు ఉద్దేశ్యాలు ప్రజలకు కూడ తెలియాలి.

శ్రీ వి. బి. రాజు:—అధ్యక్షా, మీరు మొట్టమొదట సెలవిచ్చినట్లు ఇది ఒక సెక్షనులో ఒక చిన్న భాగానికి—టైమ్ ఎక్స్‌టెన్షన్‌కు సంబంధించింది. టైమ్ ఎక్స్‌టెన్షన్ కోసం ఇదివరకే ఉన్నది. దీనిమీద వేరే పబ్లిక్ ఒపీనియన్ లేదు. కొద్దో, గొప్పో ఉన్నట్లయితే ఆ పబ్లిక్ ఒపీనియన్ మాకు తెలుసును. అది ఇంకా ఎక్కువ చేయమని పబ్లిక్ కోరుతున్నది. ఆ టైమ్ ఎక్స్‌టెండ్ చేసి మాకు సహాయం చేయమని పబ్లిక్ కోరుతుందిగాని, మాకువద్దు; మమ్మల్ని బాధపెట్టమని పబ్లిక్ ఎక్కడా కోరదు. అందుచేత ఇది అవసరం అనుకొంటాను.

శ్రీ ఎస్. జగన్నాధం:—ఎలియనార్స్ సర్టిఫికెట్ తీసుకోకపోతే దానివల్ల ఏదో ఎఫెక్ట్ అవుతుందని చెబుతున్నారు. మరి దానివల్ల ఎలియనార్‌కు ఏమైనా బెనిఫిట్ ఎక్స్‌ట్రా అవుతుందా? లేదా? ఎలియనేషన్, ఒక రైట్ ఎక్స్‌ట్రా అవుతుంది. ఇప్పుడు యీ అమెండ్‌మెంట్ వల్ల ఎలియనేషన్ ఎఫెక్ట్ అవుతాయి. ఆ ట్రాన్స్‌యాక్షన్ నల్ అండ్ వైడ్ అవుతుంది.

శ్రీ వి. బి రాజు:— ఇప్పుడు ఆ సెక్షన్ యొక్క లీగల్‌యాస్పెక్ట్‌లోకి, 50-బి, సెక్షన్ 47 గురించి- ఆ విషయాలలోకి పోయేదానికన్నా, ఇప్పుడు ఉన్న విషయం చూడండి. 50-బి-లో మూడు సంవత్సరాల వరకు ఎక్స్టెండ్ చేయబడింది. అది ఇంకో సం. ఎక్కువ చేయమని-అంతవరకే అది పరిమితం అయిఉన్నది.

Mr. Speaker:—I am putting the amendment to vote. The question is:

"That the Bill be circulated for Public opinion?

The motion was negatived.

Mr. Speaker:—The question is:

"That the Bill be referred to the Regional Committee for consideration and report to the Assembly"

The motion was adopted.

THE ANDHRA PRADESH (ANDHRA AREA) TENANTS AND RYOTS PROTECTION (AMENDMENT) BILL 1967.

Sri V.B. Raju:—Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh (Andhra Area) Tenants and Ryots Protection (Amendmend) Bill, 1967 be read a first time"

Mr Speake:r—Motion moved.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—అధ్యక్షా, ఈ బిల్లుకు మేము వ్యతిరేకము కాదు. ఈ బిల్లును support చేస్తున్నాము. ఈ సందర్భంలో ఒకటి రెండు విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. కొన్ని estates యిప్పటికి కూడ notify చేయకపోవడము మూలంగా యిది అవసరము అయిందని చెప్పారు. 1949లో Estates Abolition Act అమలు జరపడం ప్రారంభించినప్పటినుంచి notify చేస్తూనేఉన్నాము. ఇంతకాలంగా ఏ కారణంవల్ల కొన్ని estates notify చేయకుండా వాటి యొక్క స్వభావాన్ని తేల్చకుండా ఆలస్యం చేస్తున్నారో ఏ మాత్రం అర్థం కావడంలేదు. ప్రభుత్వం ఒకమాట చెప్పవచ్చు. కొన్ని గ్రామాల సమస్యలు కోర్టులలో ఉన్నాయి. High Court తేల్చలేదు, Supreme Court తేల్చలేదు కాబట్టి వాటి విషయంలో కొంత ఆలస్యం అయిందని అనవచ్చు. కోర్టులలో ఉన్న గ్రామాల సమస్యలు కాకుండా మరికొన్ని నాకు కూడ తెలిసినటువంటివి విశాఖపట్టణం జిల్లాలో ఉన్నాయి. వాటిల్లో కొన్ని గ్రామాల యొక్క స్వభావం ఏమిటి? ఇది Estates Abolition Act క్రింద వస్తుందా, Inams Abolition Act క్రింద వస్తుందా అని విశాఖపట్టణం జిల్లా

కలెక్టరు settlement వారినిఅడిగారు. అడిగి యిప్పటికి మూడు నాలుగు ఏండ్లుఅయింది. కాని ఆ settlement officials దానికి కావలసిన సమాధానాలు పంపకనో మరి యేకారణాలవల్లనో మొత్తంపైన కొన్ని గ్రామాలు, Landlords, అక్కడ ఉన్నటువంటి ఎస్టేటుదారులుయొక్క ఒత్తిడివల్ల జరుగుతున్నదో నాకు తెలియదుగాని. మూడు నాలుగు సంవత్సరాలనుంచి వాటియొక్క status ను తేల్చకుండా ఉంచవలసిన అవసరంఏమిటి అని అడుగుతున్నాను. 1949లో ప్రారంభించినది 1967 వరకు వాటియొక్క status ఏమిటి అనేది తేల్చుకోలేని పరిస్థితిలో ఉండడం అంటే అది ఊహించడానికి కూడ చాలా కష్టంగా ఉన్నది. అందుచేత యిప్పటికైనా court లలో ఉన్నవి కాకుండా మిగిలిన గ్రామాలు ఏవైతే ఉండిపోయినవో వాటిని తక్షణం decide చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. అది మొదటి point రెండవ విషయం. గవర్నమెంటు గ్రామాలలో కొన్ని యీనాములు ఖండ్రికలు ఉండిపోయినాయనే విషయం తమకు కూడ తెలుసు.

Mr. Speaker :—Under the present Act it will be in force only upto 7th October, 1967. Unless it is extended by two more years they won't be in a position to protect the rights of the tenants and ryots.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—దానికి ఆక్షేపణ లేదు.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—వారు దీనికి ఒప్పుకుంటూ, ఏందుకు యింత ఆలస్యము అవుతున్నాయి. యింకా కొన్ని estates మిగిలి ఉన్నాయి. ఎందుకు చేయలేదు అని ప్రశ్న వేస్తున్నారు. అంతేగాని ఈ బిల్లుకు సంబంధించి కాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—20 సంవత్సరాల తరువాత యింకా కొన్ని left-over అంటే there is some force in what he says సాధ్యమైనంత త్వరలో అవికూడ taken over చేయాలి. He should bring them under the present set up. That is the point.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—గవర్నమెంటు గ్రామాలలో కొన్ని యినాములు ఖండ్రికలు ఉన్నాయి. వాటి విషయంలో అనేకసార్లు లోగడ చర్చ జరిగింది. గత శాసన సభలలో రెండు మూడు సార్లు హామి యిచ్చాము. మేము estates క్రింద declare చేయడానికి కావలసిన amendment Abolition Act కు తీసుకువచ్చి వాటిని కూడ cover చేస్తాము అని లోగడ చాలసార్లు హామి యిచ్చారు. కాని యిప్పటివరకు వాటి మీద ఏమి జరగలేదు. ఆ రైతులే సాగు చేసుకుంటున్నారు. న్యాయంగా మిగతా estate గ్రామాలలో వలె ఏ రకమైన హక్కులు పొందవలసి ఉన్నదో అటువంటి legitimate హక్కులు వీరు కూడ పొందవలసిన అవసరం అన్ని విధాలుగా కూడ ఉన్నది. దీనిపైన వారి యొక్క policy ఏమిటో తేల్చమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. జగన్నాథం :—Period extend కావలసి యున్నది. దానిని కాదనలేదు. అందరు ఒప్పుకుంటున్నారు. ఇప్పుడు కొన్ని election petitions jurisdiction తాసిల్దారుకు యిస్తున్నారు. తాసిల్దారుకు యివ్వడం వల్ల ఆయన court work కు సరిగా attend కాలేకపోతున్నారు. ఎందుకంటే various activities ఉన్నాయి. కోర్టుకు attend కావలసి వచ్చినప్పుడు మంత్రిగారి నుంచి telegram రావడము, కలెక్టరు దగ్గరనుంచి telegram రావడము వారు postpone చేసి వెళ్ళిపోవడం జరుగుతోంది. ఇప్పుడు తాలుకాకు కూడ munsiff magistrate courts establish అయినాయి. అందుచేత ఈ jurisdiction తాసిల్దారు నుంచి తీసి తాలూకా మునిసిఫ్ మేజిస్ట్రేట్ కోర్టులకు యివ్వడానికి మంత్రిగారు ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : – వారు చెప్పిన point తో నేను అంగీకరిస్తున్నాను. ఆయన ఎన్నటికి తేల్చడు. పాలంవాడి దగ్గర స్వాధీనం అయిపోయిన తరువాత ఎన్నిసార్లు మొత్తుకున్నప్పటికి ఉపయోగం ఉండడంలేదు. క్రిందటి అసెంబ్లిలో యింతవరకు యిట్లాంటి pending cases ఎన్ని ఉన్నాయో లెక్క తెప్పించమని నేను అడిగినాను. ఆ లెక్క తెప్పించలేక పోయారు. మనం యిచ్చిన protection నిరుపయోగం అవుతున్నది. Protection యివ్వాల్సినదే. ఇంకా ఎక్కువ కావాలంటే చేసుకోండి. దీనిని implement చేసే మెషనరీని ఎంత effective గా నడుపుతున్నామో దానిమీద checking ఉన్నదా ? ఒక్కసారైనా కనుక్కొన్నారా ? అందువల్ల దయచేసి ప్రభుత్వం తాసిల్దారులందరికి instructions యివ్వండి. ఉన్న కేసులన్నీ నెలరోజులలో dispose చేయమని. 50, 60 వాయిదాలు వేస్తున్నారు. 3 నెలలు, 6 నెలలు సంవత్సరాలు జరుగుతున్నాయి. Act ద్వారా మనం benefit యిస్తున్నాము. ఇట్లాంటి delay ల వల్ల executive లో అది రావడం లేదు. దానికి ఏమి ప్రయత్నం చేస్తారో చెపితే సంతోషిస్తాము.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—ఈ బిల్లును బలపరస్తూ, గోవిందరావుగారు చెప్పిన సలహాను కూడ బలపరుస్తున్నాను. ఇది తీసుకురావడం బాగానే ఉన్నది. ఇది estates అవునా కాదా అనే ప్రశ్న. ఎన్నో సంవత్సరాల నుంచి రైతులు కోర్టులముందు నానా అవస్థలు పడుతున్నారు. ఇటీవల నెల్లూరు జిల్లాలో చెల్లాయిపాలెమునకు సంబంధించిన సమస్య Supreme Court వరకు పోవలసివచ్చింది. గవర్నమెంటువారు final గా తేల్చకపోవడమువల్ల Section 3 (2) (d) అనేది నేరుగా చేస్తూ ఏ ఏ గ్రామాలు estates క్రింద వస్తాయి అనే నిర్వచనం చేసి ఈ Act ప్రకారం list ప్రకటించినట్లయితే కోర్టులకు పోయే బాధలు చిక్కులు లేకుండా పోతాయి. ఇది ఎంతోమంది రెవెన్యూ మంత్రులకు మేము మనవిచేసుకొనడం జరుగుతున్నది. ఎప్పుడూకూడా amendment తెస్తాము తెస్తాము అనడం తప్పితే రాలేదు. అందువల్ల కోర్టులపాలు అవుతున్నారు. ఈ definition clear గా లేనందువల్ల. అది ఆలోచించమని రెవిన్యూ మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. బి. రాజు:— అధ్యక్షా, ఈ amendment ను కావాలని అందరు ఏకగ్రీవంగా కోరడం సంతోషమైన విషయము. ఎందుకంటే యిది పేద ప్రజలకు సహాయపడేది. అసలు యింతకాలంవరకు ఎందుకు ఉన్నాయని గోవిందరావుగారు చెప్పారు. ప్రభుత్వముకూడ యిదేవిధంగా భావిస్తున్నది. దీనికి కొన్ని కారణాలు ఉన్నాయి. ఇప్పటివరకు 11,189 estates తీసుకున్నారు. ఇంకా 145 వాటి ఉన్నాయి. ఈ 145 లో settlement చేయవలసిన సందర్భంలో pending with Assistant Settlement Officer—41. Pending in appeal with the Estate Abolition Tribunal—10, pending tenure investigation by the Collector—23, pending tennure investigation by the Board of Revenue—6, Notification proposal submitted by the Collectors to the Board of Revenue—30. ఈ రకంగా break up ఉన్నది. సభవారికి నేను విశ్వాసం యిస్తున్నాను. ప్రభుత్వమునకు సంబంధించినంతవరకు, administration సంబంధించినంతవరకు తొందరగా dispose off చేస్తాము. కాని దీనిలో చిక్కులు ఉన్నాయి. కొన్ని legal aspects ఉన్నాయి. 93 పోగా in the case of 52 estates notified but not yet taken over—the Government are prevented from taking possession of the Estates in view of the Stay Orders of the High Court and Civil Courts. కోర్టులయొక్క యిబ్బందికూడ ఉన్నది. ఉన్నవి చాల తక్కువ సంఖ్య. ఇవి ఇట్లా ఉంచడంవల్ల ప్రభుత్వానికి నష్టం. ప్రభుత్వ బొక్కసానికికూడ నష్టం. Interim payments యివన్నీ నష్టము. ఇది ప్రభుత్వము గుర్తించిఉన్నది. Administration లో ఈ బిల్లుకు సంబంధించినంత వరకు time extend చేసిన తరువాత పీళ్ళకు లాభం కలుగుతుంది లేదా తాసిల్దారు దగ్గర ఆలస్యం అవుతుందని చెప్పారు. గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పినట్లు తప్పకుండా తాసిల్దారుకు ఆదేశాలు ఇవ్వబడతాయి.

Mr. Speaker:—It is better we accept the suggestion of Sri Jagannatham as we have got Munsiff Courts in every taluk Headquarters.

Sri V. B. Raju:—Sir, I will get the matter examined.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— గవర్నమెంటు villages లో ఉన్న ఈనాము ఖండ్రికలగురించి raise చేశాము. గవర్నమెంటు గ్రామాలు, మొత్తం villages అంతా ఖండ్రికగా ఉన్నటువంటివి నెల్లూరు జిల్లాలో కొన్ని ఉన్నాయని చాలసార్లు వచ్చినది. ఇంతకుముందు గవర్నమెంటు assurance యిచ్చినది. Section 3 (2) d amend చేసి ఏదో చేస్తాము అని చెప్పారు. అనేకసార్లు యిక్కడ floor లో కూడా assurance యిచ్చారు. దానిపైన decision తీసుకున్నారా?

శ్రీ వి. బి. రాజు:— ఇప్పుడు చెప్పిన విషయాలన్నీ ప్రభుత్వము పరిశీలిస్తుంది.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— ఖండ్రికలకు సంబంధించినంతవరకు, ఈనాము estates కు సంబంధించినంత వరకు Section 3 (2) (d) క్రింద examine చేయాలి,

Mr. Speaker:—The question is :

"That the Andhra Pradesh(Andhra Area) Tenants and Ryots Protection (Amendment) Bill, 1967" be read a first time".

The motion was adopted.

Sri V. B. Raju:—Mr. Speaker, Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh (Anahra Area) Tenants and Ryots Protection (Amendment) Bill, 1967" be read a second time.

Mr. Speaker :—Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker :—The question is :

"That the Andhra Pradesh (Andhra Area) Tenants and Ryots Protection (Amendment) Bill, 1967" be read a second time.

The motion was adopted.

Mr. Speaker :—I shall now put the clauses to vote.

Clauses 2, 1 and Enacting formula and Short Title.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇది ఇప్పుడప్పుడే అవుతుందా ? క్రిందటి సారి డేటు అయిపోయిన తరువాత కూడ తీసుకురావడం జరిగింది. ఆర్డినెన్సు తేవడం, తరువాత యాక్టు చేయడం జరిగింది. అందువల్ల ఇప్పుడే 3, 4 సంవత్సరాల టైము ఎక్స్‌టెన్షను తీసుకోమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— ఈ ఎస్టేట్స్ అబాలిషన్ రెండు సంవత్సరాలలో కంప్లీటుగా అయిపోవాలని పట్టుదలతో చేస్తే బాగుంటుంది కాని మూడు సంవత్సరాలంటే............

Mr. Speaker :—Now the question is:

"That clauses 2, 1, and enacting formula and short title do stand part of the Bill."

The motion was adopted.

clauses 2, 1. enacting formula and short title were added to the Bill:

Shri V. B. Raju :—I beg to move:

"That the Andhra Pradesh (Andhra area) Tenants and Ryots Protection (Amendment) Bill, 1967 be read a third time."

Mr. Speaker :—Motion moved.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— గవర్నమెంటు గ్రామాలలో వున్న యీనాం, కంద్రికలు రెండుమూడు నెలలలోపల ఎగ్జామిన్ చేసి డిసైడ్ చేయాలి కాని ఎంత కాలం యిట్లా వుంచుతారు ? అటువంటి అస్యూరెన్స్ అయినా యివ్వాలి, ఇదివరకు అస్యూరెన్సు యిస్తున్నాను. ఒక విలేజిలోనే ఒక హామ్లెట్ ఎస్టేటుగా వుంటుంది.

అటువంటి వాటిని 3-2 డి.ని ఎన్‌లార్జ్ చేసి అమెండుమెంటు తీసుకురావడానికి అస్యూరెన్స్ యిస్తే బాగుంటుంది.

Sri V. B. Raju :—I have already promised that I will certainly get this examined and will take appropriate action.

Mr. Speaker :— The question is :

"That the Andhra Pradesh (Andhra Area) Tenants and Ryots Protection (Amendment) Bill, 1967 be read a third time".

The motion was adopted.

THE ANDHRA PRADESH (ANDHRA AREA) ESTATES (ABOLITION AND CONVERSION INTO RYOTWARI) AMENDMENT BILL, 1967.

Sri V. B. Raju :—I beg to move:

"That the Andhra Pradesh (Andhra Area) Estates (Abolition and Conversion into Ryotwari) Amendment, Bill, 1967 be read a first time."

Mr. Speaker :—Motion moved.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—అధ్యక్షా, ఎస్టేట్సు ప్రభుత్వం తీసుకున్న తరువాత 1960వ సం.లో ఎస్టేట్సు అబాలిషన్ ఆక్టుకు ఒక సవరణ చేయబడింది. ఆ చేయడానికి కారణం ఒకటివుంది. సెక్షను 22 క్రింద తీసుకున్న ఎస్టేట్సుకు కాంపెన్సేషను నిర్ణయించే పద్ధతిని దానిని సెటిల్ చేసిన తరువాత రైత్వారీ అసెస్మెంటు మీద ఆధారపడి కమ్యూటేషన్ వాల్యు నిర్ణయించేటట్లుగా ఆ శాసనంలో వున్నది. ఆ ప్రకారం ఎస్టేట్సు తీసుకొని ఫైనల్ పేమెంట్సుకూడ చేయడం జరిగింది. 1966 వ సంవత్సరములో నోటిఫికేషన్సు యిచ్చినప్పుడు వాటిలో ఎస్టేటుదారుకు—లాండుహోల్డరు రైత్వారీ అసెస్మెంటు డ్రైరేటు ఏమి తీసుకుంటున్నాడో అంతవరకు యిబ్బంది లేకుండా వుండె, వెట్ రేటు విషయంలో అంతకుముందుగా తీసుకుంటూవుండే వెట్ రేటు విషయంలో కూడ యిబ్బంది లేకుండా వుండె. కాని ప్రభుత్వ వనరుల నుంచి-ప్రభుత్వం నిర్మించిన యిరిగేషను సోర్సెస్ నుంచి తీసుకున్న నీటికి ఎస్టేటు వున్నప్పటికీ రైతు ప్రభుత్వానికి చెల్లిస్తూ వుండేవాడు. కనుక అది జమీందారుకు కమ్యూటేషను వాల్యు క్రిందరాదని ఆ నోటిఫికేషనులో చూపిస్తూ ఏ డ్రై ఎసెస్మెంటు వుందో లేక ఏ వెట్ అసెస్మెంటు వుందో దానిమీదనే కమ్యూటేషన్ వాల్యు వస్తుంది కాని ప్రభుత్వానికి చెందిన డబ్బు-ప్రభుత్వ వనరులనుంచి నీటిని ఉపయోగించుకోవడం వల్ల వస్తున్న పన్నుమీద ఎస్టేటుదారుకు కమ్యూటేషను వుండడానికి వీలులేదని నోటిఫికేషను వున్నది. కాని అది శాసనంలో లేకపోవడంవల్ల—శాసనంలో రైత్వారీ అసెస్మెంటు ఏది నిర్ణయమవుతుందో దానిమీద కమ్యూటేషన్ వాల్యు అనివుంది. రైత్వారీ అసెస్మెంటు నిర్ణయం అయ్యేటప్పుడు ప్రభుత్వానికి లెక్క, జమీందారుకు రావలసిన డబ్బు అన్నీ కలిపి రైత్వారీ అసెస్మెంటు క్రింద నిర్ణయించబడింది. అందుచేత దానిని సవరించవలసివచ్చింది. ఆ సవరించేటప్పుడు ప్రభుత్వ వనరుల ద్వారా నీటిని తీసుకుని చెల్లించే పన్ను జమీందారుకు కమ్యూటేషను నిర్ణయించే

పద్ధతిలోకి రాదు; అది ప్రభుత్వానిది అని నిర్ణయం చేశారు. ఆ అమెండుమెంటు ద్వారా 1960 తరువాత తీసుకోబడ్డ ఎస్టేట్సుకు పనికి వచ్చింది. కాని 1960 వ సంవత్సరానికి పూర్వం తీసుకోబడిన వేలకొలది ఎస్టేట్సుకు ఆ సవరణ వర్తించదు. సవరణ చేయబడింది కాని 1949 వ సంవత్సరంనుంచీ వర్తిస్తుందని రెట్రాస్పెక్టివ్ ఎఫెక్టు లేదు. వారు కోర్టుకు వెళ్లారు. కోర్టు యీ లోపం వుంది. 1960లో చేసిన సవరణ ఆ తరువాత తీసుకోబడ్డ ఎస్టేట్సుకే వర్తిస్తుంది కాని 60కి పూర్వం తీసుకోబడిన ఎస్టేట్సుకు వర్తించదని చెప్పారు. ఇప్పుడు దానిని సవరించకపోతే 1960 సంవత్సరానికి పూర్వం తీసుకోబడ్డ 10 వేలకుపైగా ఎస్టేట్లకు ఇది వర్తించదు. వాటన్నిటికీ ప్రభుత్వ వనర్లనుంచి వచ్చే నీటికి చెల్లిస్తున్న పన్నుమీద—ఆ పన్ను కూడ కలిపి కాంపెన్సేషను యివ్వవలసివుంటుంది. అది ఎంత అవుతుందో అంచనా వేయడానికి కూడ డిటెయిల్స్ దొరకలేదు. ఒకటి, రెండు కోట్లు కావచ్చు, 1949వ సం. నుంచి 60 సం. వరకు లెక్కలు తీసి ప్రభుత్వానికి రావలసిన పన్నుకూడ వారికే పోవాలి, వారి లెక్కలోకి పోవాలి అంటే ప్రభుత్వ బొక్కసానికి పెద్ద నష్టమే కాకుండా పరిపాలనా యంత్రానికి కూడ యిబ్బంది కలుగుతుంది. కాబట్టి, ఇప్పుడు యీ అమెండుమెంటు ద్వారా 1960లో వేసిన సవరణ 1949 నుంచీ - ఎస్టేట్సు తీసుకోడానికి ఆక్టు వచ్చినప్పటినుంచీ వర్తిస్తుందని సవరణ తేవడం జరిగింది. ఇందులో ఇంతకంటె విశేషమేమీ లేదు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—అధ్యక్షా, యీ బిల్లు విషయంలో పెద్ద ఆక్షేపణ ఏమీలేదు. ఇందులో ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న విధానం మాత్రం యీ సభదృష్టికి తీసుకురావలసిన అవసరం వుంది.

Mr. Speaker :—He has got only two minutes.

Sri K. Govinda Rao :—There is only one point.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—సభ్యులనుంచి సూచనలు వుంటే ప్రభుత్వం తప్పకుండా తీసుకుంటుంది. బిల్లు ప్రిన్సిపల్స్‌లో మాత్రం ఎవరికీ అభ్యంతరం వుండకూడదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—జమీందారులకు కాంపెన్సేషను యివ్వడంలో కొన్ని చోట్ల ఫైనల్ పేమెంటు కూడ జరిగినవి వున్నాయి. కొన్ని చిన్నచిన్నవి – యీనాందార్లు, దరిమిలా యీనాందార్లు అని మా జిల్లాలో కొన్ని వేల సంఖ్యలో 5, 10, 20 ఎకరాల భూమి తీసుకున్న ఘటనలు కూడ వున్నాయి. అటువంటివారందరికీ యీనాడు కాంపెన్సేషను యివ్వడంలేదు. పెద్దపెద్ద జమీందారులకు లక్షలకొలది రూపాయలు కాంపెన్సేషను ఫైనల్ పేమెంటు చేయడం కూడ జరిగింది. వేల సంఖ్యలో వున్న చిన్నచిన్న యీనాందారులకు యీనాటికీ యివ్వలేదు. అందులో నేను కూడ వున్నాను. నాదికూడ 30 ఎకరాలు తీసుకున్నారు. ఆ ఎస్టేటులోవున్న ఫైనల్ కాంపెన్సేషను క్వాంటం తేల్చిన తరువాత కాని చిన్నచిన్న వారికి యివ్వడం లేదు అన్నారు. చిన్నవారికి కూడ తొందరగా యిప్పించాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :—The question is :

"That the Andhra Pradesh (Andhra Area) Estates (Abolition and Conversion into Ryotwari) Amendment Bill, 1967" be read a first time

The motion was adopted.

Sri V. B. Raju :—I beg to move :

"That the Andhra Pradesh (Andhra Area) Estates (Abolition and Conversion into Ryotwari) Amendment Bill, 1967" be read a second time.

Mr. Speaker :—Motion moved

(Pause)

Mr. Speaker:—The question is :

"That the Andhra Pradesh (Andhra Area) Estates (Abolition and Conversion into Ryotwari) Amendment Bill, 1967 be read a second time."

The motion was adoppted.

CLAUSES 2, 3, 4, 1 AND PREAMBLE

Mr. Speaker :—The question is :
"That clauses 2, 3, 4, 1 and Peamble do stand part of the Bill".

The motion was adopted.

Clauses 2, 3, 4, and 1 and preamble were added to the Bill.

Sri V. B. Raju :—I beg to move:

"That the Andhra Pradesh (Andhra Area) Estates (Abolition and Conversion into Ryotwari) Amendment Bill, 1967" be read a third time.

Mr. Speaker :—Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker:—The question is :

"That the Andhra Pradesh (Andhra Area) Estates (Abolition and Conversion into Ryotwari) Amendment Bill, 1967" be read a third time.

The motion was adopted.

PRESENTATION OF THE ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) 1967-68

Mr. Speaker :—Sri K. Brahmanann Reddy, Chief Minister will present the Annual Financial Statement (Budget) for the year 1967-68.

PRESENTATION OF THE ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1967-68.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి అధ్యక్షా,

1967-68 సంవత్సరపు ఆంధ్రప్రదేశ్ బడ్జెటును సమర్పిస్తున్నాను.

శాసన సభ తుది బడ్జెటును ఆమోదించేంతవరకూ పరిపాలనా వ్యవహారాలను ప్రభుత్వం నిర్వహించగలిగేందుకుగాను "Vote on account" ను పొందటానికి మాత్రమే మార్చి నెలలో తాత్కాలిక బడ్జెటును నివేదిస్తూ, అప్పుడు చెప్పాను. మార్చిలో ఆమోదించిన ఖర్చుతోసహా పూర్తి సంవత్సరానికి అంచనావేసిన వసూళ్లు, ఖర్చు వీటికి సంబంధించి వుంటుంది ఇప్పుడు నేను సమర్పిస్తున్న బడ్జెట్. మొత్తంమీద ఆ తాత్కాలిక బడ్జెటులో ఇదివరకే సూచించిన ధోరణులను అనుసరించేవుంటాయి ఈ అంచనాలు. అయితే ఆ తర్వాత తలెత్తిన కొత్త విషయాలనూ దృష్టిలోకి తీసుకోనటం జరిగింది.

బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలను గురించి వివరంగా మాట్లాడేముందు, మొత్తం దేశానికి, మన రాష్ట్రానికి సంబంధించిన ఆర్థికపరిస్థితిని గురించి, వాతావరణ స్థితిగతులగురించి చూచాయగా సూచించటం అవసర మనుకుంటాను. రాష్ట్రపు ఆర్థిక పరిస్థితి, నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో మనం నిర్దేశించుకున్న లక్ష్యాలగురించి, కేటాయింపుల గురించికూడా ప్రస్తావిస్తాను.

ఆర్థిక పరిస్థితి

గత సంవత్సరం దేశపు ఆర్థిక పరిస్థితి ఏమంత తృప్తికరంగా లేదు. ఇందుకుగల ముఖ్య కారణాలు: వానలు కురవకపోవటం, తత్ఫలితంగా ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తి తగ్గిపోవటం, అనావృష్టివలన కలిగిన ఇతర సమస్యలు, ముఖ్యవస్తువుల, ముడి పదార్థాల ధరలు పెరుగుతూనే వుండటం, పరిశ్రమలకృషి మందగించటం; ఎగుమతుల విషయంలో ప్రతికూల ధోరణులు — ఈ కారణాల మూలంగా దేశ ఆర్థిక పరిస్థితి అసంతృప్తికరంగా వుంది.

పరిశ్రమలు బాగా పనిచేయటం, ధరలు నిలకడగా ఉండటం— ఈ విషయాలు చాలవరకు వాతావరణ స్థితిగతులపై ఆధారపడి వున్నాయి. వాతావరణం కనుక మామూలుగా అనుకూలంగావుంటే, వ్యవసాయం ఆధారంగా వున్న పరిశ్రమలు —అంటే పంచదార, వస్త్ర

పరిశ్రమ, వనస్పతి, నూనెలు, వీటి ఉత్పత్తి పెరుగుతుంది. ఇవి పూర్వంలో ముడి పదార్థాల కొరతవలన దెబ్బతిన్నాయి. వీటిఉత్పత్తి పెరిగితే, రవాణా, పెట్టుబడి పరిశ్రమలాంటి రంగాల్లోకూడా ఉత్పత్తి పెరుగుతుంది. ఈ ఏడాది దేశమంతటా వాతావరణ పరిస్థితులు మామూలుగా, అనుకూలంగా ఉంటాయని ఆశించుదాం.

వాతావరణ స్థితిగతులు : 1965-66 లో ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని 20 జిల్లాల్లోకి 16 జిల్లాలు అపూర్వమైన అనావృష్టికి గురి అయినై. ఈ ప్రాంతాల ప్రజల సహాయానికిగాను ప్రభుత్వం విస్తారంగా ఖర్చు పెట్టవలసి వచ్చింది. 1966 జులై-సెప్టెంబరు తరుణంలో కొన్ని జిల్లాలు విస్తారంగా దెబ్బతిన్నాయి. తత్ఫలితంగా ఖర్చు అధికం కావలసివచ్చింది. వరుసగా రెండు సంవత్సరాలపాటు వానలు వాటి చిద్విలాసం ప్రకారం అవి కురిసినై. కురిస్తే ఆలస్యంగా కురవటం, కొన్నిచోట్ల మరీ కుంభవర్షంగా కురవటం, కాగా కురిసినచోట్లకూడా సమంగా కురవకపోవటం, ఇలా వుంది వానదేవునిదయ! అయినప్పటికి. 1966-67 వాతావరణ పరిస్థితులు పూర్వ సంవత్సరంలోకన్న మెరుగే అని చెప్పాలి.

వ్యవసాయిక ఉత్పత్తి: వరి పండేప్రాంతం ఒకశాతం తగ్గింది. అయినప్పటికి 1966-67లో 40 లక్షల 60 వేలటన్నుల వరి పండింది. 1965-66 లో పంట 38 లక్షల 99 వేల టన్నులు మాత్రమే. జవార్, బాజ్రాలాంటి మిగతా ఆహారధాన్యాల పంటలు కూడా అధికంగానే పండినై.

పారిశ్రామిక ఉత్పత్తి: వస్త్ర పరిశ్రమ, జనపనార, సిమెంటు, కాగితం, ఆస్ బెస్టాస్, వనస్పతి పరిశ్రమల ఉత్పత్తి తగ్గుతున్న ధోరణులు కచ్చితంగా కన్పించినై. ముడి పదార్థాల పరిస్థితి కటకటగా ఉండటం, విద్యుచ్ఛక్తి కొరత, కొన్నిసందర్భాల్లో కార్మికుల ఆందోళన—ఇవి ఇందుకు ముఖ్య కారణాలు.

ఉద్యోగాల పరిస్థితి: పూర్వ సంవత్సరంలోకన్న 1966-67 లో ఉద్యోగాలకై పేర్లను రిజిష్టర్ చేసుకోవటంలో కొంచెం మాంద్యం ఏర్పడింది. 1965 లో 41 వేల ఖాళీలు ప్రకటించబడితే, 1966 లో 34 వేలు మాత్రమే ప్రకటించబడినై. స్థానిక సంస్థల్లో, ప్రైవేటు రంగంలో ఉద్యోగాల సదుపాయాలు అభివృద్ధి చెందినప్పటికీ, పరిస్థితిఇలా ఉంది.

ప్రణాళికా వ్యయం

రాష్ట్ర నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళిక మొత్తాన్ని రూ. 522 కోట్ల మేరకు నిర్దేశించినట్లు గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు. 1966-67 వార్షిక ప్రణాళిక క్రింద రూ. 79.25 కోట్లు ఖర్చు అవుతుందని మొదట్లో అనుకున్నాం. నాగార్జునసాగర్, పోచంపాడు ప్రాజెక్టులకు విద్యుచ్ఛక్తి పథకాలు వగైరాలకు కావలసిన ఖర్చు దృష్ట్యా ఈ మొత్తాన్ని రూ. 94.38 కోట్లకు పెంచాం. కేంద్ర సహాయం రూ. 61.25 కోట్ల వరకు లభించింది. ఈ వార్షిక ప్రణాళికను గురించిన సమీక్షను గౌరవ సభ్యులకు విడిగా అందజేయటం జరిగింది.

1967-68 వార్షిక ప్రణాళిక

గత సంవత్సరం ప్రణాళిక ఖర్చు సుమారు రూ. 94 కోట్లు. ఆ ప్రణాళికలోని కొరదలా పథకాలను పూర్తి చేయటానికి, అప్పటి పథకాల నిర్వహణకు, కేవలం ఇందుకే 1967-68 లో రూ. 100 కోట్లు కావలసి వుంటుంది. నాల్గవ ప్రణాళిక మొత్తం రూ. 522 కోట్లు ఈ లక్ష్యం దృష్ట్యా కార్యక్రమాలను వేగంగా కొనసాగించటానికి ఇంతకన్న పెద్ద మొత్తం అవసరం అవుతుంది. అయితే మన వనరుల విషయంలో వున్న ఇబ్బందుల దృష్ట్యానూ, కేంద్ర సహాయం 1967-68 లో రూ. 57.50 కోట్లవరకు మాత్రమే ఉండగలదనే విషయం దృష్ట్యానూ, ఈ సంవత్సర వార్షిక ప్రణాళికకు ఇంత పెద్ద మొత్తాన్ని నిర్దేశించలేకపోయాం. తాత్కాలిక బడ్జెట్‌లోని కేటాయింపులను, అనగా మొత్తం రూ. 70.26 కోట్లను నికరంగా భావించి, ఆ విధంగా తమ కార్యక్రమాలను, ఆర్థిక బాధ్యతలను సవరించుకోవలసిందిగా ఆయా శాఖలను ఆదేశించటం జరిగింది. ముఖ్యమైన వ్యావసాయిక, నీటి పారుదల, విద్యుచ్ఛక్తి పథకాలకు కావలసిన కనీస ఖర్చు దృష్ట్యానూ, తప్పనిసరి బాధ్యతల దృష్ట్యానూ, తాత్కాలిక బడ్జెట్‌లో సూచించిన ప్రణాళికా వ్యయపరిమితిని పెంచవలసి వుంటుందని తేలింది. వివిధ పద్దుల క్రింద కావలసిన అదనపు కేటాయింపుల వివరాలు :

		(రూ. లక్షలు)
ఆయకట్టుల అభివృద్ధి	...	81.25
పశుపోషణ	...	[illegible]

		(రూ. లక్షలు)
అడవులు	...	6.00
మత్స్య పరిశ్రమ	...	19.00
పెద్దరకం, మధ్యరకం నీటిసాగు	...	210.00
ఖనిజాల అభివృద్ధి	...	5.00
సాధారణ విద్య	...	48.04
వైద్యం	...	21.18
ప్రజారోగ్యం	...	50.75
గృహావసతి	....	9.50
	మొత్తం	460.47

ఈ విధంగా 1967-68 వార్షిక ప్రణాళిక ఖర్చు రూ. 74.87 కోట్లు వుంటుంది. బడ్జెట్‌లో ఈ మొత్తం కేటాయించబడింది.

వివరాలు :

(రూ. కోట్లు)

వద్దు.		1967–68 ప్రణాళిక కేటాయింపు	
		తాత్కాలిక బడ్జెట్	తుది బడ్జెట్
వ్యవసాయ కార్యక్రమాలు	....	11.00	12.22
సమాజ వికాసం, సహకారం	....	2.23	2.23
నీటి సాగు :			
i) నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు	....	8.50	8.50
ii) పెద్దరకం, మధ్యరకం నీటిసాగు		5.05	7.15
విద్యుచ్ఛక్తి	....	32.00	32.00
పరిశ్రమలు, ఖనిజాలు	....	2.18	2.23
రవాణా, రోడ్లు	....	2.29	2.23
సాంఘిక వసతులు వగైరా	....	7.01	8.31
మొత్తం	....	70.26	74.87

వ్యవసాయం, నీటిపారుదల, విద్యుచ్ఛక్తిలాంటి రంగాల ఉత్పత్తి పథకాలకు, సాంఘిక సౌకర్యాల కనీస అవసరాలకు తగిన కేటాయింపులు ఇందుమూలంగా లభించగలవని అనుకుంటున్నాం. అయితే ఆర్థిక కేటాయింపుల తగ్గుదలవలన ముఖ్యమైన ఉత్పత్తి కార్యక్రమాల వేగం కుంటుపడదని ఆశిస్తున్నాం.

రూ. 74.87 కోట్లు వుండే వార్షిక ప్రణాళిక విషయంలో కేంద్ర సహాయం రూ. 57.50 కోట్లు వుంటుంది. మిగతా రూ. 17.37 కోట్లను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సమీకరించుకోవలసి వుంటుంది. అందు బాటులో కనిపిస్తున్న ఆర్థిక వసతులీవిధంగా ఉన్నాయి:

(రూ. కోట్లు)

1. 1966-67 పన్నుల రేట్ల ప్రకారం ప్రస్తుత రివిన్యూ నిలవ		(—) 4.80
2. మార్కెటు అప్పులు:		
1. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేసే అప్పు (రూ. 5 కోట్ల చెల్లింపుకు చేసే కేటాయింపు పోగా)		5.00
2. రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి సంస్థ చేసే అప్పు:		
(అ) బహిరంగ మార్కెట్ ఋణం		2.00
(ఆ) ఆర్థికసంస్థల నుంచి ఋణాలు		5.50
3. చిన్న పొదుపు ఉద్యమంలో వాటా		2.00
4. అమానంబాపతు పెట్టుబడి జమలు		(—) 22.46
5. పబ్లిక్ సంస్థలు, స్థానిక సంస్థల స్వంతవసతులు		10.86
6. విద్యుచ్ఛక్తి రేట్ల సవరణ		2.00
7. 1967-68 లో కేంద్రం విధించే అదనపు పన్నుల్లో రాష్ట్రపు వాటా	...	1.51
8. ప్రణాళికకు మొత్తం వసతులు	...	1.61
9. కేంద్ర సహాయం:		
(అ) ఋణం	...	53.19
(ఆ) గ్రాంటు	...	4.31

		(రూ. కోట్లు)
10. ప్రణాళికకు సమగ్ర వసతులు	...	59.11
11. ప్రణాళికావ్యయం:		
(అ) రివిన్యూ పద్దు	...	13.78
(ఆ) పెట్టుబడి పద్దు	...	61.09
12. వసతుల్లో లోటు:		
(అ) రివిన్యూ పద్దు	...	12.76
(ఆ) పెట్టుబడి పద్దు	...	3.00
(ఇ) మొత్తం	...	15.76
13. ప్రారంభంలో నిలవ	...	(—) 0.63
14. ముగింపు నిలవ	...	(—) 16.39

ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో ప్రవేశపెట్టే అదనపు పన్నులను ఈ అంచనాలు లెక్కలోకి తీసుకోనలేదు.

1965-66, 1966-67 సంవత్సరాల్లో రాష్ట్రపు ఆర్థిక పరిస్థితి ఎలావుందీ క్లుప్తముగా ప్రస్తావించి, 1967-68 బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలను వివరిస్తాను.

1965-66 లెక్కలు

1965-66 సంవత్సరం ప్రారంభం అవటం బాగానే ప్రారంభమైంది. రూ. 6.13 కోట్ల నిలవతో బాగానే ప్రారంభించాం. కాని 1966 మార్చి నెలాఖరుకు రూ. 54.48 కోట్ల తరుగు ఏర్పడింది. రాష్ట్రానికతీతమైన అనేక కారణాలవలన ఈ రూ. 60.61 కోట్ల విషమ పరిస్థితి కలిగింది. ఉదాహరణకు కొన్ని కారణాలు :

(1) వానలు కురవకపోవటం—అందుమూలంగా సహాయ కార్యక్రమాలపై ఖర్చు, భూమిశిస్తు నిలుపుదల, తగ్గింపు, తక్కావీ ఋణాలను వసూలుచేయకపోవటం వగైరా, (వీటిమూలంగా రూ. 12.19 కోట్లు)

(2) పబ్లిక్ ఋణాలక్రింద తగ్గుదల (రూ. 3.55 కోట్లు)

(3) కొన్ని పద్దులక్రింద కేంద్ర సహాయంలో

తగ్గింపు (రూ. 11.72 కోట్లు)

(4) ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల కరువు భత్యపు

పెరుగుదల (రూ. 5 కోట్లు)

(5) విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తిలోనూ, విక్రయంలోనూ ఏర్పడిన తగ్గింపు ఫలితంగా రాష్ట్రవిద్యుచ్ఛక్తి సంస్థనుంచి కొన్ని బకాయీలు వసూలుకాకపోవటం (రూ. 11.36 కోట్లు)

(6) నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు ఋణంపై వడ్డీచెల్లింపు. ఇందుకు బడ్జెట్‌లో కేటాయింపు లేకపోవడం (రూ. 2.82 కోట్లు)

(7) ఆహారధాన్యాల, పప్పుల సేకరణ; ప్రభుత్వ కంపెనీలకు, సహకార సంఘాలకు, పరిశ్రమలు వగైరాలకు తక్కువ గడువు అడ్వాన్సులు (రూ. 2.27 కోట్లు).

1965-66 లో కలిగిన తాకిడికి ఇంకా రాష్ట్రం ఆర్థికంగా తట్టుకోలేకుండావుంది. ఈ విషయం గురించి వివరిస్తాను.

1966-67 సవరించిన అంచనాలు

బడ్జెట్ అంచనా రూ. 174.24 కోట్ల స్థానే రివిన్యూ జమలు రూ. 177.43 కోట్లకు పెరిగినై. బడ్జెట్ అంచనాల్లోని రూ. 173.93 కోట్ల నుంచి ఖర్చు సవరించిన అంచనాల్లో రూ. 185.84 కోట్లకు పెరిగింది. ఫలితం ఏమిటంటె, మొదట్లో ఆశించిన రూ 31 లక్షల మిగులు చివరకు రూ. 8 కోట్ల 41 లక్షల తరుగుగా పరిణమించింది. భూమి రివిన్యూ, రాష్ట్రఎక్సైజు సుంకాలు, మోటారు వాహనాల పన్ను, అమ్మకంపన్ను, వడ్డీ, వ్యవసాయం, కేంద్రపన్నుల్లో, గ్రాంటుల్లో, ప్రభుత్వ వాటా, వగైరాల కింద జమల్లో వ్యత్యాసాలు విస్తారంగా ఏర్పడినై. ఇక ఖర్చువైపున మార్పులు ప్రధానంగా వడ్డీ, సమాజవికాసం. ఏప్రిల్ 1966 నుంచి, మళ్లీ 1967 జనవరి నుంచి ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు మంజూరుచేసిన అదనపు కరువు భత్యం ఈ పద్దులకింద కలిగినయ్.

పెట్టుబడి వినియోగం బడ్జెట్ అంచనాల్లోని రూ. 39.98 కోట్లనుంచి సవరించిన అంచనాల్లోని రూ. 49.21 కోట్లకు పెరిగింది—

ఇందుకు ప్రధాన కారణం - నాగార్జున సాగర్, తుంగభద్ర ఎగువ కాలవ, పోచంపాడు ప్రాజెక్టుల పైన అధికవ్యయం.

పబ్లిక్ ఋణం, ఋణాలు, అడ్వాన్సులు, డిపాజిట్లు వగైరా వ్యవహారాల ఫలితంగా రూ.55.37 కోట్ల నికర ఆదాయం లభించింది.

ఇక రొక్కపు నిలవగురించి. రూ. 54.48 కోట్ల తరుగుతో ప్రారంభమైన సంవత్సరం రూ. 46.32 కోట్ల తరుగుతో ముగిసింది—కేంద్రం అడ్‌హాక్‌గా ఇచ్చిన రూ. 31 కోట్లు కలుపుకొని. ఆర్థిక పరిస్థితి ఇలా మరింత విషమించటానికి కారణాలు : రివిన్యూ పద్దుకింద తరుగు ; ఆర్థిక సంవత్సరపు చివర్లో సుమారు రూ. 12 కోట్లు విలువ చేసే రసాయనిక ఎరువుల నిలవ.

1967-68 బడ్జెట్ అంచనాలు

ఇక 1967-68 బడ్జెట్ అంచనాల గురించి ప్రస్తావిస్తాను.

రివిన్యూ జమలు :- మొత్తం ఆదాయం రూ. 171.66 కోట్లు వుంటుంది. సవరించిన అంచనా ప్రకారం రూ. 177.43 కోట్లు. 1962 లో శాసన సభ ఆమోదించిన ప్రత్యేక మదింపు చట్టాన్ని సుప్రీంకోర్టు రద్దుచేయటం గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు. తత్ఫలితంగా ప్రభుత్వం రివిన్యూ వసూళ్లను నిలిపివేయవలసివచ్చింది. ఆ విధంగా భూమి రివిన్యూ రూ. 14.41 కోట్లు తగ్గింది. అయితే దీనికి ప్రతిగా మిగతా పద్దులక్రిందవసూళ్ళలో పెరుగుదల కొంతవరకు కలసివచ్చింది. కేంద్ర పన్నులు, అమ్మకపు పన్ను వగైరాలలో ప్రభుత్వ వాటాకింద ఈ పెరుగుదల లభించవచ్చును. ఇక ఖర్చు రూ. 184.42 కోట్లు అని కేటాయించటం జరిగింది. సవరించిన అంచనా ప్రకారం రూ. 185.84 కోట్లు. ఖర్చు పద్దులకింద ముఖ్యమైన మార్పులు ఈ విధంగా ఉంటాయి:

	(రూ. కోట్లు.)
1. 1967 జనవరి, ఏప్రిల్ మాసాల్లో సవరించినట్లుగా అదనపు కరువుభత్యానికై పూర్తి సంవత్సరపు కేటాయింపు	10.60
2. అడ్‌హాక్ కేంద్ర ఋణాలపై వడ్డీ	1.79
3. వివిధ పద్దులకింద ఖర్చులో ఆశించిన పొదుపు	4.85

4. 1967-68 వార్షిక ప్రణాళికలో రివిన్యూ అంశం కింద తగ్గింపు 1.98

వ్యత్యాసాలకు గల కారణాలను గురించి ఆర్థికశాఖ కార్యదర్శి సవివరంగా తమ వివరణలో తెలియచేశారు.

రివిన్యూ తరుగు: రివిన్యూ అంచనాలవలన తరుగు రూ. 12.76 కోట్లు వుంటుందని తెలుస్తోంది.

పెట్టుబడి వినియోగం: 1967-68 వార్షిక ప్రణాళిక పరిమాణపు తగ్గింపు దృష్ట్యా, పెట్టుబడి వినియోగం 1966-67 లోని రూ. 49.21 కోట్ల నుంచి 1967-68 లో రూ. 40.15 కోట్లకు తగ్గించబడింది.

ముఖ్యాంశాలలో కొన్ని :

		(రూ. కోట్లు)
పారిశ్రామికాభివృద్ధి	...	4.14
బహుళార్థ సాధక నదీపథకాలు (నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు)	...	8.50
నీటిసాగు (వ్యాపారపరమైనట్టిది)	...	7.18
నీటిసాగు (వ్యాపారపరంకానట్టిది)	...	3.07
విద్యుచ్ఛక్తి పథకాలు	...	9.50
పబ్లిక్ వర్క్స్	...	4.38

ఋణాలు, అడ్వాన్సులు : పబ్లిక్ ఋణం, డిపాజిట్లు పద్దులు వగైరాలక్రింద ఋణాలు, అడ్వాన్సులు, వ్యవహారాల ఫలితంగా రూ. 37. 15 కోట్ల నికరాదాయం చూపబడింది.

ముఖ్యాంశాలు:

		(రూ. లక్షలు)
సహకారసంఘాలకు, భూమితనఖాబ్యాంకులకు ఋణాలు	....	88.14
నీటిసాగుకు, భూమి బాగుచేతకు పంచాయితీ సమితులకు ఋణాలు	....	20.03

మంచినీటి సప్లై, మురుగు పారుదల పథకాలకు
ఋణాలు 67.87

వృత్తి విద్యా కళాశాలల విద్యార్థులకు ఋణాలు,
జాతీయ లోన్ స్కాలర్ షిప్పులు 44.12

విద్యుచ్ఛక్తి సంస్థకు ఋణాలు 214.00

పబ్లిక్ ఋణం, చిన్న పొదుపు ఉద్యమం: బహిరంగ మార్కెట్ ఋణం రూ. 10 కోట్లని నిర్దేశించబడింది. చిన్న పొదుపు ఉద్యమపు లక్ష్యం రూ. 2 కోట్లు.

రొక్కపు నిలవ: రూ. 16.39 కోట్ల తరుగు నిలవతో ఏడాది ముగియగలదని అంచనా. ఈ శాసనసభా సమావేశంలో ప్రవేశపెట్టబడుతున్న కొత్త పన్నుల విధానాల గురించి లభించే అదనపు జమలను లెక్కలోకి తీసుకోకుండ, రః తరుగును లెక్కించటమైంది.

వివిధ అభివృద్ధి శాఖల కార్యక్రమాలను గురించి వాటి కృషిని గురించి, వాటికి సంబంధించే అభ్యర్థనలను చర్చించే సమయంలో వివరించటం జరుగుతుంది. నీటి సాగు, విద్యుచ్ఛక్తి, పరిశ్రమలకు సంబంధించిన కొన్ని ముఖ్యపథకాలు, కార్యక్రమాలు ఎలా పురోగమిస్తున్నాయో ఇప్పుడు నేను ప్రస్తావిస్తాను.

నీటి సాగు

1966 జూన్ నెలాఖరుకు నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద 5 లక్షల 79 వేల ఎకరాల ఆయకట్టుకు తగిన నీటిసాగు సమకూరింది. ఇదివరలో ఈ విషయం పలుసార్లు ప్రకటించడమైంది. 1966 ఆగస్టు మొదటివారంలో కాలవలకు నీటిని వదలటంకూడా జరిగింది. కాని వానలు కురవకపోవటంవలన, కృష్ణలో ప్రవాహం స్థిరంగా, నీటి సాగుకు తగినంతగా లేదు. ఇందుమూలంగా 1966-67 లో రెండు కాలవలక్రింద నీరు 15 వేల ఎకరాలకు మాత్రమే లభించింది. ఆనకట్ట ఎత్తును పెంచడం మూలంగా జలాశయంలో నీరు ఈసారి తగినంతగా వుండి, 1967-68 లో ఆయకట్టుకు నీటిసాగు చాలావరకు సమకూరగలదని ఆశిస్తున్నాం. ఆనకట్ట నిర్మాణం చురుగ్గా సాగుతోంది. త్వరలో

పూర్తి కాగలదని ఆశిస్తున్నాం. ముఖ్యమైన కాలవలు, పిల్లకాలవలు, బోదెలు వీటి తవ్వకపు పనికూడా సాగుతోంది. ఇంకొంచెం చురుగ్గా సాగేది కాని యిందుకు డబ్బు సమకూరలేదు. గడచిన సంవత్సరం రూ. 16 5 కోట్ల ఖర్చు అయింది. కాని ఈ సంవత్సరం రూ. 6.5 కోట్లనుమాత్రమే కేటాయించగలిగాం. గడచిన మూడేళ్ళలోలాగా కేంద్రప్రభుత్వం అదనంగా ఆర్థికసహాయం చేస్తేతప్ప, ఈ మొత్తం మరొక నెల్లాళ్ళపాటు సరిపోతుందేమో, అంతే.

రాష్ట్రంలో నిర్మాణం అవుతున్న రెండవ పెద్ద ప్రాజెక్టు పోచంపాడుప్రాజెక్టు. వచ్చే సంవత్సరాల్లో పని చురుగ్గా సాగి, నాల్గవ ప్రణాళిక కాలంలో 2.7 లక్షల ఎకరాలకు నీటివసరు లభించవచ్చు. రాతి ఆనకట్ట, మట్టి ఆనకట్ట, పెద్ద కాలవ త్రవ్వకం, వీటి పనులు చురుగ్గా సాగుతున్నాయ్. గడచిన సంవత్సరం ఈ ప్రాజెక్టుపై రూ. 1.8 కోట్లు ఖర్చు అయింది. ఈ యేడాది బడ్జెట్ లో కూడా రూ. 1.8 కోట్లు కేటాయించబడింది.

ఇక శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు గురించి: త్రవ్వకం పనులు, మళ్ళింపు కాలువను కాంక్రీటుచేయటం, కాలవ ఎగువ దిగువ కాఫర్ ఆనకట్టల నిర్మాణం మిగతా ముఖ్యమైన పనులు చురుగ్గా సాగుతున్నాయ్. ఈ తరుణంలో మళ్ళింపు కాలవపనిని, కాఫర్ ఆనకట్టపనులను పూర్తిచేయాలని వుంది.

గడచిన సంవత్సరం ప్రాజెక్టుకు సంబంధించిన సివిల్ పనులపై రూ. 4.64 కోట్లు ఖర్చు అయింది. ఇప్పుడు నివేదించిన బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ. 4.20 కోటు కేటాయించబడినై. రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి సంస్థ విద్యుత్ ప్రసార మార్గాలపై పెట్టేఖర్చు ఇందుకు అదనంగా వుంటుంది.

తుంగభద్ర ఎగువ కాలవ పథకపు(మొదటి దశ) పనులు గత సంవత్సరం పూర్తి అయినై. 1966 జులైలో నీటిసప్లయి ఆరంభమైంది.

తుంగభద్ర ఎగువకాలవ రెండవ దశ .పథకాన్ని ప్రణాళికా సంఘం ఆమోదించింది. గుంటూరుకాలువ, గాజులదిన్నె, గండిపాలెం పథకాలనుకూడా మంజూరుచేసింది.

విద్యుచ్ఛక్తి పథకాలు

మూడవ ప్రణాళిక ప్రారంభం నాటికి స్థాపితమైన విద్యుచ్ఛక్తి 218 మెగావాట్లు. మూడవ ప్రణాళిక ముగింపునాటికి 292

మేగావాట్లకు పెరిగింది. నాల్గవ ప్రణాళికలో 982 మెగా వాట్లకు పెంచాలని అనుకుంటున్నాం. వివరాలు:

	మె. వా.
నాల్గవప్రణాళిక ప్రారంభంనాటికి వున్న మొత్తం స్థాపితశక్తి	292
కొత్తగూడెం మొదటిదశ (1966-67 లో సిద్ధించినట్టిది.)	120
కొత్తగూడెం రెండవ దశ (1967—68 లో సిద్ధించినట్టిది)	120
ఎగువసీలేరు (1967-68 లో సాధించవలసింది)	120
రామగుండం, ఎ. ఐ. డి. యూనిట్ (1968-69 లో సాధించవలసింది)	62
కొత్తగూడెం మూడవదశ (1969-71 లో సాధించవలసింది)	220
దిగువ సీలేరు మొదటి యూనిట్ (1969-71 లో సాధించవలసింది)	100
మొత్తం.	1034
పాత సెట్లు పనికిరాని సెట్లుమూలంగా తగ్గింపు	52
1970-71 చివరకు నికరంగా వుండే మొత్తం స్థాపితశక్తి	982

1967 మార్చి నెలాఖరుకు స్థాపితశక్తి 402 మెగావాట్లకు పెరిగింది. అది 1968 మార్చి నెలాఖరుకు 642 మెగావాట్లకు పెరగవచ్చు.

నాల్గవవ వార్షిక విద్యుచ్ఛక్తి పరిశీలన ప్రకారం, 1970-71 ఆఖరుకు 944 మెగావాట్లు అవసరం కావచ్చు. ఈ అవసరాన్ని తీర్చటానికి మొత్తం స్థాపిత శక్తి 1227 మెగావాట్లకు పెంచవలసి వుంటుంది. నాల్గవ ప్రణాళిక చివరకు స్థాపితశక్తిలో 245 మెగావాట్ల కొరత వుంటుందన్నమాట. ఈ కొరతను భర్తీచేయటానికి ఈ క్రింది పథకాలను పరిశీలించటం జరుగుతోంది.

నాగార్జునసాగర్ వద్ద పంప్డ్ స్టోరేజి పథకం-50 మెగావాట్ల చొప్పున రెండు	100	మెగావాట్లు
కొత్తగూడెం మూడవదశలో అదనపు సెట్టు	110	,,
విజయవాడలో కొత్త సెట్టు	50/60	,,
రామగుండం విస్తరణ పథకం	200	,,

వార్షిక ప్రణాళిక ప్రమాణాన్ని తగ్గించిన ఫలితంగా 1967-68 లో విద్యుచ్ఛక్తి పథకాల కేటాయింపును రూ. 42.5 కోట్లు కావలసియుండగా రూ. 32 కోట్లకు పరిమితం చేయవలసి

1966-67 లోని 1468.4 మిలియన్ యూనిట్ల స్థానే 1967-68 లో మొత్తం 2710 మిలియన్ యూనిట్ల ఉత్పత్తిని సాధించాలని ఉద్దేశించబడింది. సగటున రోజువారీ ఉత్పత్తి 7.6 మి. యూనిట్లు వుండాలి. గత సంవత్సరం 4.2 మి. యూనిట్లు వుంది. ఇప్పుడు రోజువారీ ఉత్పత్తి 5 మి. యూనిట్లకు పెరిగింది. పెట్టుకున్న లక్ష్యాన్ని సాధించాలంటే ఇంకా సగం పెరగాలి. ఇందుకెంతో తీవ్రమయిన కృషి అవసరం. రాష్ట్రంలోని వివిధ కేంద్రాలకు ప్రసార మార్గాలను, పంపిణీ మార్గాలను అభివృద్ధిపరచాలి. 75 వేల క్రొత్త కనెక్షన్లద్వారా "లోడ్" ను అభివృద్ధిపరచాలి; ఆదాయాన్ని విక్రయాన్ని పెంచుకొనటానికి విద్యుచ్ఛక్తి సంస్థ శాయశక్తులా కృషి చేస్తుందని అనుకుంటున్నాం.

రాష్ట్రంలోని 27,296 గ్రామాలకు, సివార్లతో 1967 మార్చి ఆఖరుకు కలిపి 6,024 గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి లభిస్తోంది. 67,855 పంపుసెట్లకుకూడా విద్యుచ్ఛక్తి లభిస్తుంది. ఈఏడాది భారీ సప్లైతోసహా సుమారు 75 వేల క్రొత్త కనెక్షన్లు సమకూర్చబడుతై. ఇదివరకప్పుడే 100 కి 60 పాళ్లు పని పూర్తయిన గ్రామాల్లో ఆ కొరదలా పథకాలను పూర్తి చేయటంకూడా జరుగుతుంది.

రాష్ట్రమంతటా, ముఖ్యంగా మెట్టప్రాంతాల్లో పంపు సెట్లకు విద్యుచ్ఛక్తిని సప్లయ్ చేయవలసిన ఆవశ్యకత అధికం అవుతోంది. కాలవలక్రింద సాగవుతున్న ప్రాంతాలలోకూడా పంపుసెట్లకు ఎంతో

గిరాకీగా ఉంది. ఎందుకంటే రైతులు రెండు మూడు పంటలను పండించాలని తహతహ లాడుతున్నారు. ఇందుకు మామూలుగా కాలవనీరు అందుబాటులో వుండదు. ప్రణాళికకు అదనంగా గ్రామీణ విద్యుచ్ఛక్తికిగాను ధనసహాయాన్ని సమకూరిస్తే తప్ప లాభంలేదని కేంద్రప్రభుత్వానికి చెప్పటమైంది. గ్రామాలకు, పంపుసెట్లకు విద్యుచ్ఛక్తిని సపైచేసి. ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తిని అధికం చేయాలంటె ఈ అదనపు సహాయం అవసరం. లేకపోతే గ్రామాల విద్యుద్దీకరణ, అధికాహారోత్పత్తి ఈ రెండు కార్యక్రమాలు చురుగ్గా కొనసాగలేవు.

రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తిసంస్థ ఖర్చులను తగ్గించి పొదుపు చేయటానికి తగిన కార్యక్రమాలను ప్రారంభించినందుకు సంతోషం. త్వరలో ఆర్థిక పరిస్థితిని చక్కబరచుకొనటమేకాక, వినియోగదార్లకు ఇంకెక్కువ తృప్తికరంగా సేవచేయగలదనికూడా ఆశిస్తున్నాను.

పరిశ్రమలు

హైదరాబాద్ సమీపంలో చెర్లపల్లి వద్ద ఒక పెద్ద పారిశ్రామిక వ్యవస్థనునెలకొల్పాలని కేంద్ర ప్రభుత్వపు అణుశక్తిశాఖ నిశ్చయించింది. విశాఖపట్నంలో భారత్ హెవీప్లేట్స్, వెస్సెల్స్ లిమిటెడ్ సంస్థకు 1967 జనవరిలో కేంద్రప్రభుత్వ పరిశ్రమల మంత్రి శంకుస్థాపన చేశారు. అండర్ గ్రౌండ్ కేబిల్స్ ఉత్పత్తికై రెండవ టెలీ - కమ్యూనికేషన్ ఫ్యాక్టరీని చెర్లపల్లిలో నిర్మించటానికికూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది.

పారిశ్రామిక అభివృద్ధి కార్పొరేషన్

ఈ కార్పొరేషన్ 1960 లో ఏర్పడినప్పుడు ఆమోదించిన పెట్టుబడి రూ. 3 కోట్లు వుండేది. ఈ మొత్తం రూ. 10 కోట్లకు ఇటీవలె పెంచబడింది. ఈ యేడాది కార్పొరేషన్ 9 పరిశ్రమలకు రూ. 57.5 లక్షలవరకూ ఆర్థిక సహాయం చేసింది వ్యావసాయిక-పరిశ్రములకు ఈ సహాయాన్ని సమకూర్చాలని యిటీవల ఉద్దేశింపబడింది. రాష్ట్రంలో పుష్కలంగా ఉన్న వ్యావసాయిక ముడిపదార్థాలను వ్యావసాయిక పరిశ్రమలు వినియోగించగలుగుతాయి.

పైవేటురంగ సహకారంతో విడిగా కంపెనీలు ఏర్పాటవు తున్నయ్. ఇలాంటి ప్రాజెక్టుల అభివృద్ధి విషయంలో కార్పొరేషన్ శ్రద్ధ చూపుతూనే వుంది. బాల్ బేరింగ్స్ ప్రాజెక్టు మొత్తం

రూ. 3.6 కోట్లకు ఇటీవల తగ్గించటం జరిగింది. ఈ ప్రాజెక్టుకు సహాయం చేయవలసిన ఆర్థికసంస్థల సమ్మతికోసం ఎదురుచూస్తున్నాం. సమగ్ర గ్లాసు ప్రాజెక్టు విషయంలోకూడా ప్రాజెక్టు ఖర్చు తగ్గించబడింది. ఈ ప్రాజెక్టుకూడా ఆర్థిక సంస్థలనుంచి సహాయాన్ని అపేక్షిస్తుంది.

రిపబ్లిక్ ఫోర్జ్ కంపెనీ చెల్లింపుల వాయిదాకు కార్పొరేషన్ పూచీపడింది. ఈ సంస్థ కార్పొరేషనుకు ముఖ్య బాధ్యత. 1965 ఉత్తరార్థంలో దిగుమతి అయిన యంత్రసామాగ్రికి మొదటి నిర్వాహకులు చెల్లించుకోలేకపోతే కార్పొరేషనే అందుకు బాధ్యత వహించవలసివచ్చింది.

1966-67 లో కార్పొరేషన్ ఈ ప్రాజెక్టు నిర్వహణను స్వీకరించింది. యంత్రసామగ్రి విడుదలకు, ఫ్యాక్టరీవద్ద నిర్మాణానికి తగినంత ఆర్థికసహాయాన్ని కూడా అందజేసింది. కేంద్రప్రభుత్వం ఈప్రాజెక్టుకుగాను రాష్ట్రప్రభుత్వమునకు రూ. 2.5 కోట్ల ఋణ సహాయం చేయుటకు అంగీకరించింది. ఈ సహాయంతో పబ్లిక్ సెక్టరులో ఈ ప్రాజెక్టుపని త్వరలో ప్రారంభం కావచ్చు.

మధ్యరకం ప్రాజెక్టులవైపు ముఖ్యంగా కార్పొరేషన్ దృష్టి మళ్ళుతోంది. రాష్ట్రంలో పరిశ్రమల అభివృద్ధిపై ఈ ప్రాజెక్టులకే ఎక్కువ ప్రభావం వుండవచ్చు. ఆటోమొబయిల్స్, సింథటిక్ డ్రగ్స్ ఎలెక్ట్రానిక్సుకు అనుబంధంగా ఉండే చిన్న పరిశ్రమల అభివృద్ధికిగాను నిర్దిష్ట కార్యక్రమాలను, పరిశ్రమ శాఖతో కలిసి కార్పొరేషన్ రూపొందిస్తోంది. ఇందుమూలంగా రాష్ట్రంలో ఇలాంటి పరిశ్రమల పట్ల ఇంకెక్కువ శ్రద్ధాసక్తులు చేకూరవచ్చు.

ఈ కార్పొరేషన్ ఆర్థిక వసతులను రాష్ట్రప్రభుత్వమే పూర్తిగా సమకూరుస్తోంది. ఇప్పటివరకు, 1966-67 లోని రూ. 50 లక్షలతో సహా రూ. 284 లక్షలను కార్పొరేషన్ వాటా ధనం నిమిత్తమై రాష్ట్రప్రభుత్వం సమకూర్చింది. ఆర్థిక సహాయ పథకాలకు ప్రతిపాదించిన ప్రాజెక్టుల ఖర్చుకు 1967-68 బడ్జెటులో రూ. 78.75 లక్షలు కేటాయించబడినై.

రాష్ట్ర ఆర్థిక కార్పొరేషన్

1966-67 లో రాష్ట్ర ఆర్థిక కార్పొరేషన్ రూ. 155.53 లక్షల మేరకు 42 ఋణాలను మంజూరుచేసింది. ఒక పారిశ్రామిక

సంస్థ విషయంలో రూ. 16.80 లక్షల మేరకు చెల్లింపు వాయిదాలకు పూచీపడటానికి అంగీకరించింది. నాలుగు కంపెనీల సందర్భంలో రూ. 13.50 లక్షల విలువవున్న వాటాలను అండరురైటు చేయటానికి అంగీకరించింది. అదే సంవత్సరంలో కార్పొరేషన్ స్థూలంగా రూ. 47.82 లక్షల ఆదాయాన్ని సంపాదించింది. నికరలాభం రూ. 14.86 లక్షలు.

ఖనిజ కార్పొరేషన్

ఖనిజ వసతుల పరిశోధనకు, వినియోగానికి, ఖనిజాలతో పనిచేసే పరిశ్రమల అభివృద్ధికి దోహదపడేందుకై ఏర్పాటైంది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఖనిజ కార్పొరేషన్ బ్రహ్మగుండంవద్ద ముడి ఇనుము, రామతీర్థంవద్ద సున్నపురాయి, ద్వారక తిరుమల, పుణ్యక్షేత్రంవద్ద ఒండుమన్ను, షాద్‌నగర్‌వద్ద క్వార్జ్, పులివెండ్ల వద్ద ఆస్బెస్టాస్... ఈ గనుల పనిలో కార్పొరేషన్ నిమగ్నమైంది. ద్వారక తిరుమల వద్ద క్లేవాషింగ్ యంత్రపుపని ఇంచుమించు పూర్తి అయినట్లే. ఈ యంత్రం వినియోగంలోకివస్తే, పింగాణీ పరిశ్రమకు కావలసిన బాల్‌క్లేను మనమే సప్లయి చేసుకొనవచ్చును. ఈ విధంగా ఏడాదికి సుమారు రూ. 25 లక్షల విదేశీమారక ద్రవ్యాన్ని పొదుపు చేసుకున్న వాళ్ళమవుతాం.

క్రిసూటైల్ రకం ఆస్బెస్టాస్ పరిశోధనకూడా కార్పొరేషన్ ప్రయోగాత్మకంగా ప్రారంభించింది. ఉత్పత్తి వ్యాపారరీత్యా పూనుకొనే స్థితిలో ఉంది. ఇందుమూలంగాకూడా క్రమేణా విదేశీ ద్రవ్యమారకం ఆదా అవుతుంది. స్థానికంగా లభిస్తున్నట్టి, దిగుమతి ద్వారా లభిస్తున్నట్టి మొరటురకం ఆస్బెస్టాసు బాగుపరచేవిషయంలో కూడా పరిశోధనలు జరుగుతున్నాయ్.

గడచిన కొలది సంవత్సరాలలో రూ. 1½కోట్ల విలువగల ముడి యినుమును కార్పొరేషన్ ఎగుమతి చేయగలిగింది. కాగా, జపానుకు బారైట్‌ను ఎగుమతి చేసేందుకు ఏర్పాట్లు జరిగినై. మిగతా ఖనిజాల ఎగుమతికికూడా ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నయ్.

కడప తూర్పుప్రాంతంలో లోహ ప్రాంతాలు ఎక్కడున్నది నిర్ణయించటానికై, ఒక వైమానిక పరిశీలన జరిపే పథకాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆమోదించింది. బహుశ ఒక నెలలోపల కార్యక్రమం మొదలుపెట్టవచ్చును.

చిన్న పరిశ్రమల అభివృద్ధి కార్పోరేషన్

1961 మార్చి నెలలో ఆంధ్రప్రదేశ చిన్న పరిశ్రమల అభివృద్ధి కార్పొరేషన్ ఏర్పాటు చేయబడింది. ఆమోదించిన పెట్టుబడి రూ. 50 లక్షలు. ఆ తర్వాత ఇది రూ. 100 లక్షలకు పెంచబడింది. ఇందులో రూ. 67 లక్షలు చెల్లించబడింది. ఇదికాక ఈ కార్పోరేషనుకు రూ. 100 లక్షలను ప్రభుత్వం ఋణంగా ఇచ్చింది. చిన్న పరిశ్రమలకు సహాయపడేందుకై ఆరు ముడిపదార్థాల సౌకర్య కేంద్రాలకు అదనంగా ప్రస్తుతం కార్పొరేషన్ 20 ఉత్పత్తి కేంద్రాలను నిర్వహిస్తోంది. ప్రాథమిక కష్టాలకు తట్టుకుని కార్పొరేషన్ 1965-66 లో లాభాలను గడించింది.

ఇదివరకు కార్పొరేషన్ నిర్వహణకు కొన్ని కేంద్రాలను అప్పగించటం జరిగింది. వాటితోపాటు మరొక నాలుగు కేంద్రాలను కూడా అప్పగించే విషయమై ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోంది. అవి— హైదరాబాద్ టానరీస్, యుటిలిటీ లెదర్ గుడ్స్ కేంద్రం, గూడూరు పింగాణీ ఫ్యాక్టరీ, గూడూరు గ్లాస్ ఫ్యాక్టరీ, పుదుచ్చేరి ప్రభుత్వ నిర్వహణలోంచి యానాం టానరీస్‌ను తీసుకొని, కార్పొరేషన్‌కు అప్పగించే విషయమై కూడా ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోంది.

ఉత్పత్తి కేంద్రాల నిర్వహణకు అదనంగా, కార్పొరేషన్ ఇటీవల ఎగుమతి సంస్థగాకూడా రిజిస్టర్ చేయబడింది. తక్కువ వడ్డీ రేట్లకు అప్పు లివ్వటంద్వారా 65 యూనిట్లకు, "ఈక్విటీ పార్టిసి పేషన్" ద్వారా 4 సంస్థలకు కార్పొరేషన్ సహాయపడింది.

రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ

సుమారు రూ. 2 కోట్ల పెట్టుబడితో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణాసంస్థ 1958 జనవరిలో ఏర్పాటు చేయబడింది. ఇప్పుడు మొత్తం పెట్టుబడి రూ. 14.35 కోట్లు ఉంది. ఇందులో రూ. 9.48 కోట్లను రాష్ట్రప్రభుత్వమూ, రైల్వేశాఖ సమకూర్చినై. మిగతా రూ. 4.87 కోట్లను కార్పొరేషన్ డిప్రిసియేషన్ ఫండ్ లాంటి తన వనరులనుంచే సమీకరించుకోగలిగింది. 1967 మార్చి ఆఖరుకు 1635 షెడ్యూళ్లలో నడుపుటకు కార్పొరేషనుకు 2,082 బస్సులు ఉన్నాయ్ ఇవి 1307 కిలోమీటర్ల ప్రయాణం చేస్తయ్. క్రితం సంవత్సరం 1148 కిలోమీటర్లు ప్రయాణం చేసినై. 1965—66 లో 25.26 కోట్లమంది ప్రయాణీకులు బస్సుల్లో ప్రయాణం చేస్తే, 1965-66 లో 28 29 కోట్ల

మంది ప్రయాణం చేశారు. మొత్తం సంపాదన కూడా 1965-66లోని రూ. 12.69 కోట్లనుంచి 1966-67 లో రూ. 14.62 కోట్లకు పెరిగింది. అయితే నిర్వహణ ఖర్చులూ పెరిగినై—ఇందుకు కారణాలు.వేతనాల సవరింపు, పెట్రోలు, నూనెల ధరలు పెరగటం, అలాగే టైర్లు, ట్యూబులు, మిగతా పరికరాల ధరలు పెరగటం, తెలంగాణా ప్రాంతాల్లో వెహికిల్ పన్నుల పెరుగుదల. వడ్డీ, డిప్రిసియేషన్ వగైరాలుపోను, కార్పొరేషన్ రూ. 15.49 లక్షల నికర లాభాన్ని సంపాదించింది. క్రితం సంవత్సరపు లాభం రూ. 35.93 లక్షలు. తాత్కాలిక సహాయాన్ని ఇవ్వటంవలన ఉద్యోగుల వేతనాలు ఇంకా పెరిగినై. ఇందుకు ఏడాదికి సుమారు రూ. 25 లక్షలు ఖర్చు అవుతుంది.

ఆహార పరిస్థితి

ఉత్పత్తి: వరిపంట విషయంలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మామూలుగా మిగులురాష్ట్రమే. 1965—66 లో, అక్రితం సంవత్సరంకన్న పంట బాగా తగ్గింది. అలాగే మిల్లెట్ల పంటకూడా తక్కువ పండింది. అయితే 1966—67 లో పరిస్థితి మెరుగైంది. కాని 1964-65 కన్నమాత్రం తక్కువే.

సేకరణ, ఎగుమతి: 41 వేల టన్నుల వరి ధాన్యంతో సహా 5 లక్షలటన్నుల బియ్యాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇంతవరకు సేకరించింది. ఇందులో బీహార్ రాష్ట్రానికి ఎగుమతి చేసిన సుమారు 31 వేల టన్నుల వరివిత్తనం ధాన్యంతోపాటు దాదాపు 3.3 లక్షల టన్నుల బియ్యాన్ని ఇతర రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చేశాము. ఈ యావత్తూ కేంద్ర సేకరణలో జమ అవుతుంది. ఇందులో అత్యధిక భాగం ఆంధ్రప్రదేశ్ దే. వివిధ రాష్ట్రాలనుంచి భారతదేశ ఆహార సంస్థ సేకరించిన సుమారు 5 లక్షల టన్నులబియ్యం ఒక్క ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచే సేకరించబడినై. స్థానిక అవసరాలకుగాను,రాష్ట్రప్రభుత్వందాదాపు 1.7లక్షలటన్నులు సేకరించింది.

1967 ఏప్రిల్ లో ఢిల్లీలో జరిగిన ముఖ్యమంత్రుల సమావేశంలో కేంద్ర సేకరణకు 6 లక్షల టన్నుల బియ్యాన్ని సమకూరుస్తానని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించింది. కాని మన ప్రస్తుత అవసరాల దృష్ట్యా, ఈ ఏడాది 5 లక్షల టన్నులకంటె ఎక్కువ ఎగుమతి చేయలేం. మన అవసరాలే నెలకు కనీసం 25 వేల టన్నులు కాబట్టి, ఈ పంట సంవత్సరానికి బియ్యాన్ని 3 లక్షల టన్నులకు తక్కువ కాకుండా సేకరించవలసి వుంటుంది. రెండు లక్షల టన్నుల గోధుమను,

మైలోను ఈ పడాది సప్లై చేయవలసిందిగా మనం కోరిన కోరికకు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒప్పుకుంది. ఇప్పటివరకు, 25 వేల టన్నుల (దిగుమతి అయిన) మైలో, 82 వేల టన్నుల (దిగుమతి అయిన) గోధుమ మనకు అందినై.

శెనగపప్పు విషయంలో మనది చాలా తరుగు రాష్ట్రం. 35 వేల టన్నుల శెనగపప్పును కేటాయించవలసిందిగా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరాం. ఇంతవరకు 4 వేల టన్నులు మాత్రమే అందినై. త్వరగా సరకును అందించవలసిందిగా ఆహారసంస్థను కోరటమైంది. కొంచెం కొంచెంగా వస్తోంది సరకు.

పంచదార: 1967 మార్చి వరకు, నెలకు 12,870 టన్నుల పంచదార చొప్పున కేంద్రప్రభుత్వం కేటాయిస్తోంది. ఈ నెల 7,520 టన్నులకు తగ్గింది కేటాయింపు. కేటాయింపును పెంచవలసిందిగా కోరాం.

సేకరణ విధానం: బియ్యం విషయంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ మిగులు రాష్ట్రం. రాష్ట్రంలో బియ్యపు మిల్లులుకూడా సుసంఘటితంగా ఉన్నయ్. తత్ఫలితంగా, లెవీ విధానంద్వారా మిల్లులనుంచి బియ్యాన్ని సేకరించాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. రాష్ట్రంలో పండే వరిలో దాదాపు సగం ధాన్యాన్ని మిల్లుపట్టే హల్లర్లు రాష్ట్రమంతటా చాలా ఉన్నయ్. హల్లర్లనుంచి వచ్చే బియ్యం 5 నుంచి 6 శాతం వరకూ తగ్గుతుంది. ఇందుకు కారణం నూకలు ఎక్కువ భాగం ఉండటం. ఇలా పరిస్థితులను ఉంచటం జాతీయంగా వృధా—వీటికి లెవీ వుండదు. వ్యాపారపు పన్నుల చెల్లింపు వుండదు. సేకరణ విధానానికి ఇవొక పెద్ద ప్రతిబంధకం. ఇలాంటి మిల్లులనుకూడా అదుపులో తెచ్చే విషయమై ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోంది.

రెండవపైరు వరిధరలను క్వింటాల్ కు రూ. 4 ల చొప్పున ప్రభుత్వం పెంచినప్పటికీ, ఇటీవల వారాల్లో మిల్లులకు మామూలుగా వచ్చే వరిధాన్యం సరిగా రావట్లేదు. అయిదు నెలలలోపు దాదాపు 3 లక్షల టన్నులను ఇంకా సేకరించవలసివుంది కాబట్టి, జిల్లాలలో ప్రచారం బాగా వ్యాప్తిచేయుమని, ఇంకా ధాన్యాన్ని బియ్యాన్ని విడుదలచేయని పెద్ద ఆసాములకు మిగులు సరకును విడుదల చేయవలసిందిగా నచ్చచెప్పమని కలెక్టర్లకు ఉత్తర్వులు జారిచేయబడినై. చిన్న ఉత్పత్తిదార్లనుంచి సేకరించవలదనికూడా ఆదేశించటమైంది.

బియ్యం కొనటంతోపాటు పంటకాలంలో కంట్రోలు ధరలకు మార్కెట్టులో లభించే కొత్త పంట ధాన్యాన్ని సేకరించవలసిందిగా కూడా ఆహార సంస్థకు చెప్పటమైంది. అయితే ఇందుకు విస్తరంగా పెట్టుబడి కావాలి. సంఘటితమైన సంస్థ కావాలి. రాష్ట్రంలో గోదాములకు లోపంలేదు. కాని ఆచరణలో ఆహార సంస్థ కొన్ని ఇబ్బందుల నెదుర్కొంటోంది. అందుమూలంగా విస్తారంగా పంట ధాన్యాన్ని కొనలేకుండ వుంది.

ధరల తగ్గింపు చర్యలు: సామాన్య మానవుడు ఆహారంమీద ఖర్చుపెట్టే మొత్తంలో, కాయధాన్యాల విలువ ముఖ్యం. పప్పులు, వంటనూనెలు, పచ్చిమిర్చి, చింతపండు వగైరా ప్రధాన వస్తువులను రాష్ట్ర స్థాయిలో విస్తారంగా కొనాలనే విషయం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తోంది. అయితే ఇందుకు సరకు రవాణామీద ధరలమీద కంట్రోలు వుండాలి. కేంద్రప్రభుత్వంతో ఈ విషయం గురించి చర్చిస్తున్నాం. పథకంలో తయారయ్యాక. శాసనసభలో ప్రభుత్వ విధానాన్ని ప్రకటించటం జరుగుతుంది.

రవాణాపై అదుపు: రాష్ట్రంలోని కొన్ని ప్రాంతాల్లో వరి ధాన్యాన్ని, బియ్యాన్ని రవాణా చేసే విషయంలో కంట్రోలువుంది. ఈ విషయాన్ని పరిశీలించటం జరుగుతోంది. రాష్ట్రంలో మిల్లెట్ల రవాణాకు ఆటంకాలేమీలేవు. ఈ రాష్ట్రంనుంచి ఇతర రాష్ట్రాలకు వరి, బియ్యం, మిల్లెట్లు, శెనగపప్పు వీటి ఎగుమతిని నిషేధం చేయటం జరిగింది. అయినా ఇతర రాష్ట్రాలకు ధాన్యాలు విస్తారంగా దొంగ చాటున చేరుతున్నాయి కాబట్టి, సరిహద్దుల్లో తనిఖీ కేంద్రాలు కట్టు దిట్టం చేయబడుతున్నాయి. రాష్ట్రం లోపల రవాణా నిబంధనలను క్రమంగా సడలించడమూ జరుగుతోంది.

రాష్ట్ర జీవిత భీమా

పూర్వపు హైదరాబాద్ రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు ప్రభుత్వంలో నిర్బంధంగా జీవిత భీమా చేసే పథకం ఒకటి వుండేది. ఆ పథకాన్ని 1962 లో ఆంధ్ర ప్రాంతానికి వర్తింపజేయటం జరిగింది. వివిధ ఆఫీసులకువెళ్లి, అర్హులైనవారికి పథకాన్ని వర్తింపజేసేందుకై ప్రత్యేక సంచార సిబ్బంది నియమించబడింది. గడచిన సంవత్సరంలో 12 261 కొత్త ప్రపోజల్సును సేకరించ గలిగారు. అష్యూర్డ్

మొత్తం రూ. 1.62 కోట్లు. సాలుసరి ప్రీమియం రూ. 7.70 లక్షలు.

ముగింపు

గడచిన కొలది సంవత్సరాలుగా మిగతా దేశంతోపాటు మన రాష్ట్రమూ కష్టనష్టాలతో పయనించింది. ఇందుకు గల కారణాలు —వరదలు, క్షామం లాంటి ప్రకృతి తెచ్చిపెట్టిన ప్రమాదాలు, దేశ సరిహద్దులపై దాడి, రూపాయి విలువ మారకపు రేటు తగ్గింపు. దీనంతటి మూలంగా మనకు చాలా రివెన్యూ నష్టమైంది. కాగా సహాయ కార్యక్రమాలపై విస్తారంగా ఖర్చు చేయాల్సి వచ్చింది. పోతే వేతనాలను సవరించవలసి వచ్చింది. ప్రజారుణాలు కావసినంతగా సమకూరలేదు.

దేశంలో ముడిపదార్థాల కొరత, ప్రధానంగా ఆహార ధాన్యాల దిగుమతి మూలంగా విదేశీ మారకద్రవ్యంపై తాకిడీ, వీటిమూలంగా ఆర్థిక, పారిశ్రామిక చైతన్యంతో స్తబ్దత ఏర్పడింది. ధరలుమాత్రం పెరుగుతూనే వున్నాయ్. ఇక ఇప్పుడు ఎలాంటి పరిస్థితి ఏర్పడిందంటె, కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఖర్చును బాగా తగ్గించవలసి వచ్చింది. మొత్తం మీద ఆర్థిక పరిస్థితులను ముఖ్యంగా ప్రభుత్వాల ఆర్థిక పరిస్థితిని మరింత క్షీణించకుండా నివారించటానికి ఇది మొట్టమొదట చర్య.

పబ్లిక్ ఖర్చును, బ్యాంకులు, తదితర ఆర్థిక సంస్థలు చేకూర్చే పరపతి సౌకర్యాలను అదుపులో పెట్టటానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం అనేక విధానాలను ప్రారంభించింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం రిజర్వుబ్యాంకు తలపెట్టిన కొత్త విధానాలకు ఉన్న వసతులను ఉత్పత్తి లక్ష్యాలకు, ముఖ్యంగా వ్యవసాయిక ఉత్పత్తి కోసం సమీకరించటానికి దోహదపడుతాయ్.

కొత్త ఉద్యోగాలను ఏర్పరచవద్దని, కొత్త బాధ్యతలను అంగీకరించవలదని, వివిధ శాఖల్లో ఖర్చును తగ్గించమని, ఉత్పత్తిదాయకం కానట్టి పథకాలను, అమలులో వున్న పథకాలను వేగం తగ్గించవలసిందని మన ప్రభుత్వం కూడా ఉత్తర్వులను జారీచేసింది. ఇదివరకే ప్రారంభించిన చర్యల ఫలితంగా సుమారు రూ. 5 కోట్లు పొదుపు సిద్ధిస్తుంది. పరిపాలనా వ్యయంలో ఆదా చేయాలంటే

సిబ్బందిని తగ్గించటం, కొత్త నియమకాలను వాయిదా వేయటం లాంటి మానవతా సమస్యలతోపాటు మరికొన్ని ఇబ్బందులు కూడా ఉన్నాయ్. ఏ సందర్భంలోనూ ఎక్కువక్లేశం లేకుండా తగుజాగ్రత్త తీసుకుంటున్నాం.

ఇదంతా జరుగుతున్నప్పటికి. ఈ చర్యలు వాటికవి పరిష్కారం కావు. అసలు విషయమేమిటంటె, వృధా ఖర్చును, ఉత్పత్తితో సంబంధంలేని ఖర్చును అరికట్టాలి. ఇక పథకాలను సరిగా రూపొందించి, సత్వరం అమలు జరపాలి. అనుకున్న పథకాల ప్రకారం వీటి ఫలితాలు అనుభవంలోకి రావాలి. ప్రారంభదశలో సరైన ఆలోచన లేకపోవటం వలన వివిధ ఆర్థిక రంగాలకు, ఉత్పత్తి కృషికి సరైన సమన్వయం లేకపోవటం వలన పథకాల్లో చాలా భారం అనుకున్న రీతిని ఫలితాల నివ్వలేదనే సంగతి గత మూడు ప్రణాళికల అనుభవంవల్ల తెలిసింది. రాష్ట్ర ప్రణాళికల పథకాలనేకం పరిశీలిస్తేకూడా ఇలాగే తేలింది.

కాగా ఆఫీసుల ప్రశ్న, సంస్థల ప్రశ్న వుండనే వుంది. ప్రతి సందర్భంలోనూ అవి అవసరాలబట్టి ఏర్పడుతున్నాయని అనుకొనటానికి వీల్లేదు. అమలులో పథకాలను, వాటిని నిర్వహించే సంస్థలను ఎప్పటికప్పుడు సమీక్షించటం అవసరం. నాల్గవ ప్రణాళికకున్న పరిమిత ఆర్థిక వసతులనుబట్టి ఇది మరీ అవసరం.

నాల్గవప్రణాళిక మొత్తం వ్యయం రూ. 522 కోట్లు. ఇందులో రూ. 280 కోట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వంనుంచి లభించవచ్చు. మిగతా రూ. 242 కోట్లు రాష్ట్రం సమకూర్చుకోవాలి. ఇకపోతే, రాష్ట్రానికి కున్న వసతులు మనందరకూ తెలుసు, పరిమితమైనవని. ఆంధ్రప్రదేశ్ విషయంలో ఇది మరీ నిజం. కొన్ని ఇతర రాష్ట్రాల్లోలాగా, ఇక్కడ విశేషంగా అభివృద్ధిచెందిన బ్యాంకింగ్ విధానం లేదు. పారిశ్రామిక వ్యవస్థా లేదు. మామూలుగా ప్రణాళికకు లభించే వసతులు: రెవిన్యూ మిగుళ్లు, కొత్త పన్నులు, పబ్లిక్ అప్పులు, చిన్న పొదుపు ఉద్యమం, స్థానిక సంస్థల తరఫున డిపాజిట్లు, ప్రావిడెంటు నిధులు వగైరా. ఇప్పటి మిగుళ్లకు చెందిన అంచనాలు చాలా పరిమితంగా ఉన్నయ్. ఎంతో సమంజసమైన మన అభ్యర్థనలను కొన్నిటిని నాల్గవ ఆర్థిక సంఘం అసమంజసంగా త్రోసిపుచ్చటం వల్లకూడా ఈ మిగుళ్లు మరింత క్షీణించినై. మిగిలిన కొద్దిపాటి మొత్తంకూడా 1966-1967 ల్లో కరువు భత్యాన్ని పెంచటంతో,

ఆ మొత్తంకూడా సున్నకు సున్నా, హల్లికి హల్లు అయింది. కాగా నిత్యం పెరుగుతున్న పబ్లిక్ ఋణం విషయంలో లావాదేవీలు అధికమవుతున్నాయ్. ఇది ఇలా వుండగా, ప్రత్యేక మదింపు చట్టం సందర్భంలో సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు ఫలితంగా కలిగిన నష్టాన్ని భర్తీ చేసుకోవలసివుంది. నాల్గవ ప్రణాళికాకాలంలో విస్తారంగా కొత్త లెవీలను విధించటానికి ఈ విధంగా అవకాశాలు కొంతవరకు తగ్గిపోయినై.

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మార్కెటు ఋణాల అవకాశాలుకూడా అంతంతగానే వున్నయ్. ఎందుకంటె బ్యాంకులు, జీవిత భీమా కంపెనీలు, ఆర్థిక సంస్థలు, పరిశ్రమలలాంటి సంస్థలు, అంటే పెట్టుబడి పెట్టే సంస్థలు రాష్ట్రేతర ప్రాంతాల్లో చాలావరకు కేంద్రీకృతమై వున్నయ్. కాబట్టి ఈ సందర్భంలో కూడా గ్రామీణ ప్రాంతాలనుంచి వచ్చే పెట్టుబడులపైనే ఆధారపడవలసి వుంటుంది. ఈ ప్రాంతాలు ముఖ్యంగా చిన్న పొదుపు ఉద్యమానికి అనువుగా వుంటై.

ఇదివరలో స్టేట్ ట్రెజరీస్‌లో స్థానిక సంస్థలకు విస్తారంగా నిల్వలు వుండేవి. పంచాయతీరాజ్యం వచ్చాక, తత్ఫలితంగా ఏర్పడిన బాధ్యతల దృష్ట్యా ఈ సంస్థలుకూడా హెచ్చు స్థాయిలో వ్యయం చేయవలసివస్తోంది.

నాల్గవ ప్రణాళికకు ఆర్థిక వసతుల పరిస్థితి ఇలావుంది. కాగా ప్రణాళిక కేటాయింపులను ఇంకా తగ్గించటానికి అవకాశం ఏమీ లేదు. ఎందుకంటె మొత్తం వినియోగం రూ. 522 కోట్లలోనూ సుమారు రూ. 200 కోట్లు ఇదివరకే అమలుజరుగుతూ మూడవ ప్రణాళిక నుంచి ఉత్పన్నమైన పథకాల అవసరాలకే సరిపోతుంది. కాగా ఖర్చులో అధిక భాగం ఏదిఏమైనాసరే నీటిసాగు, విద్యుచ్ఛక్తి పథకాలను పూర్తిచేయటానికి అవసరం. చాలావాటిలో పని చాలా భాగం జరిగింది. ఇప్పుడు వాటి పరిధిని పరిమితం చేయటంగాని, వాటి వేగాన్ని తగ్గించటంగాని అవివేకం అవుతుంది. సాధ్యమైనంత త్వరలో ఫలితాలనిచ్చే విధంగా ఈ పథకాల పనిని త్వరితం చేయటం సమంజసం. ఈ నీటిసాగు విద్యుచ్ఛక్తి పథకాలను త్వరగా పూర్తిచేయటంమీదనే దేశ భవిష్యత్తు పూర్తిగా ఆధారపడి వుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఈ విషయం పూర్తిగా తెలుసు. అయినా, ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లోని నీటిసాగు, విద్యుచ్ఛక్తి ప్రాజెక్టుల పురోగమనాన్ని త్వరితంచేసేందుకు అవసరమైనంత సహాయాన్ని

ప్రస్తుతం ఇబ్బందులువున్నా కేంద్ర ప్రభుత్వం సమకూరుస్తూనే వుంటుందని నాకు నమ్మకం వుంది.

రిజర్వుబ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, ముఖ్యంగా, వ్యావసాయిక ఉత్పత్తికి సమకూరుస్తున్న పరపతి సౌకర్యాలను వినియోగించుకొనటం జరుగుతోంది. కాని పరిస్థితులకు సరిపోయేంతగా జరగటం లేదు. దీనికి ముఖ్యకారణం ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని సహకారరంగం తగినంతగా అభివృద్ధి చెందకపోవడం. నాల్గవ ప్రణాళిక కాలంలో వివిధ నీటిసాగు ప్రాజెక్టుల ఆయకట్టు — అభివృద్ధికి కావలసిన వ్యావసాయిక—పరపతి రూ. 300 కోట్లకుపైగా వుండగలదని అంచనా వేయబడింది. ఇందులో కొంతభాగాన్ని వ్యవసాయదార్లే సమకూర్చుకుంటారనుకోండి. కాని ఇంకా రూ. 150 కోటకుపైగా రిజర్వు బ్యాంకునుంచి, అటాంటి సంస్థలనుంచి రావలసివుంటుంది. ఎరువులు, మేలురకం విత్తనాలు, తెగుళ్ల మందులు వగైరాల సప్లైకు కావలసిన తక్కువ గడువు పరపతిని వేరేగా సమకూర్చాలి. కేంద్రప్రభుత్వం, రిజర్వుబ్యాంకు ఈ విషయాలను పరిశీలిస్తున్నాయనే అనుకొంటాను. త్వరలో తమ విధానాలను ప్రకటించగలవనికూడా ఆశిస్తున్నాను.

డబ్బుసంగతి ఇలావుండగా, వ్యావసాయిక పరపతిని పంపిణీ చేసే విధానాన్ని సులభంగా వుండేట్టు సరిదిద్దటం అవసరం. ఉన్న వసతులను రైతులు పూర్తిగా వినియోగించుకోగలగాలి. వివిధ పథకాలక్రింద లభించే ధనాన్ని సకాలంలోనూ, సరిగానూ వినియోగించాలి.

వ్యవసాయదారులకు సహాయపడేందుకై ప్రభుత్వం శాయశక్తులా కృషిచేస్తోంది. అయితే ప్రతిదానికీ ప్రభుత్వంపైన, బ్యాంకులపైన ఆధారపడుతూ, తమ స్వయంకృషి విషయంలో రైతులు శ్రద్ధను చూపటంలేదనే అభిప్రాయంకూడా ఒకటుంది. ఇది మంచిదికాదు. ప్రధానంగా వ్యావసాయిక ఉత్పత్తిపైనే ఆర్థికవ్యవస్థ ఆధారపడే ఆంధ్రప్రదేశ్ లాంటి రాష్ట్రంలో రైతులు తమ స్వయంకృషిలో శ్రద్ధ చూపకపోవటం సమర్థనీయంకాదు. తమ పంటకు తగిన విలువ రైతులకు లభించటంలేదని, అది కొంత నిరుత్సాహం కలిగిస్తోందని మధ్య మధ్య అంటూవుంటారు. కొన్ని సందర్భాల్లో ఇది నిజంకావచ్చు. కాని రైతువర్గానికి తగినంత ప్రతిఫలం లభించటంలేదు అని అనలేం. ప్రణాళికాబద్ధమైన ఆర్థికవ్యవస్థలో,

ముఖ్యంగా ప్రధానమైన వస్తువులు చాలా తగినంతగా లేనప్పుడు, ప్రభుత్వం ఉత్పత్తిదారులకు సరసమైన లభింపేట్టు చూడటంతోపాటు, వినియోగదారులకూ ధరలు సరసంగా వుండేట్టు చూడాలి.

శతాబ్దాలుగా దుర్వ్యయం అంటే ఏమో ఎరగని గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో వ్యవసాయంలో పెట్టుబడి పెట్టుకోటంబదులు, ఉత్పత్తికి సంబంధంలేని కార్యకలాపాలపై భారీమొత్తాలను ఖర్చుపెట్టే ధోరణి ఇప్పుడు అధికం అవుతోంది. ఉత్పత్తితో సంబంధంలేని ఖర్చును నివారించటం అవసరం.

ఈ ఏడాది కేటాయింపు రూ. 74.87 కోట్లు చాలదు. నీటిసాగు, విద్యుచ్ఛక్తి ప్రాజెక్టులకు తగిన మొత్తాలు లభించవు. వీటికి రెండు మూడు కోట్లు అదనంగా అవసరం వుంటుంది. భూమిశిస్తులో కలిగిన నష్టాన్ని కొత్తపన్నులద్వారా భర్తీచేసుకోగలుగుతామనే అభిప్రాయంపైన, 1967 మార్చిలో మంజూరైన రూ. 35.7 కోట్ల రెండవ అడ్ హాక్ ఋణపు చెల్లింపుకు మరింత గడువు నివ్వవలసిందన్న మన కోర్కెకు కేంద్ర ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తుందనే అభిప్రాయంపైన ఈ కేటాయింపు ఆధారపడివుంది.

స్టాంపు డ్యూటీల రేట్లను పెంచేందుకై ఒక బిల్లు ఇదివరకే శాసన సభలో ప్రవేశ పెట్టబడింది. భూమి రెవెన్యూకు సంబంధించిన క్రొత్త శాసన పథకంలో చిన్న రైతులకు సమకూర్చదలచుకొన్న సౌకర్యాలగురించి నా మిత్రులు గౌరవనీయ రెవిన్యూ మంత్రి ప్రకటించారుకూడా. ఇందు కనుగుణంగా ఒక చట్టం తయారవుతోంది. త్వరలో ప్రవేశపెట్టబడుతుంది. అంచనాలలో కనబడుతున్న రూ. 16.39 కోట్ల తరుగును చాలావరకు భర్తీచేయడానికి తగినంత ఆదాయం వీటివల్ల ఈ ఏడాది లభించవచ్చు.

చిన్న పొదుపు ఉద్యమం ద్వారా లభిస్తున్న ధన సేకరణ ఏమంత సంతృప్తిగా లేదు. ఉద్యమాన్ని శీఘ్రతరం చేయాలి. గ్రామీణ ప్రజలు, నగరాల్లో కార్మికులు—వీరుకూడా దీర్ఘకాలపు పెట్టుబడులకు అలవాటుపడేట్టుగా తీవ్రంగా కృషిచేయాలి.

గతంలో లాగానే, ఇకముందుకూడా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలు గురుతరమైన బాధ్యతలను నిర్వహించటంలో తమ పాత్రలను తాము నిర్వర్తించగలుగుతారని నమ్ముతున్నాను.

జై హింద్ !

The House then adjourned till Half past Eight of the Clock on Tuesday, the 27th June 1967.

APRENDIX.

English version of the Speech of Sri K. Brahmananda Reddy, Chief Minister, presenting the Budget for 1967-68 to the Andhra Pradesh Legislature on the 22nd June, 1967.

SIR,

I rise to present the Budget of the State of Andhra Pradesh for the year 1967-68.

While presenting the interim Budget in March, I had stated that it was intended only for obtaining a 'Vote on Account' to enable the Government to carry on the administration till the final Budget was passed by the Legislature. The Budget which I am now presenting covers the estimated receipts and expenditure for the whole year including the expenditure authorised in March. These estimates broadly follow the trends already indicated in the interim Budget and also take into consideration certain new factors which have since arisen.

Before explaining the details of the Budget proposals, it seems necessary to indicate briefly the economic and seasonal conditions in the country in general and in the State in particular, the financial position of the State and our commitments and programmes under the Fourth Five-Year Plan.

Economic Situation

The economic situation in the country during the last one year has been far from satisfactory principally due to the failure of rains and consequential fall in food production and other problems created by drought, steady rise in prices of essential commodities and raw materials, slackness of industrial activity and adverse trends in exports.

Revival of industrial activity and maintenance of price stability very largely depend on the monsoon this year. If the monsoon turns out to be normal then production in the case of agriculture-based industries such as textiles, sugar, vanaspati and oils, which have suffered due to severe shortage of raw materials in the past, would pick up and that will set a favourable chain reaction for other sectors including transport and capital goods industries. Let us all earnestly hope that the conditions will be normal throughout the country this year.

Seasonal Conditions:—In Andhra Pradesh we had unprecedented drought conditions in 16 out of 20 districts during 1965-66 and Government had to spend large

sums of money for providing relief to the people in drought-affected areas. In July-September 1966 extensive damages were caused in some districts and once again Government had to undertake relief measures on an extensive scale. For the second year in succession, the rainfall was unsatisfactory in the sense that it was belated excessive in certain cases, and distributed unevenly. In spite of this, the seasonal conditions in 1966-67 were better than those in the previous year.

Agricultural Production:—Though the area under rice fell by 1% the actual production in 1966-67 is estimated to be 40.6 lakh tons as against 38.99 lakh tons in 1965-66. Similar trends are indicated in the case of other important food crops such as jawar and bajra.

Industrial Production:—Production in the case of textiles, jute, cement, paper, asbestos cement and vanaspati showed definite signs of recession mainly on account of stringency of raw materials, short-supply of power and labour unrest in certain cases.

Employment Situation:—There was a slackening of the tempo of registrations in 1966-67 as compared to the preceding year. Placements were reduced from 0.41 lakh in 1965 to 0.34 lakh in 1966 although there was an improvement in the employment offered by the Local Bodies and the Private Sector.

Plan Outlay

The Hon'ble Members are aware that the size of the State's Fourth Five-Year Plan was fixed at Rs. 522 crores. The Annual Plan for 1966-67 originally contemplated an outlay of Rs. 79.25 crores, which was subsequently revised to Rs. 94·38 crores in order to accommodate the requirements of Nagarjunasagar Project, Pochampad Project, Power Schemes, etc. The Central assistance received was of the order of Rs. 61.25 crores. A review of the Annual Plan is being circulated separately for the information of the Hon'ble Members.

Annual Plan 1967-68

Considering the fact that the Plan expenditure last year was of the order of about Rs. 94 crores, the full requirements of the spillover and continuing schemes alone would need about Rs. 100 crores in 1967-68, and somewhat larger outlay would have been necessary if a tempo

commensurate with the Fourth Plan outlay of Rs. 522 crores were to be built up. However, in view of the difficulties with regard to resources and the fact that the Central assistance finally indicated for 1967-68 is of the order of Rs. 57·50 crores, we could not envisage a Plan outlay of this maganitude. The Departments were, therefore, asked to treat the provisions made in the interim Budget, *viz.*, Rs. 70.26 crores as final and to revise their programmes and financial commitments suitably. As a result, it was found that if some inescapable commitments were to be provided for and minimum outlays in the case of important Agricultural, Irrigation and Power Schemes were to be considered, the Plan ceiling would have to be raised beyond what it was in the interim Budget.

The additional funds required under various heads are as follows :—

(*Rs. in lakhs*)

Development of Ayacuts	81.25
Animal Husbandry	9.75
Forests	6.00
Fisheries	19.00
Major & Medium Irrigation	210.00
Mineral Development	5.00
General Education	48.04
Medical	21.18
Public Health	50.75
Housing	9.50
Total ..	460.47

Thus the minimum Plan outlay for 1967-68 would be Rs. 74.87 crores which has been included in the Budget and distributed in the following manner:—

(*Rs. in crores*)

Heads	*Plan Provision for 1967-68*	
	Interim Budget	*Final Budget*
Agricultural Programmes	11.00	12.22
Community Development and Co-operation	2.23	2.23

1		2	3
Irrigation :			
(*i*) Nagarjunasagar Project ..	..	8.50	8.50
(*ii*) Major & Medium Irrigation	..	5.05	7.15
Power	..	32.00	32.00
Industry & Mining ..	..	2.18	2.23
Transport & Communications	..	2.29	2.23
Social Services and Miscellaneous	..	7.01	8.31
Total	..	70.26	74.87

It is hoped that these allocations would ensure adequate provision for productive schemes in sectors such as Agriculture, Irrigation and Power and the minimum requirements in the case of Social Services and that reductions in financial outlays would not seriously affect the tempo of the vital productive programmes.

As regards the financial resources for the Annual Plan of Rs. 74.87 crores, the Central assistance indicated is of the order of Rs. 57.50 crores and the balance of Rs. 17.37 crores will have to be raised by the State Government. The position of resources in sight is as follows :—

(*Rs. in crores*)

1. Balance from Current Revenues at 1966-67 rates of taxation ..	..	(—) 4.80
2. Market borrowings :—		
(1) By State Government (after providing for repayment of Rs. 5 crores)	..	5.00
(2) By State Electricity Board :—		
(*a*) Open Market Loan	..	2.00
(*b*) Loans from Financial Institutions ..	..	5.50
3. Share in Small Savings ..	..	2.00
4. Miscellaneous Capital receipts	..	(—) 22.46
5. Internal resources of Public Enterprises and Local Bodies ..	..	10.86
6. Revision of Electricity Tariffs	..	2.00

(*Rs. in crores*)

7.	State's share in additional taxation by the Centre in 1967-68	1.51
8.	Total resources for the Plan	1.61
9.	Central Assistance :	
	(*a*) Loan	53.19
	(*b*) Grant	4.31
10.	Aggregate resources for the Plan ..	59.11
11.	Plan Outlay :	
	(*a*) Revenue Account	13.78
	(*b*) Capital Account	61.09
12.	Gap in resources :	
	(*a*) Revenue Account	12.76
	(*b*) Capital Account	3.00
	(*c*) Total	15.76
13.	Opening Balance	(—) 0.63
14.	Closing Balance	(—) 16.39

These estimates do not take any credit for the additional taxation to be introduced in the current financial year.

I shall now briefly describe the financial position of the State in 1965-66 and 1966-67 and then explain the Budget proposals for 1967-68.

Accounts for 1965-66

We opened the year 1965-66 with a comfortable balance of Rs. 6.13 crores and at the end of March 1966 we were running a debit balance of the order of Rs. 54.48 rores. This unprecedented worsening of Rs. 60.611 crores in the financial condition of the State occurred due to the combination of a number of unpredictable factors over which the State had no control. For example ;

(*a*) Failure of rains with consequential expenditure on drought relief measures, suspension and remission of land revenue and non-recovery of taccavi loans, etc. (Rs. 12.19 crores).

(*b*) Shortfalls under public loans (Rs. 3.55 crores).

(*c*) Shortfall in Central assistance under certain heads (Rs. 11.72 crores).

(*d*) Revision of dearness allowance of Government employees (Rs. 5 crores).

(*f*) Non-receipt of certain dues from the State Electricity Board due to shortfall in generation and sale of power (Rs. 11.36 crores).

(*g*) Payment of interest on loans for Nagarjunasagar Project for which no provision existed in the Budget (Rs. 2.82 crores).

(*h*) Procurement of foodgrains and pulses and short-term advances to Government Companies, Co-operatives, Industries, etc. (Rs. 2.27 crores).

As I shall presently explain, the State finances are still suffering from the strain caused in 1965-66.

Revised Estimates for 1966-67

Against the Budget Estimate of Rs. 174.24 crores the Revenue Receipts amounted to Rs. 177·43 crores while the Expenditure rose from Rs. 173.93 crores in the Budget Estimates to Rs. 185.84 crores in the Revised Estimates, thereby converting the anticipated surplus of Rs. 31 lakhs into a deficit of Rs. 8.41 crores. There were large variations in receipts under Land Revenue, State Excise Duties, Motor Vehicles Tax, Sales Tax, Interest, Agriculture, State's share in Central Taxes and Grants, etc., while on the expenditure side, the variations mainly occurred under Interest, Community Development and extra dearness allowance sanctioned to Government employees from April 1966 and again from January 1967.

Capital Outlay increased from Rs. 39.98 crores in the Budget Estimates to Rs. 49.21 crores in the Revised Estimates mostly on account of larger outlays on the Nagarjunasagar Project, Tungabhadra High Level Canal and Pochampad Project.

Transactions under Public Debt, Loans and Advances, Deposits, etc., resulted in a net incoming of Rs. 55.37 crores.

As regards cash balance, the year which had opened with a debit balance of Rs. 54.48 crores, closed with a debit balance of Rs. 46.32 crores, after absorbing the

ad hoc net Central assistance of Rs. 5 crores. This further worsening of the financial condition was largely due to the deficit on Revenue Account and the carry over of large stocks of fertilisers involving about Rs. 12 crores at the end of the financial year.

Budget Estimates 1967-68

I now turn to the Budget Estimates for 1967-68.

Revenue Receipts.—The Budget Estimates for 1967-68 provide for a total revenue of Rs. 171.66 crores, as against the Revised Estimate of Rs. 177.43 crores. As the Hon'ble Members are aware, the Special Assessment Act which was passed by the Legislature in 1962 was struck down by the Supreme Court, as a consequence of which the Government had to suspend collections of Land Revenue. There is thus a fall of Rs. 14.41 crores under Land Revenue. This has been partly counter-balanced by increased receipts anticipated under State's share in Central Taxes, Sales Tax, etc. Expenditure on Revenue Account, on the other hand, has been placed at Rs. 184.42 crores as against the Revised Estimate of Rs. 185.84 crores. Important variations under Expenditure heads are attributable to :—

(*i*) Full year's provision for additional dearness allowance, as revised in January and April 1967 (Rs. 10.00 crores).

(*ii*) Interest on *ad hoc* Central loans (Rs. 1.79 crores).

(*iii*) Anticipated economics in public expenditure under various heads (Rs. 4.85 crores).

(*iv*) Reduction in the revenue element of annual plan for 1967-68 (Rs. 1.98 crores).

The variations under individual heads have been explained in the Finance Secretary's Explanatory Memorandum.

Revenue Deficit.—The Revenue Estimates disclose a deficit of Rs. 12.76 crores.

Capital Outlay.—In view of the reduction in the size of the Annual Plan for 1967-68, the Capital Outlay has been reduced from Rs. 49.21 crores in 1966-67 to Rs. 40.15 crores in 1967-68. Some of the principal items are as follows :—

(*Rs. in crores*)

Industrial Development	4·14
Multi-purpose River Schemes (Nagarjunasagar Project) ..	8·50
Irrigation (Commercial)	7·18
Irrigation (Non-Commercial)	3·07
Electricity Schemes	9·50
Public Works	4·38

Loans and Advances.—Loans and Advances and transactions under Public Debt and Deposit Heads, etc. account for a net incoming of Rs. 37.15 crores. Principal items are as follows :—

(*Rs. in lakhs*)

Loans to Co-operative Societies and Land Mortgage Banks	88.14
Loans to Panchayat Samithis for Irrigation and reclamation	20.00
Loans for Water Supply and Drainage Schemes ..	67.87
Loans to Students of Professional Colleges and National Loan Scholarships	44.12
Loans to Electricity Board	214.00

Public Loan and Small Savings.—The target for open market loan has been fixed at Rs. 10 crores, while that for Small Savings is Rs. 2 crores.

Cash Balance.—The year is expected to close with a cash balance of *minus* Rs. 16.39 crores without taking into account the additional receipts that are likely to be realised from fresh taxation measures which are being introduced during the current session of the Assembly.

The programmes and activities of the various Development Departments will be explained in detail when the elevant demands come up for discussion. Meanwhile, I shall confine myself to mentioning the progress of some of the important schemes and programmes concerning Irrigation, Power and Industries.

Irrigation

As already announced on several occasions in the past, an irrigation potential of 5.79 lakh acres was created under Nagarjunasagar by the end of June 1966 and water was released into canals in the first week of August 1966. Due to failure of monsoon, however, flow of water in Krishna was not continuous and adequate for irrigation

as a result of which water could be supplied only for 15,000 acres under both the canals in 1966-67. It is hoped that there will be adequate storage in the reservoir this year due to increased height of the dam and that the irrigation potential already created will be largely utilised in 1967-68. The construction of the dam is proceeding briskly and is expected to be completed shortly. The excavation of the main canals and branches and distributaries is also in progress, and could have been accelerated still further but for limitations of finance. Against an expenditure of Rs. 16.5 crores last year, we have been able to provide only Rs. 8.5 crores in the current year which will be just sufficient to keep the work going for another month or so unless the Government of India are able to extend additional financial assistance as they have been doing during the last three years.

Pochampad Project, the second major irrigation project in execution in the State, is expected to make good strides in the coming years and create irrigation potential for 2.7 lakh acres during the Fourth Plan period. Construction of masonry dam and earthen dam and excavation of main canal is in good progress. Last year, expenditure on this project was Rs. 1.8 crores while provision in the current year's Budget also is Rs. 1.8 crores.

Work on excavation and concrete lining of diversion tunnel, construction of upstream and downstream coffer dams and other essential works on the Srisailam Project are also making steady progress. It is proposed to complete the diversion tunnel and coffer dam works in the current working season. A sum of Rs. 4.64 crores was spent on the civil works of the project last year while the Budget Estimates now presented provide Rs. 4.20 crores for this purpose. This is exclusive of the expenditure on transmission lines which is being incurred by the State Electricity Board.

The works on the Tungabhadra High Level Canal Scheme (first stage) were completed last year and the water let out in July, 1966.

The Planning Commission have approved the second stage of Tungabhadra High Level Canal Scheme and have also given clearance for Guntur Channel, Gajuladinne and Gandipalem schemes.

Power Schemes

The total installed capacity at the beginning of the Third Plan was 213 MW. It rose to 292 MW at the end of the Third Plan. During the Fourth Plan it is proposed to increase it further to 982 MW as below :—

Total Installed Capacity at the beginning of the Fourth Plan	.. 292	MW.
Kothagudem I Stage (achieved during 1966-67)	.. 120	MW.
Kothagudem II Stage (achieved during 1967-68)	.. 120	MW.
Upper Sileru (to be achieved during 1967-68) ..	.. 120	MW.
Ramagundam A.I.D. Unit (to be achieved during 1968-69)	62	MW.
Kothagudem III Stage (to be achieved during 1969-71)	.. 220	MW.
Lower Sileru I Unit (to be achieved during 1969-71)	.. 100	MW.
Total	.. 1,034	MW.
Less : retirement of old and obsolete sets ..	.. 52	MW.
Net total installed capacity by the end of 1970-71	.. 982	MW.

By the end of March 1967, the installed capacity was raised to 402 MW and is expected to increase to 642 MW by March 1968.

According to the Fourth Annual Power Survey, a demand of 944 MW is anticipated by the end of 1970-71, which can be achieved only if the installed capacity is raised to 1,227 MW. Thus there would be a shortage of installed capacity to the extent of 245 MW at the end of the Fourth Plan. The following schemes are under consideration for meeting this shortage.

Pumped Storage Scheme at Nagarjunasagar 2×50 MW. =	100 MW.
Additional Set at Kothagudem under III Stage	110 MW.
New Set in Vijayawada	50/60 MW.
Ramagundam Extension Scheme ..	200 MW.

Due to the reduction in the size of the annual plan, the provision for Power Schemes in 1967-68 had to be limited to Rs. 32 crores only as against a demand of Rs. 42.5 crores.

A total generation of 2,710 MU has been contemplated during 1967-68 against 1,468·1 MU in the previous year. On an average, the daily generation should be 7·6 MU as against 4·02 MU last year. The daily generation has now risen to 5 MU and this has to increase by 50 per cent more if the target is to be achieved. This requires a tremendous effort in improving the transmission and distribution lines to the various load centres in the State and in developing load through nearly 75,000 new connections. The Electricity Board is expected to make every possible effort to improve its sales and revenue.

Out of 27,296 villages in the State, 6,024 villages including hamlets, were electrified till the end of March, 1967, while 67,855 pump sets were energised. About 75,000 new services (including bulk loads) will be connected during this year and spillover works in villages where more than 60 per cent of the work has already been done will be completed.

There is increasing demand for energising pump sets all over the State particularly in the dry taluks. Even in the canal-irrigated areas, the demand for pump sets is overwhelming because the farmers are keen on raising a second and even a third crop for which canal water is normally not available. It has been impressed upon the Government of India that unless adequate funds are released as additional assistance for rural electrification outside the Plan, progress in the electrification of villages, energisation of pump sets and in the achievement of increased agricultural production is bound to be slow and halting.

I am glad to say that the Electricity Board has already initiated certain measures to reduce its operation and maintenance costs through various economies and rationalisation, and I have every hope that erelong it will not only improve its finances but also render more satisfactory service to the consumers.

Industries

The Department of Atomic Energy, Government of India, have decided to establish a big industrial complex at Charlapalli, near Hyderabad. The foundation stone for the Bharat Heavy Plates and Vessels Ltd., Visakhapatnam was laid by the Union Minister for Industries in January 1967. Government of India have also deci-

ded to establish the second Tele-Communication Factory for manufacture of underground cables at Charlapalli.

Industrial Development Corporation

The authorised capital of the Corporation, which at the time of its incorporation in 1960 was Rs. 3 crores, has recently been raised to Rs. 10 crores. During the year, the Corporation sanctioned financial assistance to an extent of Rs. 57.5 lakhs for nine industries. The emphasis for providing such assistance is now being shifted to agro-industries which would utilise the agricultural raw materials that are available in plenty in the State.

The Corporation has also continued to take an active interest in the projects which were sponsored by it and for which separate companies have been floated in collaboration with private sector entrepreneurs. The Ball Bearings Project, which has recently been pruned to Rs. 3.6 crores, is now awaiting final clearance from the financing institutions. In respect of the Integrated Glass Project also, there has been a reduction in the project cost and assistance is being sought from the financing institutions for this project.

The Republic Forge Company for which the Corporation had issued a guarantee for deferred payments became a major responsibility of the Corporation consequent on the inability of the original promoters to pay for the machinery which arrived in India in the latter half of 1965. During the year 1966-67, the Corporation took charge of the project and has extended considerable financial assistance to enable the machinery to be released and also to be installed at the site. The Government of India have agreed to grant a loan of Rs. 2.5 crores to the State Government for financing this project and it is expected that it would be commissioned shortly in the public sector.

The activities of the Corporation are now being diverted mainly towards the medium scale projects which are likely to have a greater impact on the growth of industries in the State. Specific programmes for the development of ancillary industries to Automobiles, Synthetic Drugs and Electronics are also now being formulated by the Corporation in conjunction with the Directorate of Industries and it is expected that these would stimulate a wide interest in the setting up of such industries in the State.

The resources of the Andhra Pradesh Industrial Development Corporation are entirely provided by the State Government. So far Government have contributed a sum of Rs. 284 lakhs towards the share capital of the Corporation including a sum of Rs. 50 lakhs during the year 1966-67. A provision of Rs. 78.75 lakhs has been made in the Budget for 1967-68 for schemes for financial assistance as well as for expenditure on the sponsored projects.

State Financial Corporation

During the year 1966-67, the State Financial Corporation sanctioned 42 loans aggregating Rs. 155.33 lakhs, agreed to guarantee deferred payments for purchase of machinery in case of one industrial unit for an amount of Rs. 16.80 lakhs, and approved underwriting of shares worth Rs. 13.50 lakhs in the case of 4 companies.

During the same period, the Corporation earned a gross income of Rs. 47.82 lakhs and a net profit of Rs. 14.86 lakhs.

Mining Corporation

The Andhra Pradesh Mining Corporation, which was set up for undertaking exploration and exploitation of mineral resources and promotion of mineral-based indusrites, is at present working on an iron ore mine at Brahmagunda, a limestone mine at Ramathirtham, clay mines at Dwaraka Tirumala and Punyakshetram, a quartz mine at Shadnagar and an asbestos mine at Pulivendla. With the commissioning of Clay Washing Plant at Dwaraka Tirumala on which work is almost complete, it would be possible to meet the internal requirements of ball clay by the ceramic industry and thereby help in saving foreign exchange of the order of about Rs. 25 lakhs annually.

The Corporation had also taken up mining chrysotile variety of asbestos on an experimental basis and is now in a position to go into commercial production. This will also eventually save considerable foreign exchange to the country. Investigations are also being conducted in regard to the possibilities of processing indigenous as well as imported crude asbestos.

During the last few years the Corporation was able to export iron ore worth about Rs. 1½ crores while export commitments for barytes to Japan have been

entered into and efforts are being made to export other minerals.

Government of India have also sanctioned a scheme for undertaking hard-rock aerial survey for the purpose of locating base metals in the eastern Cuddapah basin.

Small Scale Industrial Development Corporation

The Andhra Pradesh Small Scale Industrial Development Corporation was registered in March, 1961, with an authorised capital of Rs. 50 lakhs which was later on increased to Rs. 100 lakhs. Out of this, a sum of Rs. 67 lakhs has been subscribed. Besides this, Government have also advanced a loan of Rs. 100 lakhs to this Corporation. At present the Corporation is running 20 production units apart from 6 Raw Material Servicing Centres to help the small scale industry. The Corporation after the initial teething troubles, has turned the corner, and showed profits in the year 1965-66.

Apart from the units that have already been transferred to the Corporation, the Government is also considering, the desirability of transferring four more units, *viz.*, The Hyderabad Tanneries, Utility Leather Goods Centre, Gudur Ceramic Factory andGudur Glass Factory to the Corporation. It is also proposed to take over the Yanam Tanneries from the Pondicherry Government and to hand it over to the Small Scale Industrial Development Corporation for managing it.

Besides running production units, the Corporation has recently been registered as an "Export House". It has so far assisted 65 units by way of giving them loans at low rates of interest and 4 concerns by way of equity participation.

State Road Transport Corporation

The Andhra Pradesh State Road Transport Corporation, which was set up in January 1958, with a capital of about Rs. 2 crores, is now having a total capital investment of Rs. 14.35 crores, of which Rs. 9.48 crores have been contributed by the State Government and the Railways and the balance of Rs. 4.87 crores has been found by the Corporation from its internal resources, namely, Depreciation Fund, etc. At the end of March, 1967, the Corporation owned 2,082 buses for operating 1,635 schedules involving 1,307 Kilometres as against 1,148 Kilo-

metres in the previous year. The number of passengers carried by the Corporation buses increased from 25.26 crores in 1965-66 to 28.29 crores in 1966-67. Gross earnings also rose from Rs. 12.69 crores in 1965-66 to Rs. 14.62 crores in 1966-67. The operation costs also went up due to revision of wages, rise in prices of petrol and oils, tyres and tubes and other stores and increase in the Vehicle Taxes in Telangana area. After making full provision for interest, depreciation, etc., the Corporation was able to make a net profit of Rs. 15.49 lakhs as against Rs. 35.93 lakhs in the previous year. The wages of the employees have been further increased by granting Interim Relief involving a total commitment of about Rs. 25 lakhs per annum.

Food Situation

Production :—Andhra Pradesh is normally surplus in paddy production. There was a steep fall in production of paddy in 1965-66 (crop year) and also in millets as compared to the previous year. In 1966-67 (current year), the production of paddy and millets has been better than the year before but less than in 1964-65.

Procurement and Export :—So far the State Government have procured 5 lakh tonnes of rice including 41,000 tonnes of paddy and out of this have exported nearly 3.3 lakh tonnes of rice including about 31,000 tonnes of paddy seed to Bihar State. All this quantity goes into the central pool, the largest share in the pool being that of Andhra Pradesh. Nearly half of the one million tonnes of rice procured by the Food Corporation of India in the various States has been procured from Andhra Pradesh. The State Government have also so far procured nearly 1.7 lakh tonnes for local requirements.

At the Chief Ministers' Conference held at Delhi in April, 1967 the State Government proposed to contribute 6 lakh tonnes of rice to the central pool. However, in view of our present needs, we shall not be able to export more than 5 lakh tonnes of rice in the current year. Since our own needs are at least 25,000 tonnes per month we have to procure for this crop year not less than 3 lakh tonnes of rice. We had requested the Central Government and they agreed to give 2 lakh tonnes of wheat and milo this year. So far we have received 25,000 tonnes of imported milo and 82,000 tonnes of imported wheat.

We are very much deficient in the production of Bengalgram dhal. We have requested the Central Government for an allotment of 35,000 tonnes of Bengalgram dhal. We have received only [illegible] tonnes so far. We have requested the Food Corporation of India to move the quantity immediately. The stocks are being received in small quantities.

Sugar :—Government of India were allotting 12,870 tonnes of sugar a month till March, 1967, and have reduced it to 7,500 tonnes in the current month. They have been requested to increase the allotment.

Method of Procurement :—Andhra Pradesh being surplus in rice and as there is a well-organised rice milling industry in the State, the Government have decided to procure rice from the mills through a system of levy There is a large number of hullers dispersed all over the State milling nearly half of the paddy produced in the State. The outturn of rice from the hullers is 5 to 6% less on account of the large percentage of brokens. In fact, it is a national waste to keep them going on. They are exempted from levy and also don't pay any commercial taxes. They constitute a major hurdle to the procurement programme. Government are seized of this matter and measures are being devised for bringing such mills also under discipline.

In recent weeks, the inflow of paddy in the normal course into the mills has not been regular even though Government have announced the enhancement of second crop paddy prices by Rs. 4 per quintal. Since the Government have still to procure nearly 3 lakhs tonnes in a period of less than 5 months, instructions have been issued to Collectors, to give wide publicity in the districts and to persuade the big stockholders who have not yet declared their stocks of paddy and rice to do so and deliver the surplus grain. At the same time instructions have been issued not to procure from the small producers.

The Food Corporation of India has been asked not only to purchase rice but also to mop up arrivals of paddy in the market soon after harvest when they will be available at controlled prices. This would mean a huge investment and organisation. There is no dearth of godown space in the State. However, there are certain practical difficulties encountered by the Food Corporation of India,

which has not been able to make large scale purchases of paddy.

Measures to keep down prices : - The cost of cereals forms a significant part of the total food budget of the common man. This State Government are examining the possibilities of making large scale purchases of essential commodities such as pulses, edible oils, chillies, tamarind, etc. at State level. This needs control over movement and prices which is a subject now under discussion with Central Government. After the scheme is prepared, the Government will come before the House with a policy statement.

Movement controls :—There is movement control on paddy and rice within some areas of the State. This is under close scrutiny. Movement of millets is free within the State. Export of paddy, rice, millets and Bengalgram from this State to other States is restricted. Since there is still large scale leakage of grains to other States, check-posts are being strengthened at the borders while there is a progressive liberalisation of movement controls within the State.

State Life Insurance

The scheme of compulsory insurance of Government employees with the Government, which was inherited from the former Hyderabad State, was extended to the Andhra area in 1962. A special touring staff was appointed for going round various offices and ensuring that all eligible persons are actually brought within the purview of the scheme. During the last one year the touring parties were able to secure 12,261 fresh proposals for an assured sum of Rs. 1.62 crores and an annual premium of Rs. 7.70 lakhs.

Conclusion

In common with the rest of the country, Andhra Pradesh has passed through a period of great stress and strain during the last few years due to natural calamities like floods and famine, external aggression and devaluation. We had to forego considerable amounts of revenue besides incurring large expenditure on relief of distress and revision of wages. Public borrowings also fell short of requirements. Shortages of raw materials inside the country and heavy drain on external finance, principally on account of import of foodgrains, gave rise to recession in industrial and economic activity. Prices kept on rising

steadily and a stage has now been reached where the Governments both at the Centre and in the States are obliged to undertake drastic curtailment of public spending. This is the first step towards arresting further deterioration of the economy in general and the financial position of the Governments in particular.

A number of steps have already been initiated by the Central Government for controlling public expenditure and also for regulating the credit facilities afforded by the banks and other financial institutions. The new policies enunciated by the Government of India and the Reserve Bank of India also aim at mobilising the available resources for productive purposes with particular emphasis on agricultural production.

In Andhra Pradesh also Government has already issued orders for avoidance of fresh commitments and creation of new posts, curtailment of expenditure in different directions and slowing down of the progress of non-productive schemes which are already under execution. It is expected that the measures already initiated will eventually result in an economy of about Rs. 5 crores. It is, however, to be remembered that economies in administrative expenses have got their limitations apart from creating certain human problems, such as, retrenchment of staff and postponement of fresh recruitment. Care is being taken to avoid undue hardship in all cases.

While all this is being done, it is felt that these measures by themselves are not adequate to meet the situation. What is actually required is avoidance of wasteful and unproductive expenditure, and proper planning and speedy execution of schemes so that they may start bearing fruit according to plans. The experience of the last three Plans has shown that some of the schemes have not been able to produce the desired results due to lack of proper conception at the initial stages and co-ordination in the different fields of economic and productive activity which are complementary to each other Evaluation studies of a number of schemes in the State Plans have also led to similar conclusions.

There is also the question of growth of establishments and organisations which is not always commensurate with the actual needs. It is, therefore, necessary to undertake a periodical review of the schemes under execution as well as of the agencies responsible for their execution,

This has become all the more necessary in view of the limitations of financial resources available for the Fourth Five-Year Plan.

The Fourth Five-Year Plan of the State envisages a total outlay of Rs. 522 crores, of which Rs. 280 crores are expected to be provided by the Central Government and the balance of Rs. 242 crores is to be raised by the State. The sources of revenue available to the States, as we all know, are limited. This is particularly so in the case of Andhra Pradesh which, unlike some of the other States cannot claim to possess a highly developed banking system or industrial complex. The traditional sources of plan finance in the State field have been current revenue surpluses, fresh taxation, public borrowings, small savings and deposits on account of local bodies, provident funds, etc. The estimates of current surpluses which were already rather limited, were further reduced on account of the unfair treatment of some of our legitimate demands by the Fourth Finance Commission. The small margin that was left has also since been wiped off by the revision of dearness allowance in 1966 and again in 1967, apart from the increasing liabilities for servicing the ever growing public debt. Besides this, our immediate problem now is to make good the loss of revenue which has been caused by the verdict of the Supreme Court in regard to the Special Assessment Act. The scope for any large scale fresh levies during the Fourth Plan has thus been considerably restricted.

The prospects of market borrowings in Andhra Pradesh are also limited since the traditional investors like banks, insurance companies, financial institutions and industries are mostly concentrated in places outside the State. We have, therefore, to rely in this case also on investments from rural areas which are essentially suited for small savings.

Local Bodies which used to maintain large accounts with the State Treasuries have also started drawing heavily in order to meet their growing responsibilities, particularly after the advent of Panchayati Raj.

While this is the position in regard to the prospects of raising financial resources for the Fourth Five-Year Plan, there is very little scope for reducing the Plan outlays for the simple reason that about Rs. 200 crores out of the total outlay of Rs. 522 crores represent commitments on account of the schemes which are already in progress

and have been brought forward from the Third Five-Year Plan. A major portion of this committed expenditure is represented by the amounts required for irrigation and power schemes most of which have already reached fairly advanced stages and it will be unwise to curtail their scope or to slow down their progress. The proper course on the other hand is to accelerate the progress of these schemes so that they may start yielding results as quickly as possible. In fact, the country's future depends almost entirely on early completion of these irrigation and power projects. Fortunately, the Central Government are also fully alive to the situation and I am confident that in spite of the present difficulties they will continue to extend necessary assistance for accelerating the pace of execution of the irrigation and power projects in Andhra Pradesh.

Credit facilities afforded by the Reserve Bank of India, particularly for agricultural production, are being utilised but not to the extent desired or warranted by the situation. This is mainly because the co-operative sector in Andhra Pradesh has not yet sufficiently developed. It is estimated that the agricultural credit required for the development of ayacuts under various irrigation projects during the Fourth Plan period would be over Rs. 300 crores. A substantial part of this will no doubt be raised by the farmers through their own efforts but the balance, which will in any case exceed Rs. 150 crores, will have to come from the Reserve Bank of India and allied institutions. This is besides the short-term credit required for the supply of fertilisers, improved seeds, pesticides, etc. These problems, I believe, are receiving the attention of the Government of India and the Reserve Bank of India and hope that they will soon announce their policies in these matters.

Apart from the question of finances, it is also necessary to simplify and streamline the procedures for the distribution of agricultural credit and its accounting, so that the farmers can fully avail the facilities and make proper and timely use of the funds provided under the various schemes.

While Government is doing everything possible to encourage the farmers there is also a feeling that the farmers have started relying too much on assistance from the Government and the banks and that their own efforts have started slackening. This is not a healthy sign. In a State like Andhra Pradesh where

economy, by and large, depends on agricultural production, there is no justification for any slackening of effort on the part of farmers. It is sometimes said that the farmers are not getting the price and adequate value for their produce which acts as a disincentive for further effort. While this might be true in some cases, it cannot be said that the farmers, as a class, are not getting adequate returns. It is obvious that in a planned economy, particularly when most of the essential goods are in short supply, Government has to ensure not only a fair price to the producer but also a fair cost to the consumer.

There is also a growing tendency in the rural areas, which have been very conservative for centuries, towards spending large sums of money on unproductive activities instead of investing their savings in agriculture. It is necessary to avoid unproductive expenditure.

The Plan provision of Rs. 74.87 crores in the current year is inadequate, as it hardly provides sufficient funds for the irrigation and power projects, for which another Rs. 2 or 3 crores may be needed. Even this provision, however, is based on the assumption that we shall be able to cover up the loss on land revenue through fresh taxation and that the Government of India will accept our request for allowing time for the repayment of the second *ad hoc* loan of Rs. 35.7 crores granted in March, 1967.

A Bill for increasing the rates of stamp duties has already been introduced in the Assembly and my colleague the Hon'ble Minister for Revenue has also announced the concessions that are proposed to be extended to small farmers in the scheme of new legislation on land revenue. A Bill is already under preparation on these lines and will be introduced shortly. It is expected that these measures will yield sufficient revenues this year to cover a major portion of the overall gap of Rs. 16.39 crores in the estimates.

The progress of collections under small savings has not been very encouraging and it is necessary to intensify the campaign for savings and long term investments among organised labour in urban areas and the rural population in general.

I am confident that, as in the past, the people of Andhra Pradesh will fulfil their part in carrying out the difficult tasks ahead.

JAI HIND.